

**UCHWAŁA NR LIX/375/18
RADY MIASTA PORĘBA**

z dnia 15 października 2018 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j.t.: Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (j.t.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1398), Rada Miasta Poręba

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+” w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Poręba.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miasta Poręba

Grzegorz Gąska

Załącznik do uchwały Nr LIX/375/18

Rady Miasta Poręba

z dnia 15 października 2018 r.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA POREBA 2020+

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Założenia metodologiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+	8
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w mieście Poręba na podstawie danych ilościowych, spotkań diagnostycznych z mieszkańcami, warsztatów strategicznych oraz wizyt studialnych.....	11
Identyfikacja zjawisk kryzysowych w obrębach ewidencyjnych miasta Poręba	12
Siatki dendrytowe – skala i charakter występowania społecznych zjawisk kryzysowych	18
Siatka modułarna typu GRID – potencjał demograficzny miasta.....	36
Specyfika funkcjonalno-przestrzenna - ocena fizycznych cech obszarów miejskich	43
3. Przestrzenna delimitacja obszarów zdegradowanych wraz z pogłębioną analizą negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i środowiskowych ze wskazaniem związków przyczynowo-skutkowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych	45
4. Wizja rewitalizacji	61
5. Orientacje strategiczne rewitalizacji i cele rewitalizacji	68
6. Przedsięwzięcia, projekty i wiązki projektów rewitalizacji.....	72
7. Planowany proces rewitalizacji a dokumenty strategiczne, planistyczne i programowe miasta..	82
8. Ramy finansowe programu rewitalizacji	84
9. Mechanizm partycypacyjnego włączenia grup interesariuszy w proces rewitalizacji.....	85
10. Instrumenty wsparcia projektów rewitalizacji w zakresie finansowo-ekonomicznym oraz prawno-administracyjnym	86
11. System wdrażania programu rewitalizacji	90
12. System monitorowania i ewaluacji programu w zakresie skuteczności działań rewitalizacyjnych wraz z systemem wprowadzania modyfikacji	91
Aneks	92

ZAŁĄCZNIK DO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+	101
Karta Projektu 1 - Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia	102
Karta Projektu 2 - Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie	103
Karta Projektu 3 - Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	104
Karta Projektu 4 - Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	105
Karta Projektu 5 - Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie.....	106
Karta Projektu 6 - Nowe życie porębskiego brownfieldu przy obwodnicy DK78	107
Karta Projektu 7 - Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych.....	108
Karta Projektu 8 - Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Fryderyka Chopina 1a	109
Karta Projektu 9 - Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach	110
Karta Projektu 10 - Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY).....	111
Karta Projektu 11 - Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski	112
Karta Projektu 12 - Rynek miasta – „agora miejska” na obszarze targowiska	113
Karta Projektu 13 - Bulwary Rzeki Czarnej Przemszy – rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej	114
Karta Projektu 14 - Mediateka miejska – budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej	115
Karta Projektu 15 - „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych.....	116
Karta Projektu 16 - Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	117
Karta Projektu 17 - Nowa aglomeracja Poręba – budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	118

WSTĘP

Miasto Poręba jest ośrodkiem miejskim zlokalizowanym w powiecie zawierciańskim w bezpośrednim sąsiedztwie głównego ośrodka tego powiatu – miasta Zawiercie. Poręba od południa graniczy z gminą miejsko - wiejską Łazy, od zachodu jego bezpośrednim sąsiadem jest gmina miejsko - wiejska Siewierz (należąca do powiatu będzińskiego), zaś na północy graniczy z gminą miejską Myszków (należąca do powiatu myszkowskiego). Zawiercie jest wschodnim sąsiadem miasta Poręba.

Z punktu widzenia gospodarczego miasta Poręba znajduje się wciąż w okresie **niekorzystnych skutków niekontrolowanych procesów restrukturyzacji przemysłu**. Procesy restrukturyzacji Fabryki Urządzeń Mechanicznych Poręba doprowadziły do dużej migracji zarobkowej i codziennych dojazdów do pracy poza miastem. Poziom zatrudnialności wyrażany proporcją pracujących mieszkańców miasta do ludności w wieku produkcyjnym utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, który wynosi ok. 15%. Sytuacji gospodarczej towarzyszy niekorzystna sytuacja społeczna. W dokumencie „**Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020**” wskazano, że „(...) w grupie gmin wymagających najwyższej intensyfikacji działań rewitalizacyjnych (obejmujących sferę przestrzenną, środowiskową oraz społeczną) znajdują się: Będzin, Bytom, Chorzów, Czeladź, Miasteczko Śląskie, **Poręba**, Ruda Śląska, Sosnowiec, Wojkowice, Woźniki, Zawiercie.” Obecnie w Porębie mieszka około 8500 osób, ale liczba mieszkańców maleje sukcesywnie od roku 1998. **Pogorszenie sytuacji społecznej i eskalacja zjawisk kryzysowych** w mieście Poręba wynika wprost z pogorszenia atrakcyjności biznesowej (lokalizacyjnej), która pociągnęła za sobą stały spadek procesów inwestycyjnych związanych z odtwarzaniem zasobów miasta oraz spadkiem atrakcyjności osiedleńczej dla mieszkańców. Jak wskazano w „**Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+**”, choć podstawowe jednostki urbanistyczne charakteryzują się zróżnicowaną ofertą i dostępnością do udogodnień publicznych, a potencjał przyrodniczy stanowi wciąż jeden z najcenniejszych potencjałów rozwoju miasta, warto zwrócić uwagę, że wobec **postępującego procesu degradacji obszaru śródmiejskiego związanego ze starą zabudową zakładową wielorodzinną oraz dekapitalizacją obiektów i terenów przemysłowych** uzależnienie miasta od procesów rozwojowych zachodzących w obszarze funkcjonalnym Poręby, w tym w szczególności Siewierza i Zawiercia systematycznie rośnie. Zdaniem autorów Strategii Subregionu Centralnego poważnym **wyzwaniem dla władz samorządowych tego subregionu jest zagospodarowanie terenów typu brownfield**. Autorzy Ci piszą, że „(...) dostępność wolnych terenów, wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny inwestycyjne, będących w zarządzie JST, kształtuje się na poziomie przekraczającym 3.400 ha. Natomiast wielkość przewidywanego obszaru objętego projektami przyczyniającymi się do ponownego wykorzystania na cele gospodarcze terenów typu brownfield wynosi ok. 680 ha. **Najistotniejsze potrzeby w tym zakresie zgłaszają JST:** Bieruń, Bobrowniki, Bytom, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Knurów, Kobiór, Łęczyny, Miedźna, Mikołów, Mysłowice, Ogrodzieniec, Ornontowice, Ożarowice, Pawłowice, Piekary Śląskie, **Poręba**, Pszczyna, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sławków, Świętochłowice, Tarnowskie Góry i Zabrze.” Można zatem wnioskować, że **projekty rewitalizacyjne**

miasta Poręba, jak i cały proces rewitalizacji nie może być jedynie próbą poradzenia sobie z najbardziej widocznymi konsekwencjami niekontrolowanych procesów restrukturyzacji przedsiębiorstw końca ubiegłego wieku, czyli ubóstwem społecznym i ekonomicznym uwidocznionym w zasobach wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego w obszarze śródmiejskim, ale musi być silnym impulsem do przywrócenia do życia miejskiego systemu przyrodniczego, oferty udogodnień publicznych, a nade **wszystko aktywności biznesowej całego miasta**. Postulat ten ma swoje uzasadnienie zarówno we wstępnej, jak i pogłębionej analizie koncentracji zjawisk kryzysowych w wymiarze społecznym i funkcjonalno-przestrzennym miasta Poręba.

Należy zatem wskazać, że podstawowym wyzwaniem dla realizacji procesu rewitalizacji miasta Poręba jest wykorzystanie dwóch równoprawnych, a jednocześnie **komplementarnych ścieżek zmian ujawnionych podczas prac partycypacyjnych nad koncepcją rewitalizacji miasta Poręba**. Miasto Poręba w ramach procesu rewitalizacji winno podążać dwoma ścieżkami - ścieżką szybkich działań naprawczych i prospektywną ścieżką rewitalizacyjną. Ścieżki te są z jednej strony odpowiedzią na pytanie **w jaki sposób należy instytucjonalnie podejść do wdrażania programu rewitalizacji** miasta Poręba. Z drugiej strony, są one odpowiedzią na pytanie **jakimi procesami zmian winny odpowiedzialnie się kierować podmioty wdrażające projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne**. Koncepcja rewitalizacji wypracowana w mieście Poręba jest swego rodzaju novum dla programów rewitalizacji. Jest ona niezbędna dla ujawnienia trwałych fundamentów dla wizji zmian rewitalizacji oraz dla procesu jej urzeczywistnienia.

Pierwszą ścieżkę rewitalizacji można opisać jako **aktywności bezpośrednio skierowane na rehabilitację obszaru dotkniętego w największym stopniu kryzysem społecznym**, a jednocześnie pozwalające na wzmacnianie lokalnego systemu produkcyjnego. U podstaw tych działań znalazły się takie projekty i przedsięwzięcia, które winny być inicjowane przez podmioty miejskiego systemu edukacji tworzące podstawowy potencjał miasta. Ścieżka ta służy bezpośrednio **zaangażowaniu się w znoszenie ubóstwa społecznego i ekonomicznego** ujawnionym na etapie diagnozy zjawisk kryzysowych w przestrzeni miasta. Jest to ścieżka „szybka”, dająca możliwości odnowy szeroko rozumianej przestrzeni życia mieszkańcom miasta, którzy większość czasu spędzają w kwartale obszaru śródmiejskiego wyznaczonego ulicami Wojska Polskiego, Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina. Cele zdefiniowane dla tej ścieżki bezpośrednio dotyczą **aktywizacji zawodowej i prospołecznej mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy oraz mobilizacji wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów budynków i ich podwórek na terenie obszaru rewitalizacji**. Należy podkreślić, że ścieżka ta jest komplementarna wobec drugiej, a więc nie jest wystarczająca do zainicjowania długotrwałych, pozytywnych zmian.

Druga ścieżka może być rozumiana jako ścieżka prospektywna **kształtującą możliwości wewnętrzne rozwoju lokalnego systemu produkcyjnego** i wyznaczającą wspólnie z nim odnowione warunki lokalizacji biznesowej. Ścieżka ta jest realizowana przez **współdziałanie podmiotów miejskiego systemu edukacji, lokalnego systemu przyrodniczo-kulturowego oraz miejskiego systemu udogodnień publicznych**. Współdziałanie oznacza tu, współzrządzenie, czyli współpracę na rzecz inicjowania aktywności oraz współzarządzanie, czyli współpracę w zakresie wdrażania przedsięwzięć i projektów. Są one **warunkiem**,

a jednocześnie gwarancją społecznego włączenia się w proces rewitalizacji dialogu społecznego i wielopokoleniowej aktywności mieszkańców miasta Poręba. Bez tej ścieżki miasto pozostanie na etapie zależności od innych ośrodków miejskich w jego obszarze sąsiedzkim, nie wypracuje nowych zasobów dla ożywienia gospodarczego i dziedzictwo poprzemysłowe przekształci się w trwałe społeczne, środowiskowe i ekonomiczne obciążenie dla miasta, od którego nie będzie można się uwolnić. Dlatego też przyjąć należy, że liderzy systemu kulturowo-przyrodniczego, dla których partnerami inicjowania i realizacji działań są podmioty udostępniające różnego rodzaju udogodnienia miejskie będzie realizował swoje działania w porozumieniu z miejskim systemem edukacji. Podobnie jak w szybkiej ścieżce rolę animatora i bezpośrednio odpowiedzialnego za procesy rewitalizacji winno przyjąć na siebie środowisko podmiotów tworzących miejski system edukacji, na który składają się różne środowiska, które warunkują, rozwijają i pielęgnują potencjał uczenia się mieszkańców miasta. Ścieżka ta dotyczy w pierwszej kolejności obszaru rewitalizacji ale ma swoje bezpośrednie przełożenie na cały obszar zdegradowany. Jest to ścieżka w której cele zostały określone jako: **modernizacja infrastruktury technicznej terenów poprzemysłowych typu brownfield poprawiająca ich dostępność inwestycyjną, podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców na bazie postindustrialnego dziedzictwa kulturowego Porębskiej Gichty, wspieranie aktywności pozadomowych osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci, poprawa jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla różnych grup wiekowych, modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego, poprawa jakości i standardów przestrzeni publicznych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich, podejmowania działalności gospodarczej i rozwijania oferty kulturowej miasta w regionie, rozwijanie idei 'life-long-learning' i 'przyszłości z naturą' z wykorzystaniem infrastruktury w miejskich strefach środowiska przyrodniczego, podniesienie jakości obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem przebudowy systemów energetycznych budynków indywidualnych i użyteczności publicznej oraz promocją prosumeryzmu oraz modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej.**

Warto zwrócić uwagę, że nie tylko wewnętrzna mobilizacja, dialog i aktywność społeczna wyznaczają warunki dla sukcesu rewitalizacji. Do najistotniejszych uwarunkowań zewnętrznych zaliczyć należy **planowaną budowę obwodnicy drogi DK 78. Jest to ważna z punktu widzenia procesów odnowy obszaru rewitalizacja szansa**, która w sposób bardzo radykalny zmienia in plus możliwości sukcesu procesu rewitalizacji miasta Poręba. Nie mniej, brak tranzytowego ruchu samochodowego, który dzisiaj zabija życie miasta w jego obszarze śródmiejskim, z pewnością nie przyczyni się samoistnie do pozytywnych zmian dla radzenia sobie z sytuacją kryzysową w wymiarze społecznym, gospodarczym, infrastrukturalnym, czy środowiskowym. Jest to ważna **sposobność dla miasta, która winna być mądrze wykorzystana na etapie wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych**. Jak zapisano w „Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+”, przyszłość miasta Poręba w długiej perspektywie czasu zależy od:

- zachowania bogactwa przyrodniczego i kulturowego miasta, jego mieszkańców (wątek kontynuacji),

- odtwarzania trwałych miejsc pracy związanych z kulturą przedsiębiorczości i aktywnością ekonomiczną mieszkańców (wątek zmiany),
- kształtowania nowej jakości życia mieszkańców i dobrego współdziałania z sąsiednimi społecznościami lokalnymi (wątek kreacji).”

Dlatego też na etapie poszukiwania działań rewitalizacyjnych ujawniono szereg projektów i przedsięwzięć, które współdecydują o sukcesie procesu rewitalizacji, zaś ich ostateczny kształt techniczny uzależniony jest od inwestycji poziomu centralnego. Tak należy rozumieć m.in. decyzje w zakresie Bulwarów rzeki Czarnej Przemszy, czy Agorę miasta na obecnym placu targowym. Wykazana w dokumencie **spójność celów rewitalizacji i celów strategicznych rozwoju miasta Poręba** jest jedną z ważnych przesłanek gwarancji sukcesu wdrożenia procesu rewitalizacji miasta Poręba.

Ponadto, zwrócono uwagę na szereg projektów uzupełniających (o wartości co najmniej informacyjnej dla społeczności lokalnej), które ze względu na proponowany horyzont czasu wykraczający poza obecne uwarunkowania rządowe nie są co prawda formalnie traktowane jako część programu rewitalizacji, nie mniej tworzą kompletny obraz oczekiwanych strategicznych zmian rewitalizacyjnych i mogą stać się podstawą do kierunkowego myślenia o aktualizacji lokalnego programu rewitalizacji (lub tworzeniu w przyszłości Gminnego Programu Rewitalizacji).

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA 2020+

Do realizacji prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przyjęto następujące założenia metodologiczne:

1. **Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych** została opracowana z wykorzystaniem metody badawczej na którą składają się łącznie:
 - wstępna identyfikacja zjawisk kryzysowych dla całego miasta z wykorzystaniem danych o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych odwzorowanych w ramach obrębów ewidencyjnych,
 - identyfikacja skali i charakteru zjawisk kryzysowych, z wykorzystaniem analizy przestrzennej na poziomie ulic i punktów adresowych metodyki konstruowania dendrytów zjawisk społecznych,
 - identyfikacja przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych determinujących negatywny charakter lub łagodzących zjawiska kryzysowe, z wykorzystaniem siatki modularnej typu GRID,
 - identyfikacja specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta, z wykorzystaniem koncepcji oceny fizycznych cech obszarów miejskich,

Tym samym przyjęte założenia metodyczne dotyczące elementów diagnostycznych pozwalają na identyfikację stanu kryzysowego w mieście i miejsca ich występowania oraz rozpoznanie negatywnych zjawisk zachodzących w przestrzeni miasta dotyczących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

2. **Wizja rewitalizacji miasta Poręba** obejmuje łącznie trzy fundamentalne elementy tworzące model wizji rewitalizacji miasta Poręba. Są to:
 - koncepcja rewitalizacji 4R, która obrazuje procesy wokół których należy koncentrować cele rewitalizacji miasta Poręba i projekty rewitalizacyjne uzgodnione z kluczowymi aktorami zmian,
 - mechanizm współdziałania podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za proces rewitalizacji miasta oraz
 - obraz docelowy i pożądane zmiany dotyczące obszaru rewitalizacji.
3. **Przestrzenna delimitacja obszaru zdegradowanego** została opracowana na podstawie zweryfikowanego w procesie eksperckim i partycypacyjnym rozpoznania stref występowania negatywnych zjawisk społecznych współpowiązanych z funkcjonalno-przestrzennymi zjawiskami kryzysowymi oraz w ścisłym związku proponowanych składowych wizji rewitalizacji miasta Poręba, jako podstawowej wartości znajdującej się u podstaw rozwoju i integracji społecznej miasta. W ramach prac delimitacyjnych dotyczących obszaru zdegradowanego poszukiwano odpowiedzi na pytanie o:
 - typ zjawiska kryzysowego i jego przejaw przestrzenny - strukturę obszaru zdegradowanego,

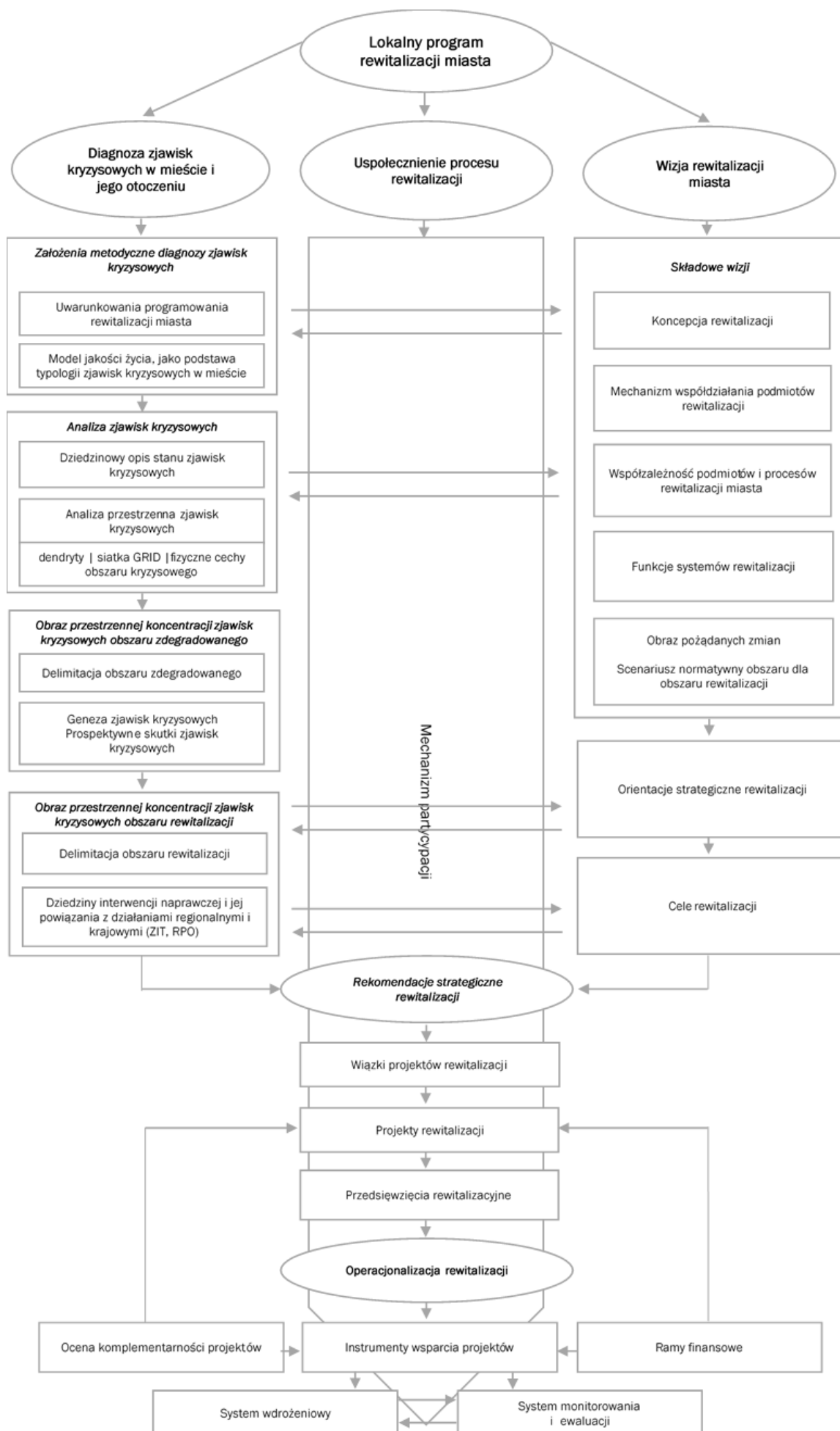
- istotę sytuacji kryzysowej,
- genezę i skutki sytuacji kryzysowej

co pozwoliło na ujawnienie dziedzin interwencji dla obszaru zdegradowanego istotnych z punktu widzenia składowych wizji rewitalizacji.

- Projekty rewitalizacji** są bezpośrednią konsekwencją wyznaczonego przez wizję procesu rewitalizacji obrazu zmian oraz przyjętych dla jego **urzeczywistnienia orientacji strategicznych rewitalizacji**. Z orientacji strategicznych rewitalizacji zostały wywiedzione **cele rewitalizacji**. Dla postawionych celów rewitalizacji poszukiwano najbardziej motorycznych **przedsięwzięć rewitalizacji**. Analiza zbioru przedsięwzięć rewitalizacji stała się wreszcie podstawą do wskazania na **projekty rewitalizacji** oraz zgodne z orientacjami strategicznymi rewitalizacji **adresującymi obszary sytuacji kryzysowej wiązkami projektów rewitalizacji**.
- Podstawą mechanizmów partycypacji** na etapie formułowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ były:
 - Warsztaty eksperckie z liderami sektora publicznego, prywatnego i obywatelskiego w mieście Poręba – w zakresie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych oraz wstępnej identyfikacji wizji rewitalizacji,
 - Piknik partycypacyjny w Porębie – w zakresie przestrzennej delimitacji zjawisk zdegradowanych oraz wstępnej identyfikacji wizji rewitalizacji,
 - Warsztaty partycypacyjne z Młodzieżową Radą Miasta Poręba – w zakresie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych; przestrzennej delimitacji zjawisk zdegradowanych oraz wstępnej identyfikacji wizji rewitalizacji oraz
 - Spacer partycypacyjny po Porębie – w zakresie rozpoznania projektów rewitalizacji miasta Poręba,
 - Prace wielozadaniowego zespołu miejsko-eksperskiego w zakresie identyfikacji ram finansowych programu rewitalizacji.

Logikę budowy Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przedstawia zamieszczony poniżej schemat 1.

Schemat 1. Logika budowy Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+

2. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE PORĘBA NA PODSTAWIE DANYCH ILOŚCIOWYCH, SPOTKAŃ DIAGNOSTYCZNYCH Z MIESZKAŃCAMI, WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH ORAZ WIZYT STUDIALNYCH

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych uwzględnia wielostopniowe podejście badawcze, na które składają się łącznie:

1. **wstępna identyfikacja zjawisk kryzysowych dla całego miasta** z wykorzystaniem danych o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych odwzorowanych w ramach obrębów ewidencyjnych,
- 2a. **identyfikacja skali i charakteru zjawisk kryzysowych**, z wykorzystaniem analizy przestrzennej na poziomie ulic i punktów adresowych metodyki konstruowania dendrytów zjawisk społecznych,
- 2b. **identyfikacja przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych**, z wykorzystaniem siatki modularnej typu GRID,
- 2c. **identyfikacja specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta**, z wykorzystaniem koncepcji oceny fizycznych cech obszarów miejskich,

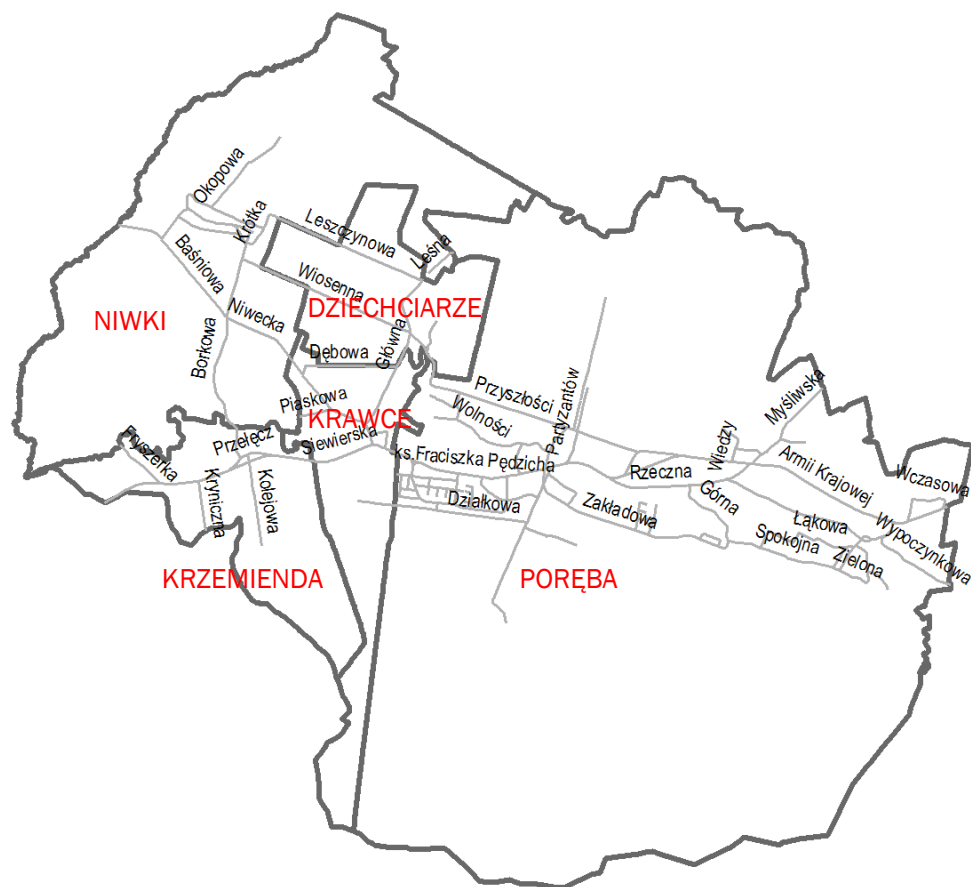
Krokiem poprzedzającym przeprowadzenie w mieście Poręba **diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych z wykorzystaniem danych ilościowych były warsztaty strategiczne z liderami zmian w mieście oraz przeprowadzone lokalne wizyty studyjne podczas których zrealizowano indywidualne rozmowy z mieszkańcami na temat sytuacji w poszczególnych dzielnicach**. Kompleksowe spotkania diagnostyczne z mieszkańcami (dokumentacja w aneksie) przeprowadzone zostały na etapie doprecyzowania związków przyczynowo skutkowych i pogłębionej analizy obszaru zdegradowanego, zaś całościowe wyniki zostały zaprezentowane w rozdziale 3.

Tym samym, przyjęte założenia metodyczne uwzględniające wielowymiarowe podejście empiryczne, a także, co ważne podejście partycypacyjne, pozwalają na **identyfikację stanu kryzysowego w mieście i miejsc jego występowania oraz rozpoznanie negatywnych zjawisk zachodzących w przestrzeni miasta dotyczących sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej, ale także ocenę jej znaczenia dla sfery gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej**.

IDENTYFIKACJA ZJAWISK KRYZYSOWYCH W OBRĘBACH EWIDENCYJNYCH MIASTA PORĘBA

Bazowa identyfikacja zjawisk kryzysowych w mieście Poręba służy rozpoznaniu przestrzennej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w układzie obrębów ewidencyjnych. Miasto Poręba tworzy pięć obrębów ewidencyjnych; takich jak: obręb Poręba, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Zawiercie, Obręby Dziechciarze i Krawce zlokalizowane przestrzennie w centralnej części miasta, zaś obręby Krzemienda i Niwki usytuowane w zachodniej części miasta. Mając na uwadze potrzebę rozpoznania sytuacji kryzysowej w układzie ewidencyjnym uwzględniającym liczbę ludności poniżej przedstawiono bilans ludności w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. Dodatkowo uwzględniono podział ludności na: ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym, co pozwala na lepsze profilowanie negatywnych zjawisk społecznych i zapewnia porównywalność wskaźników pomiaru kryzysowych zjawisk społecznych.

Mapa 1. Obręby ewidencyjne miasta Poręba

Tab.1. Liczba ludność miasta Poręba w układzie obrębów ewidencyjnych (2017)

Obszary ewidencyjne	Ludność ogółem	Ludność w wieku		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Niwki	916	134	632	147
Krzemienda	424	65	291	67
Krawce	186	22	133	30
Dziechciarze	1265	178	920	167
Poręba	5862	750	4152	962
Ogółem	8652	1149	6129	1374

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS i UM Poręba

Przestrzenne rozmieszczenie ludności w obszarach ewidencyjnych jest znacząco zróżnicowane i dominującą jednostką ewidencyjną pozostaje Poręba (2/3 ludności miasta).

Wewnątrzmięskie zróżnicowanie sytuacji społecznej miasta jest charakteryzowane przez wskaźniki wymienione w tabelach 2 a-c. Wskaźniki te przyjęto dla roku 2017. **Spółeczna sytuacja kryzysowa** jest przedmiotem analizy **we współpowiązaniu z negatywnymi zjawiskami zachodzącymi w skali miasta w sferze przestrzenno-funkcjonalnej** (tab. 3). Wskaźniki te pozostają w zgodzie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju zawartymi w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach rewitalizacji na lata 2014-2020”.

Tab.2a. Obraz sytuacji społecznej w mieście Poręba - bezrobocie

	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych w wieku 18-34	Liczba bezrobotnych w wieku 35-50	Liczba bezrobotnych w wieku 51-65
Niwki	5	5	3	4	3
Krzemienda	3	5	5	1	2
Krawce	X	2	X	1	1
Dziechciarze	X	2	X	1	1
Poręba	69	79	69	51	35
Miasto ogółem	77	93	77	58	42

Źródło: dane UM Poręba

Tab.2b. Obraz sytuacji społecznej w mieście Poręba - ubóstwo

	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka	Liczba rodzin pobierająca dodatek mieszkaniowy	Liczba dzieci korzystających z posiłków dla dziecka	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego
Niwki	17	X	13	3	11
Krzemienda	9	X	15	X	17
Krawce	9	1	X	X	1
Dziechciarze	6	X	X	X	4
Poręba	206	76	205	43	202
Miasto ogółem	247	77	233	46	235

Źródło: dane UM Poręba

Tab.2c. Obraz sytuacji społecznej w mieście Poręba – dysfunkcjonalność rodzin i przemoc w rodzinie

	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin objętych niebieską kartą
Niwki	4	7
Krzemienda	X	X
Krawce	X	4
Dziechciarze	1	X
Poręba	34	38
Miasto ogółem	39	49

Źródło: dane UM Poręba

Tab.3. Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w mieście Poręba

	Liczba mieszkań socjalnych	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba przystanków komunikacji transportu zbiorowego	Liczba miejsc o podwyższonym ryzyku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia związana z przestępstwami, bójkami, uszkodzeniami ciała oraz kradzieżami	Powierzchnia terenów przemysłowych o znacznym stopniu uciążliwości przestrzennej; bezpośrednio oddziałujących na mieszkańców [m ²]
Niwki	X	X	4	5	X
Krzemienda	X	X	3	6	X
Krawce	X	X	6	3	X
Dziechciarze	X	X	3	X	X
Poręba	36	394	17	87	363000
Miasto ogółem	36	394	33	101	363000

Źródło: dane UM Poręba; Policja w Porębie oraz dane obliczone na podstawie BDOT10k

W niezrelatywizowanym obrazie sytuacji społecznej w mieście (bez uwzględniania liczby ludności) nie należy doszukiwać się żadnych szczególnych wniosków. Wielkości te mogą być co najwyżej podstawą do określenia przestrzennej struktury zjawisk kryzysowych w mieście. Podobnie jak w przypadku wskaźników opisujących sytuację społeczną, tak samo zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wymagają przyjęcia relatywnych wartości, czyli odniesienia do poszczególnych kategorii bilansu ludności. Poszczególne wartości przedstawione w tab. 2 a-c i 3 stanowią podstawę do relatywizacji wskaźników, dlatego wnioskowaniu poddano zrelatywizowane wielkości poszczególnych wskaźników przedstawione w tab. 4.

Tab.4. Koncentracja społecznych zjawisk kryzysowych we współpowiązaniu ze zjawiskami kryzysowymi o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym – wskaźniki zrelatywizowane¹

	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych w wieku 18-34	Liczba bezrobotnych w wieku 35-50	Liczba bezrobotnych w wieku 51-65	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka	Liczba rodzin pobierająca dodatek mieszkaniowy	Liczba dzieci korzystających z posiłków dla dziecka	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin objętych niebieską kartą	Liczba mieszkań socjalnych	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba przystanków komunikacji transportu zbiorowego	Liczba miejsc o podwyższonym ryzyku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia związana z przestępstwami, bójkami, uszkodzeniami ciała	Powierzchnia terenów przemysłowych o znacznym stopniu uciążliwości przestrzennej; bezpośrednio oddziałujących na mieszkańców [m ²]
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15	W16	W17	W18
Niwki	7,9	7,9	4,7	6,3	4,7	15,8	26,9	X	97,0	3,3	12,0	29,9	7,6	X	X	4,4	5,5	X
Krzemiędla	10,3	17,2	17,2	3,4	6,9	27,5	30,9	X	232,0	X	40,1	X	X	X	X	7,1	14,2	X
Krawce	X	15,0	X	7,5	7,5	15,0	67,6	7,5	X	X	5,4	X	21,6	X	X	32,3	16,2	X
Dzieciarze	X	2,2	X	1,1	1,1	2,2	6,5	X	X	X	3,2	5,6	X	X	X	2,4	X	X
Poręba	16,6	19,0	16,6	12,3	8,4	35,6	49,6	18,3	273,5	7,3	34,5	45,4	6,5	6,1	67,2	2,9	14,8	61925,6
Średnia dla miasta	12,6	15,2	12,8	9,5	6,9	27,7	40,3	12,6	202,8	5,3	27,2	33,9	5,7	4,2	45,5	3,8	11,7	41954,4

Źródło: obliczenia na podstawie danych UM Poręba; Policja w Porębie oraz danych GUS i BDOT10k

¹ Wskaźniki 1-8 zostały odniesione do ludności w wieku produkcyjnym; 9 i 12 do ludności w wieku przedprodukcyjnym, zaś pozostałe do ludności ogółem.

Na podstawie tab. 4 stwierdzić można, że:

- dzięki relatywizacji wskaźników przyjęte do analizy wielkości odpowiadają rzeczywistej sytuacji poszczególnych obrębów, uwzględniającej bilans ludności i stopień zurbanizowania tych terenów,
- wartości średnie poszczególnych wskaźników obliczone dla miasta stanowią podstawę oceny o skali zjawiska w skali poszczególnych obrębów, a tym samym przestrzennej koncentracji zjawisk negatywnych w obrębach,
- dla wszystkich wskaźników poza W16, wskazania powyżej średniej oznaczają występowanie sytuacji kryzysowej w danym obrębie ewidencyjnym; dla wskaźnika W16 wartość poniżej średniej oznacza sytuację niekorzystną z punktu widzenia sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej w danym obrębie,
- **największa koncentracja społecznych zjawisk kryzysowych występujących we współpowiązaniu z nasileniem się zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczy obrębu Poręba,**
- relatywnie najlepszą sytuację w analizowanych wymiarach wydają się mieć obręby:
 - Niwki (jedynie wskaźnik W13 ma wartość powyżej zrelatywizowanej bilansem ludności średniej dla miasta) oraz
 - Dziechciarze (wskaźnik W16 ma wartość poniżej zrelatywizowanej bilansem ludności średniej dla miasta),
- sytuacja kryzysowa obrębów Krzemienda i Krawce dotyczy zarówno wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe w wymiarze społecznym, jak i przestrzenno-funkcjonalnym, przy czym jest ona zróżnicowana co do nasilenia się tych zjawisk, jak i ich charakteru,
- prace analityczne w układzie pogłębionej analizy winny skoncentrować się w szczególności na obrębie Poręba, nie mniej zakładając wykorzystanie technik geolokalizacyjnych warto prowadzić je nadal w pełnym przekroju miasta, chociażby dla pogłębienia wiedzy o charakterze i przyczynach zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych.

Ponadto, warto odnotować, że środowisko naturalne na terenie całego miasta Poręba jest degradowane przez zrzuty ścieków do wód powierzchniowych oraz niskosprawne piece węglowe przyczyniające się do nasilającego się okresowo zjawiska niskiej emisji (patrz ocena ekologiczno-fizyczna). Udział gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji wynosi zaledwie 49,2% przy niemalże pełnym dostępie do sieci wodociągowej. Tym samym, całe miasto jest objęte ubóstwem komunalnym oraz ubóstwem energetycznym.

Jako podsumowanie, w tab. 5, w sposób syntetyczny przedstawiono obraz występowania zjawisk kryzysowych w wymiarze społecznym współpowiązanych ze sferą przestrzenno-funkcjonalną. Słowem TAK oznaczono występowanie składowej danego zjawiska kryzysowego, słowem NIE, jego brak lub poziom poniżej średniej dla całego miasta. Jak widać z prezentowanych wyników, **obręb Poręba winien być przedmiotem pogłębionej analizy i dalszego wnioskowania.**

Tab.5. Syntetyczna ocena koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych we współpowiązaniu ze zjawiskami kryzysowymi o charakterze przestrzenno-funkcyjnym

	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba bezrobotnych w wieku 18-34	Liczba bezrobotnych w wieku 35-50	Liczba bezrobotnych w wieku 51-65	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka	Liczba rodzin pobierająca dodatek mieszkaniowy	Liczba dzieci korzystających z posiłków dla dziecka	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin objętych niebieską kartą	Liczba mieszkańców socjalnych	Liczba mieszkańców komunalnych	Liczba przystanków komunikacji transportu zbiorowego	Liczba miejsc o podwyższonym ryzyku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia związana z przestępstwami, bójkami, uszkodzeniami ciała	Powierzchnia terenów przemysłowych o znacznym stopniu uciążliwości przestrzennej; bezpośrednio oddziałujących na mieszkańców [m ²]
Niwki	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Krzemięda	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
Krawce	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
Dziechciarze	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE
Poręba	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie analizy społecznej sytuacji kryzysowej współpowiązanej ze sferą przestrzenno-funkcyjną w przekrojach obrębów ewidencyjnych stwierdzić można, że **obszar zdegradowany, a w konsekwencji obszar rewitalizacji winny być wyznaczone w obszarze ewidencyjnym Poręba**. Dla spełnienia kryteriów delimitacji obszarów objętych programem rewitalizacji oraz w celu poszerzonej diagnozy sytuacji kryzysowej zastosowano wielowymiarowe podejście uwzględniające geolokalizacyjną analizę zjawisk kryzysowych.

SIATKI DENDRYTOWE – SKALA I CHARAKTER WYSTĘPOWANIA SPOŁECZNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Siatka dendrytowa jest **opisem zjawisk zlokalizowanych na podstawie punktów adresowych rejestracji zdarzeń oraz przestrzennej ich gęstości w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta**. Dla skali 1:5000 przyjęto minimalny zasięg oddziaływania zjawiska jako 50 m, co pozwoli na wyznaczenie obszaru występowania wyjaśnianych zjawisk. **Siatki dendrytowe w układzie wielowarstwowym pozwalają na rozpoznanie skali i charakteru zjawisk kryzysowych w mieście**. Zjawiska kryzysowe są konsekwencją obniżania się poziomu dobrostanu społecznego opisanego przez OECD jako *'better life index'*². Identyfikowanie zjawisk kryzysowych możliwe jest na podstawie zbioru wskaźników pomiaru składowych dobrostanu społecznego.

Zgodnie z koncepcjami opisującymi zachowania różnych społeczności i grup mieszkańców miasta przyjmuje się, że **percepcja zjawisk, w tym odczuwania poczucia bezpieczeństwa i zagrożenia wymaga przestrzennego dystansu 25 m**. W związku z tym strefy buforowe dla opisywania zjawisk kryzysowych wyznaczone są przestrzennie wspomnianym buforem o średnicy 50m. Natężenie punktowe zjawiska zostało zobrazowane skalą rdzenia każdego bufora. **Punkty występowania zjawisk kryzysowych pozostają ze sobą w interakcji przestrzennej tworząc podstawę do wskazania dendrytów zjawisk kryzysowych** przypisanych ulicom miasta.

² OECD, Better Life Index <http://www.oecdbetterlifeindex.org/>

Tab. 6. Zjawiska kryzysowe w przekroju składowych dobrostanu społecznego – macierz diagnostyczna

SKŁADOWE DOBROSTANU SPOŁECZNEGO	TYPY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	WSKAŹNIK POMIARU ³
Mieszkanie	Niezdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	Liczba mieszkań socjalnych Liczba mieszkań komunalnych
	Niewydolność społeczna do utrzymania mieszkania	Liczba mieszkań chronionych i treningowych
Przychody mieszkańców miasta	Ubóstwo ekonomiczne rodzin	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka Liczba rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy Liczba dzieci korzystających z „posiłku dla dziecka” Liczba osób korzystających z zasiłku stałego Liczba osób korzystająca z zasiłku okresowego
Praca	Ograniczona aktywność ekonomiczna mieszkańców na rynku pracy	Liczba bezrobotnych kobiet Liczba bezrobotnych mężczyzn Liczba bezrobotnych w wieku 18_34 Liczba bezrobotnych w wieku 35_50 Liczba bezrobotnych w wieku 51_65
		Zatrudnialność
Życie społeczne (zaangażowanie obywatelskie)	Odpowiedzialność za stan demokracji lokalnej	Poziom uczestnictwa w wyborach do rady miasta i w wyborach burmistrza
Poziom bezpieczeństwa	Przestępstwa	Liczba przestępstw
Zadowolenie z życia	Przemoc w rodzinie i problemy alkoholowe rodzin	Liczba rodzin objętych niebieską kartą
	Dysfunkcjonalność rodzin	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego
Środowisko naturalne	Ubóstwo energetyczne	Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego
	Ubóstwo komunalne	Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej*
Edukacja	Dezintegracja społeczna związana z obniżonym poziomem kontaktu ze wspólnotą zamieszkania przez dzieci migrujące do szkół poza miastem	Wskaźnik skolaryzacji w szkołach podstawowych* Wskaźnik skolaryzacji w szkołach gimnazjalnych*
Zdrowie	Niepełnosprawność osób	Liczba osób niepełnosprawnych
Zarządzanie usługami publicznymi	Ograniczona dostępność do usług komunikacji zbiorowej	Liczba przystanków transportu zbiorowego
Równowaga pomiędzy pracą i życiem	Wydłużanie się czasu dojazdu do pracy	Liczba osób wyjeżdżających do pracy poza granice miasta*
	Obniżony standard przestrzeni publicznej w środowisku zamieszkania	Powierzchnia miejskich terenów zielonych (parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej) na jednego mieszkańca*

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem ‘better life index’

Za punkt startu diagnozy zjawisk kryzysowych przyjęto opis stanu tych zjawisk w mieście Poręba dla roku 2017. Opis ten znajduje się w tab. 6. Wskaźniki te mogą być przyjęte jako wskaźniki referencyjne do monitorowania natężenia zjawisk kryzysowych lub jako wskaźniki pomocnicze do identyfikowania skali

³ Dla wskaźników pomiaru oznaczonych znakiem * dane nie są gromadzone na poziomie przestrzennym umożliwiającym ich dekompozycję do poziomu kwartału, czy ulicy. W przypadku pozostałych wskaźników, wykorzystano dane udostępnione przez UM Poręba, MOPS w Porębie oraz Komendę Policji w Porębie.

podjętych działań w skali miasta. Wskaźniki dla obrębu Poręba, wskazanego jako obrębu wymagającego wyznaczenia obszaru zdegradowanego zostały przedstawione w poprzednim punkcie diagnozy.

Tab. 7. Opis stanu zjawisk kryzysowych w mieście Poręba w roku 2017⁴

SKŁADOWE DOBROSTANU SPOŁECZNEGO	TYPY ZJAWISK KRYZYSOWYCH	WSKAŹNIK POMIARU	ILOŚĆ
Mieszkanie	Niezdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	Liczba mieszkań socjalnych Liczba mieszkań komunalnych	36 394
	Niewydolność społeczna do utrzymania mieszkania	Liczba mieszkań chronionych i treningowych	brak danych
Przychody mieszkańców miasta	Ubóstwo ekonomiczne rodzin	Liczba dodatków 500+ dla pierwszego dziecka	247
		Liczba rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy	77
		Liczba dzieci korzystających z „posiłku dla dziecka”	233
		Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	46
		Liczba osób korzystająca z zasiłku okresowego	235
Praca	Ograniczona aktywność ekonomiczna mieszkańców na rynku pracy	Liczba bezrobotnych kobiet	77
		Liczba bezrobotnych mężczyzn	93
		Liczba bezrobotnych w wieku 18_34	77
		Liczba bezrobotnych w wieku 35_50	58
		Liczba bezrobotnych w wieku 51_65	42
Zatrudnialność	14%		
Życie społeczne (zaangażowanie obywatelskie)	Odpowiedzialność za stan demokracji lokalnej	Poziom uczestnictwa w wyborach do rady miasta [%] Poziom uczestnictwa w wyborach burmistrza [%]	Średnio 54,23 (46,81-65,44) Średnio 54,21 (50,63-65,44)
Poziom bezpieczeństwa	Przestępstwa	Liczba przestępstw i wykroczeń na terenie gminy	101
Zadowolenie z życia	Przemoc w rodzinie i problemy alkoholowe rodzin	Liczba rodzin objętych niebieską kartą	49
	Dysfunkcjonalność rodzin	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	39
Środowisko naturalne	Ubóstwo energetyczne	Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	14
	Ubóstwo komunalne	Udział gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej [%]	49,2
Edukacja	Dezintegracja społeczna związana z obniżonym poziomem kontaktu ze wspólnotą zamieszkania przez dzieci migrujące do szkół poza miastem	Wskaźnik skolaryzacji w szkołach podstawowych [%]	78,8
		Wskaźnik skolaryzacji w szkołach gimnazjalnych [%]	68,57
Zdrowie	Niepełnosprawność osób	Liczba osób niepełnosprawnych	72
Zarządzanie usługami publicznymi	Ograniczona dostępność do usług komunikacji zbiorowej	Liczba przystanków transportu zbiorowego	33
Równowaga pomiędzy pracą i życiem	Wydłużanie się czasu dojazdu do pracy	Liczba osób wyjeżdżających do pracy poza granice miasta	859
	Obniżony standard przestrzeni publicznej w środowisku zamieszkania	Powierzchnia miejskich terenów zielonych na jednego mieszkańca	18m ²

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem 'better life index' na podstawie danych udostępnionych przez UM Poręba, MOPS w Porębie oraz Komendę Policji w Porębie oraz danych BDL GUS (www.stat.gov.pl dostęp 20.04.2018)

⁴ Za wyjątkiem danych dotyczących poziomu uczestnictwa w wyborach samorządowych – dane za rok 2014

Szczegółowa diagnoza zjawisk kryzysowych

Stan zjawisk kryzysowych w dziedzinie mieszkalnictwa obejmuje trzy zjawiska:

- niezdolność ekonomiczną do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, w tym młodych małżeństw, czy też rodzin borykających się z problemami ubóstwa, gdzie instrumentem pokonywania progu niezdolności ekonomicznej jest wsparcie w postaci przydziału mieszkań socjalnych

Rys. 1. Niezdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych – lokale socjalne, obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

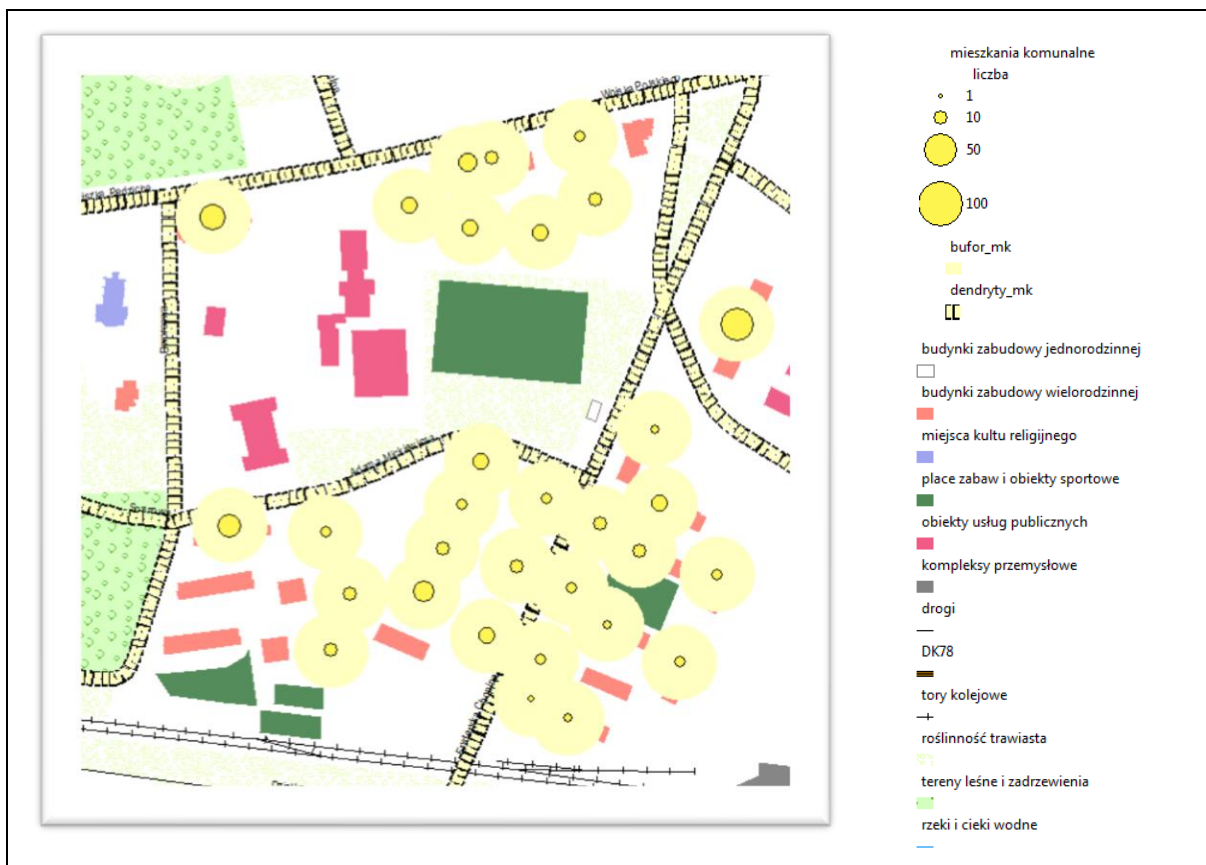
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Koncentracja przestrzenna mieszkań socjalnych obejmuje w miarę zwarty obszar zlokalizowany w strefie śródmiejskiej w ścisłym centrum miasta. Dotyczy to 5 budynków wielorodzinnej zabudowy zlokalizowanych w osi ulic Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina. Jest to 36 mieszkań zlokalizowanych w budynkach o różnym poziomie dekapitalizacji wymagających pilnych działań remontowych, a także rehabilitacji podwórka oddziałującego negatywnie na otoczenie sąsiedzkie.

- ograniczoną zdolność ekonomiczną do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych związaną z osiągnięciem dochodów z trwałych miejsc pracy pozwalających na gromadzenie

oszczędności skierowanych na inwestycje mieszkaniowe, gdzie instrumentem pokonywania progu niezdolności ekonomicznej jest wsparcie w postaci przydziału mieszkań komunalnych

Rys. 2. Ograniczona zdolność ekonomiczna do samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych – mieszkania komunalne, obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

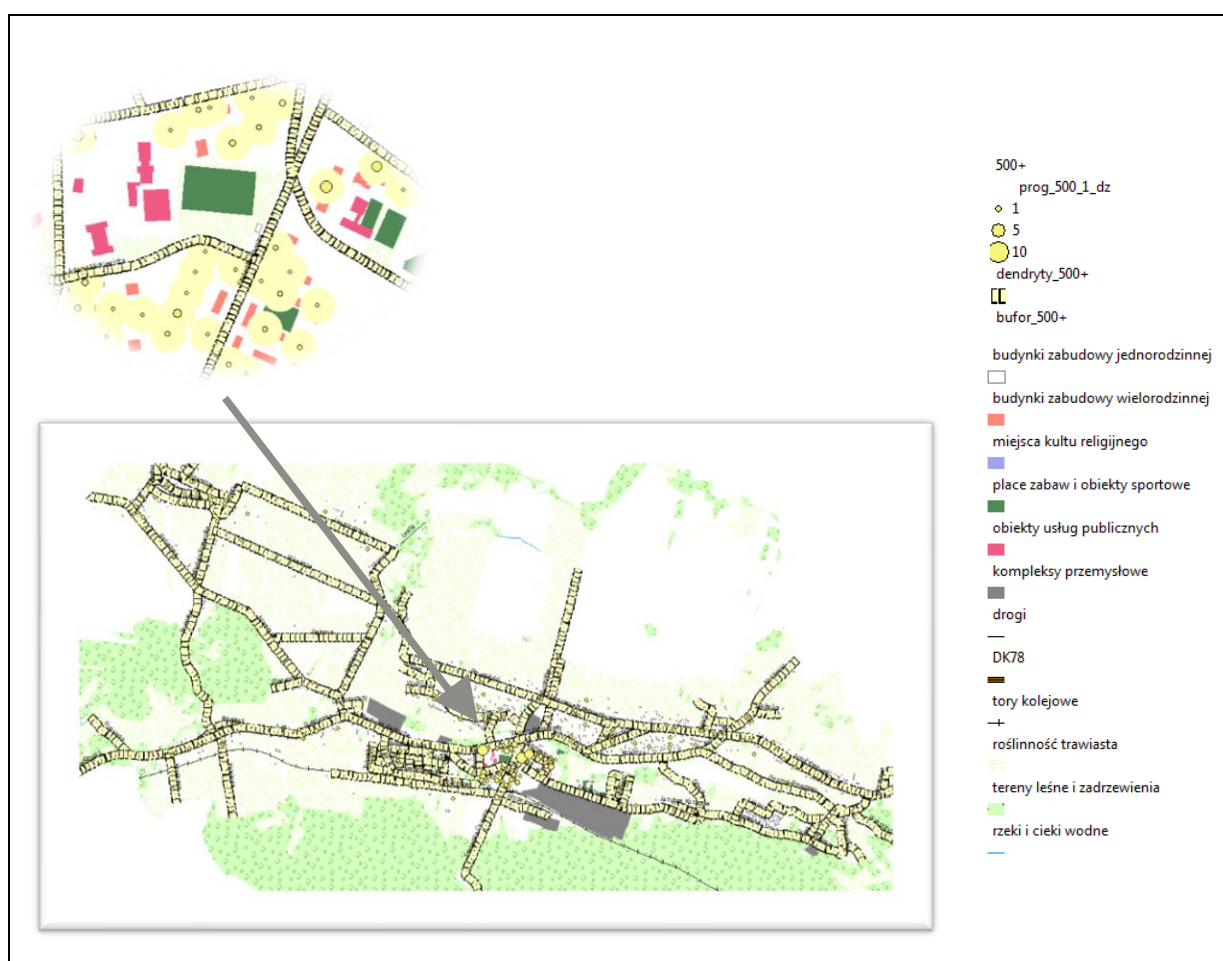
Koncentracja przestrzenna mieszkań komunalnych obejmuje dwie strefy zabudowy mieszkaniowej w obszarze śródmiejskim w ścisłym centrum miasta. Jedna jest związana z główną osią kompozycyjną miasta, tj. ul. Wojska Polskiego, a druga jest związana z ulicami Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina. Budynki te projektowane 50 lat temu mają bardzo słabo zdefiniowaną przestrzeń publiczną, co oznacza bardzo niski standard habitatu mieszkalnego. Problem ten wymaga pilnej interwencji na rzecz odnowy struktury fizycznej obszaru mieszkalnego, w ten sposób, aby przestrzeń pozadomowa stała się miejscem aktywności i nawiązywania kontaktów sąsiedzkich, a także służyła ochronie habitatu mieszkaniowego przed wandalizmem oraz wzmaganiem się zjawisk zagrażających poczuciu bezpieczeństwa. Obszar ten jest miejscem o największej gęstości zaludnienia w mieście Poręba. Liczba mieszkań komunalnych na tym obszarze wynosi 394 skupionych w 35 obiektach adresowych.

- niewydolność społeczną osób i rodzin do utrzymania i gospodarowania zasobem mieszkaniowym w warunkach miasta Poręba wymagająca rozpoznania w aktualnej sytuacji przez służby publiczne osób oczekujących wsparcia w tym wymiarze.

Ubóstwo ekonomiczne rodzin w Porębie ma charakter wielowymiarowy.

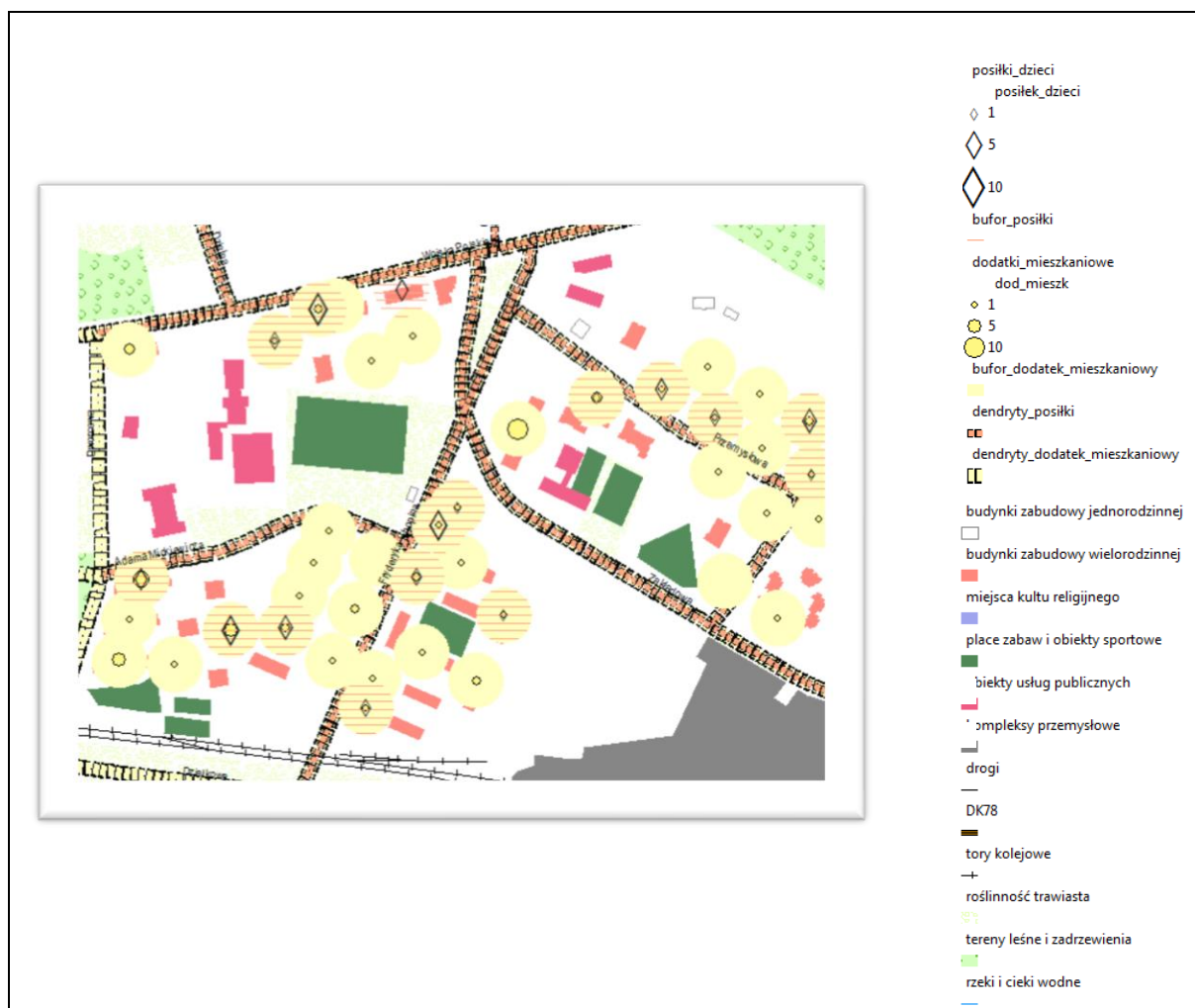
- genezą ubóstwa ekonomicznego są relatywnie niskie przychody gospodarstw domowych, które w prawnych warunkach krajowych i lokalnych wymagają interwencji publicznej. Interwencja ta obejmuje dodatki mieszkaniowe, wsparcie dzieci w postaci posiłków dla dziecka, zasiłki stałe oraz okresowe, a także przekazywanie wsparcia finansowego dla pierwszego dziecka w ramach programu rządowego 500+. Ubóstwo ekonomiczne dotyczy ponad 50% populacji miasta Poręba.

Rys. 3. Ubóstwo ekonomiczne rodzin - wsparcie finansowe dla pierwszego dziecka w ramach programu rządowego 500+, obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza (na zbliżeniu)

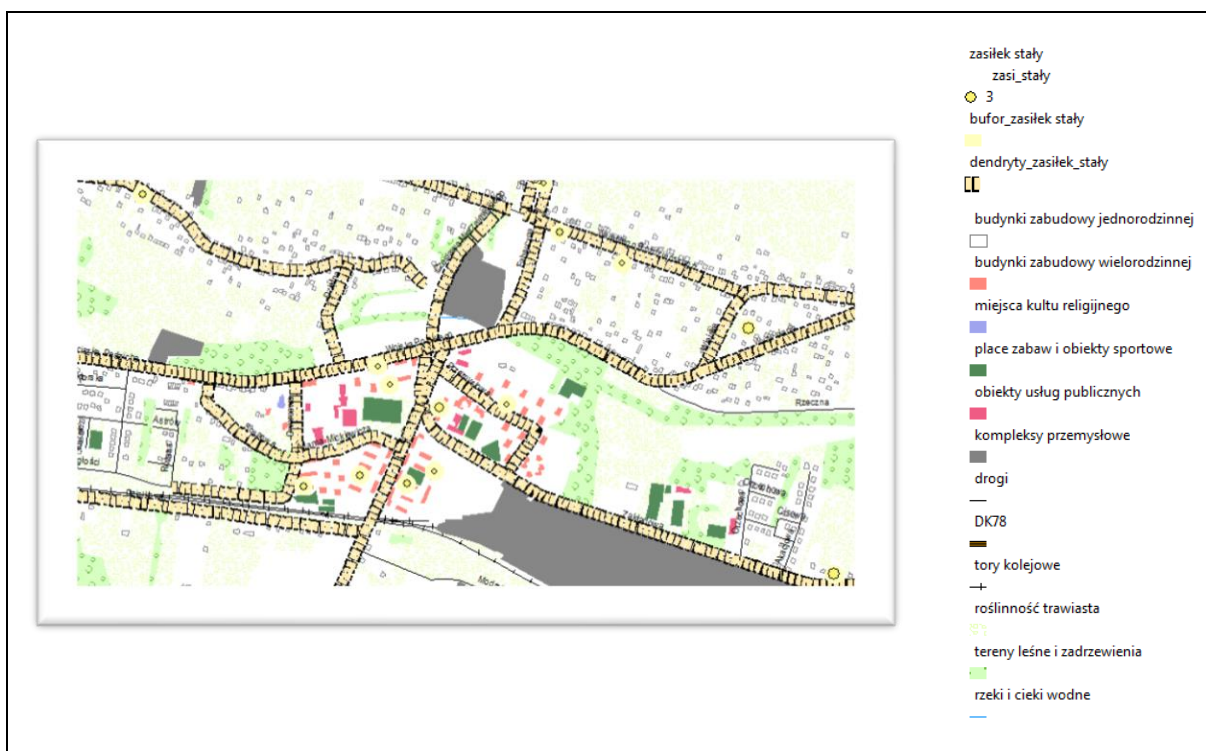
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Rys. 4. Ubóstwo ekonomiczne rodzin - dodatki mieszkaniowe i wsparcie dzieci (posiłki), obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Rys. 5. Ubóstwo ekonomiczne rodzin - zasilek stały, obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Zakładowa i Wyzwolenia

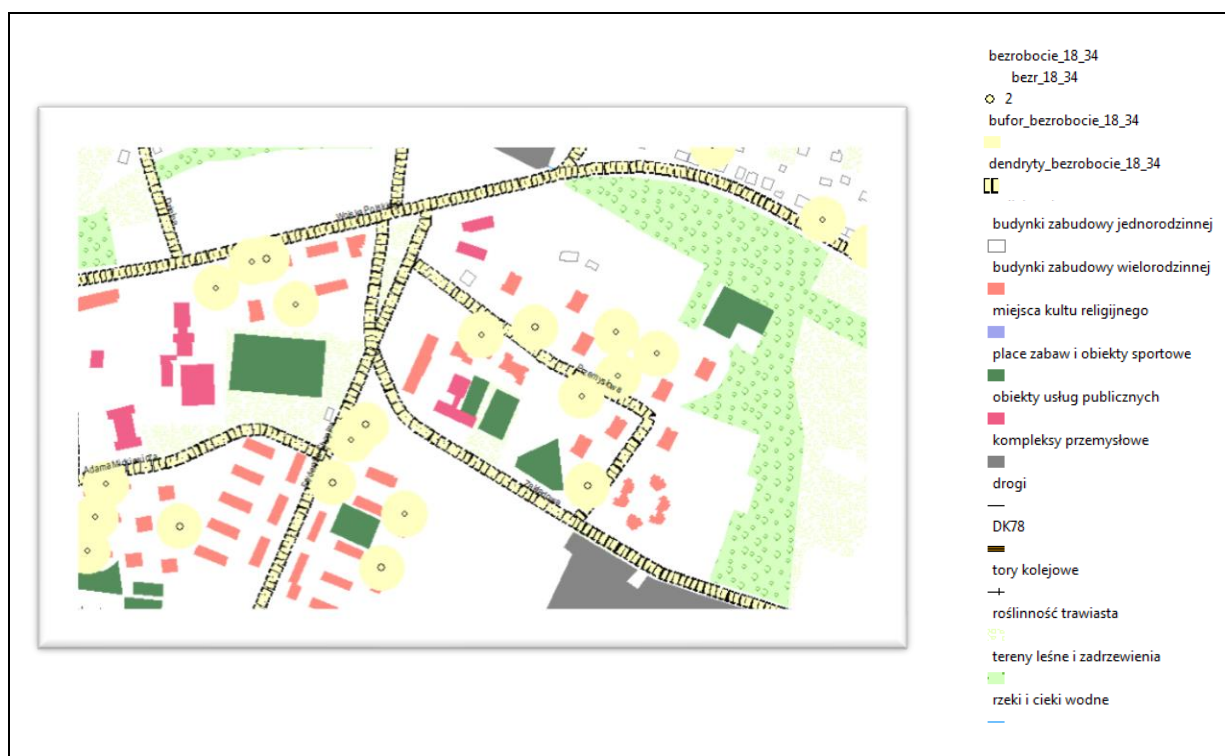

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Ubóstwo ekonomiczne osób dotyczy gospodarstw domowych, które użytkują głównie mieszkania czynszowe w obszarze śródmiejskim. Druga sfera ubóstwa ekonomicznego dotyczy rozproszonej zabudowy jednorodzinnej w dzielnicy Poręba i ujawnia się przede wszystkim wśród młodych rodzin.

Ograniczona aktywność ekonomiczna mieszkańców na rynku pracy w mieście Poręba związana jest z dwoma procesami. Po pierwsze odnosi się ona do niskiego poziomu zatrudnialności wynoszącego ogółem dla miasta 14%, będącego miarą aktywności ekonomicznej ludzi w relacji do ludności wieku produkcyjnego. Po drugie związana jest z bezrobociem kobiet i mężczyzn wynoszącym około 180 osób, natomiast bezrobocie to nie ma znacznego i zróżnicowanego charakteru, a w podstawowej strukturze wiekowej ilość osób bezrobotnych maleje wraz z wiekiem. Niepokojącym zjawiskiem jest liczba osób bezrobotnych w wieku 18-34. Przestrzenne zróżnicowanie problemu bezrobocia ogranicza się przede wszystkim do skupiska osób bezrobotnych w rejonach budownictwa czynszowego obszaru śródmiejskiego.

Rys. 6. Aktywność ekonomiczna - bezrobocie rejestrowane w mieście Poręba (wiek: 18-34 lat), obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Przemysłowa

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Zaangażowanie obywatelskie manifestujące się odpowiedzialnością za stan demokracji lokalnej nie odbiega od zaangażowania przeciętnego w skali regionu. Poziom uczestnictwa w wyborach do Rady Miasta i Burmistrza w przestrzeni miejskiej nie jest znacząco zróżnicowany. Maksymalne uczestnictwo w wyborach do rady miasta zanotowano w okręgu wyborczym obejmującym dzielnicę Niwki, zaś najniższe w obszarze śródmiejskim miasta Poręba (obręb Poręba), w tym na osiach ulic: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina oraz Wolności.

Tab. 8. Zaangażowanie obywatelskie w wyborach do Rady Miasta

GRANICE OKRĘGU	UCZESTNICTWO	LICZBA UPRAWNIONYCH	%
Ulice: Adama Mickiewicza nr 1,3,5,7,9,13,15,17,	194	387	50,13
Ulice: Adama Mickiewicza nr 19,21,23,25 27,	218	394	55,33
Ulice: Fryderyka Chopina, Modrzewiowa	330	661	49,92
Ulice: Pędzicha, Astrów, Dworcowa, Działkowa, Formierska, Frezerska, Konstruktorska, Kuźnicza, Monterska, Narcyzów, Niepodległości, Odlewnicza, Pędzicha Różana, Sosnowa, Ślusarska, Tokarska, Żeliwna	275	534	51,50
Ulice: Wojska Polskiego	220	470	46,81
Ulice: Dzielna, Nowa, Nowowiejska, Wolności	169	349	48,42
Ulice: Fabryczna, Walentego Rozdzieńskiego od nr 1 do nr 99 nieparzyste i od nr 6 do nr 100 parzyste, Czesława Mierzejewskiego, Partyzantów, Przyszłości, Słoneczna	286	510	56,08
Ulice: Akacjowa, Cisowa, Jesionowa, Janusza Korczaka, Orzechowa, Przemysłowa nr 2,4,6,8,10, Zakładowa	290	548	52,92
Ulice: Przemysłowa 1,1A,3,5,7,9,11,13,15,17,19,21,23,25,27,29,31,33	325	637	51,02
Ulice: Asfaltowa, Czarnej Przemszy, Górna, Miodowa, Myśliwska, Projektowana, Rzeczna, Wiedzy,	238	403	59,06
Ulice: Walentego Rozdzieńskiego od nr 101 do nr 155A nieparzyste i od nr 104 A do nr 126 parzyste, Wiejska, Wyzwolenia	224	363	61,71
Ulice: Armii Krajowej, Kopalniana, Łąkowa, Niska, Spokojna, Wczasowa, Wypoczynkowa, Zielona, Zwycięstwa	255	501	50,90
Ulice: Ciemna, Dębowa, Do Przemszy, Siewierska, Główna, Krawiecka, Leszczynowa, Leśna, Sporna, Wiosenna od nr 1 do nr 75 nieparzyste i od nr 2 do nr 98 parzyste	269	456	58,99
Ulice: Borkowa od nr 1 do nr 7 nieparzyste i od nr 2 do nr 6 parzyste, Fryszarka, Górnośląska, Kolejowa, Kryniczna, Niwecka od nr 5 do nr 73 nieparzyste i od nr 4 do nr 86 parzyste, Piaskowa, Przełęcz, Stolarska	205	373	54,96
Ulice: Aksamitna, Baśniowa, Borkowa od nr 9 do nr 29 nieparzyste i od nr 8 do nr 46 parzyste, Mikołaja Kopernika, Krótka, Ludowa, Niwecka od nr 85 do nr 113 nieparzyste i od nr 88 do nr 164 parzyste, Okopowa, Sadowa, Wiosenna od nr 99 do nr 133 nieparzyste i od nr 100 do nr 106 parzyste, Wodna	428	654	65,44
RAZEM	3 926	7 240	54,23

Źródło: UM Poręba

Tab. 9. Zaangażowanie obywatelskie w wyborach Burmistrza

GRANICE OBWODU	UCZESTNICZ WO I	LICZBA UPRAWNION YCH	%	UCZESTNICZ WO II	LICZBA UPRAWNION YCH	%	ZMIANA %
Ulice: Adama Mickiewicza	413	781	52,88	407	784	51,91	-0,97%
Ulice: Astrów, Chopina, Dworcowa, Działkowa, Formierska, Frezerska, Konstruktorska, Kuźnicza, Modrzewiowa, Monterska, Narcyzów, Niepodległości, Odlewnicza, Różana, Sosnowa, Ślusarska, Tokarska, Żeliwna, Pędzicha	605	1 195	50,63	533	1 197	44,53	-6,10%
Ulice: Dzielna, Fabryczna, Mierzejewskiego, Nowa, Nowowiejska, Partyzantów, Przyszłości, Rozdzieńskiego od nr 1 do nr 99 nieparzyste i od nr 6 do nr 100 parzyste, Słoneczna, Wojska Polskiego, Wolności	675	1 329	50,79	634	1 338	47,38	-3,41%
Ulice: Akacjowa, Cisowa, Jesionowa, Korczaka, Orzechowa, Przemysłowa, Zakładowa	614	1 185	51,81	578	1 184	48,82	-3,00%
Ulice: Armii Krajowej, Asfaltowa, Czarnej Przemyszy, Górna, Kopalniana, Łąkowa, Miodowa, Niska, Projektowana, Rozdzieńskiego od nr 101 do nr 155A nieparzyste i od nr 104A do nr 126 parzyste, Rzeczna, Spokojna, Wczasowa, Wiedzy, Wiejska, Wypoczynkowa, Wyzwolenia, Zielona, Zwycięstwa	716	1 267	56,51	697	1 267	55,01	-1,50%
Ulice: Borkowa, od nr 1 do nr 7 nieprzyste i od nr 2 do nr 6 parzyste, Ciemna, Dębowa, Do Przemyszy, Fryszerka, Główna, Górnośląska, Kolejowa, Krawiecka, Kryniczna, Leszczynowa, Leśna, Niwecka od nr 5 do nr 73 nieparzyste i od nr 4 do nr 86 parzyste, Piaskowa, Przetęcz, Siewierska, Sporna, Stolarska, Wiosenna od nr 1 do nr 75 nieparzyste i od nr 2 do nr 98 parzyste	474	829	57,18	427	832	51,32	-5,86%
Ulice: Aksamitna, Baśniowa, Borkowa od nr 9 do nr 29 nieparzyste i od nr 8 do nr 46 parzyste, Kopernika, Krótka, Ludowa, Niwecka od nr 85 do nr 113 nieparzyste i od nr 88 do nr 164 parzyste, Okopowa, Sadowa, Wiosenna od nr 99 do nr 133 nieparzyste i od nr 100 do nr 106 parzyste, Wodna	428	654	65,44	350	651	53,76	-11,68%
RAZEM	3 925	7 240	54,21%	3 626	7 253	49,99	-4,22

Źródło: UM Poręba

Bezpieczeństwo publiczne i związane z nim zagrożenia mają różną postać. Zagrożenia te dotyczą skali wykroczeń związanych z kradzieżami, rozbojami, uszkodzeniem ciała, oszustwami oraz przestępstw kryminalnych i narkotykowych. Ogólna liczba odnotowanych wykroczeń i przestępstw wyniosła w roku 2017 łącznie 100. Relatywnie największa koncentracja przestępstw kryminalnych dotyczy ulicy Wojska Polskiego, a w drugiej kolejności Adama Mickiewicza, Armii Krajowej, Fryderyka Chopina, Zakładowej, Przemysłowej, Krawieckiej i Wyzwolenia (obręb Poręba i Krawce). Przestępstwa narkotykowe odnotowano przy ulicach: Adama Mickiewicza, Dworcowej, Fryderyka Chopina, Orzechowej i Przemysłowej. Koncentracja wykroczeń dotyczy przede wszystkim ulic Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina, Wojska Polskiego oraz Przemysłowej (obręb Poręba).

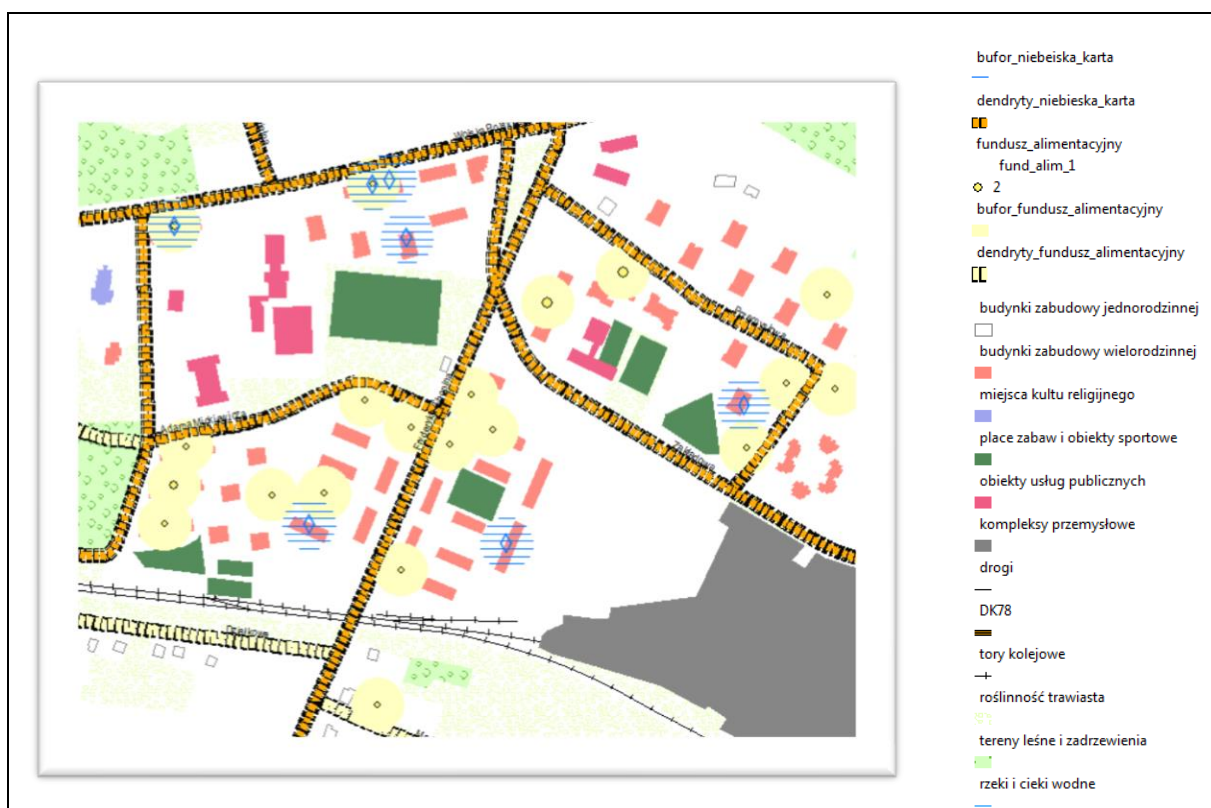
Rys. 7. Bezpieczeństwo publiczne - przestępstwa i wykroczenia – poziom identyfikacji, obszar miasta Poręba

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Zadowolenie z życia w wymiarze społecznym obniża się w wyniku dwóch negatywnych zjawisk społecznych. Są nimi dysfunkcyjność rodzin oraz przemoc w rodzinie. Miernikiem obniżonego poziomu zadowolenia z życia i dyskomfortu w wymiarze społecznym jest liczba rodzin objętych niebieską kartą oraz rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Jest ona relatywnie niska. Ma charakter incydentalny, nie mniej skupiona jest w obszarze śródmiejskim przy ulicach Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina i Przemysłowej.

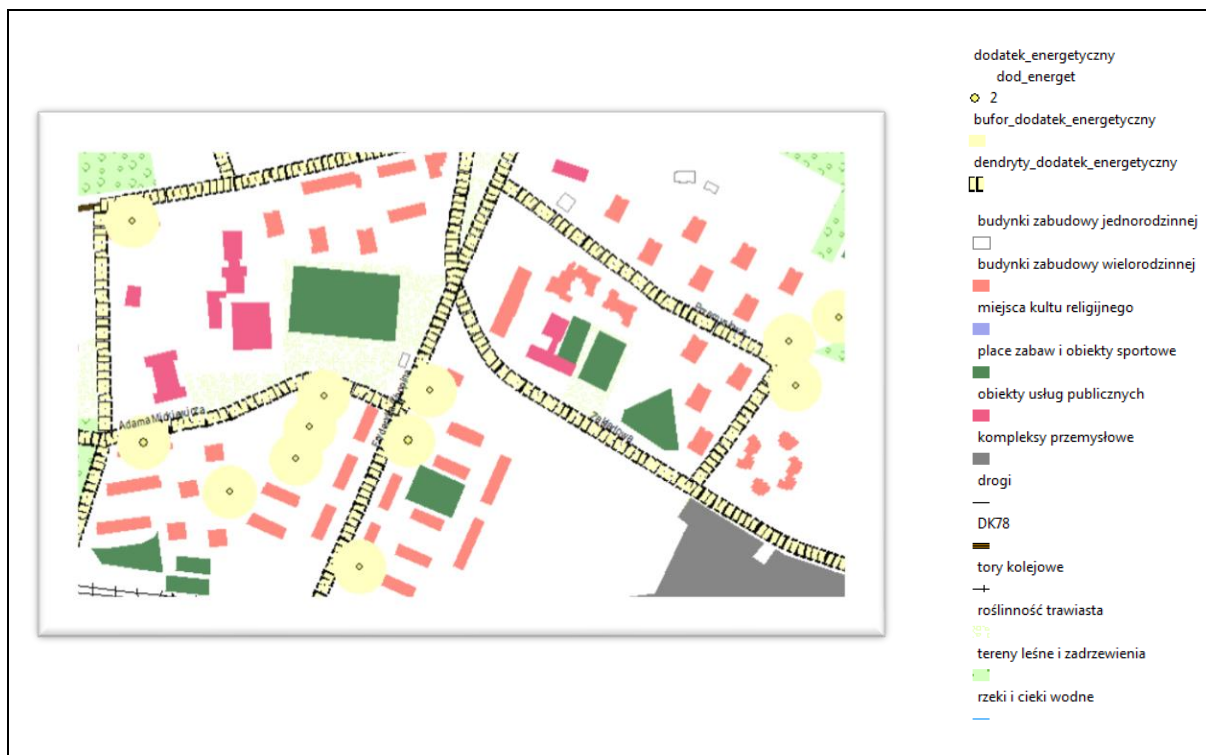
Rys 8. Poziomu zadowolenia z życia i dyskomfortu w wymiarze społecznym (fundusz alimentacyjny i niebieska karta), obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Środowisko naturalne z punktu widzenia społecznego ma swoje zagrożenie w dwóch czynnikach. Przejawia się ono w niskiej efektywności energetycznej rozproszonej zabudowy jednorodzinnej, a w granicznej sytuacji ubóstwem energetycznym i związanym z nim dyskomfortem życia rodzin. Dyskomfort związany ze środowiskiem naturalnym dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, a w szczególności braku dostępu do zorganizowanego systemu gromadzenia i odprowadzania ścieków komunalnych na terenie całego miasta. W warunkach miasta Poręba ponad 50% gospodarstw domowych nie jest podłączonych do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Systemowe ogrzewanie mieszkań dotyczy wyłącznie wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego. Skrajnym obrazem ubóstwa energetycznego jest niemożność pokrycia z dochodów własnych komfortu cieplnego w gospodarstwie domowym. 14 rodzin w mieście korzysta z dodatku energetycznego. Czystość środowiska naturalnego jest zagrożona niską emisją z nieefektywnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych. Skala tego zjawiska wymaga rozwiązań monitorujących. W wymiarze przestrzennym, zjawisko ubóstwa energetycznego dotyczy ulic: Wojska Polskiego, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina oraz Przemysłowej.

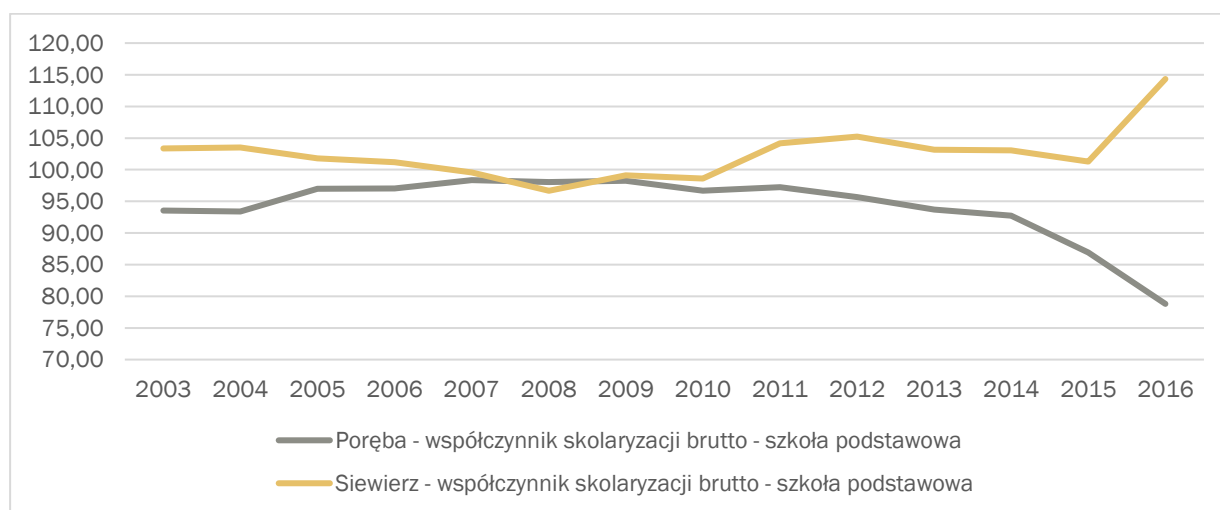
Rys. 9. Środowisko naturalne - ubóstwo energetyczne (liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego), obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

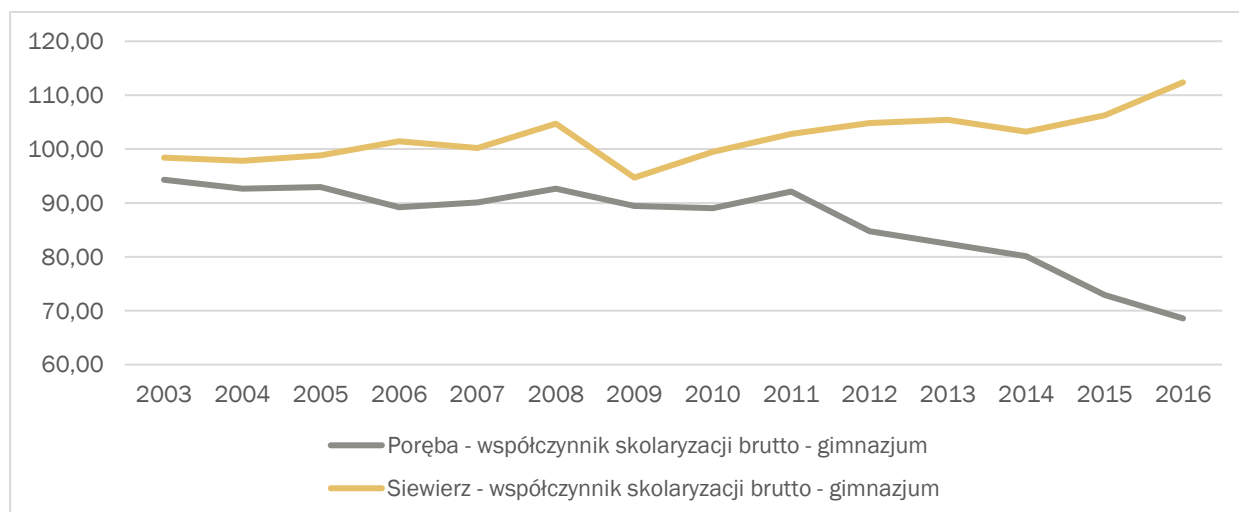
Edukacja rozumiana jako składowa dobrostanu pełni podstawową funkcję w procesie integracji społecznej miasta i jego wspólnot dzielnicowych. W mieście Poręba postępuje proces dezintegracji funkcjonalnej. Obserwowana jest trwała tendencja spadku poziomu skolaryzacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Dezintegracja społeczna jest zatem związana z obniżonym poziomem kontaktu ze wspólnotą zamieszkania przez dzieci migrujące do szkół poza miastem. W sąsiedzkim układzie odniesienia – Siewierz notuje stały wzrost poziomu skolaryzacji. Dzieci wyjeżdżające do szkół poza miasto Poręba są trwałymi uczestnikami procesu mobilności, co będzie wywierało nacisk na rozwijanie systemów komunikacji.

Rys. 10. Wskaźnik skolaryzacji – szkoła podstawowa

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl

Rys. 11. Wskaźnik skolaryzacji – gimnazjum

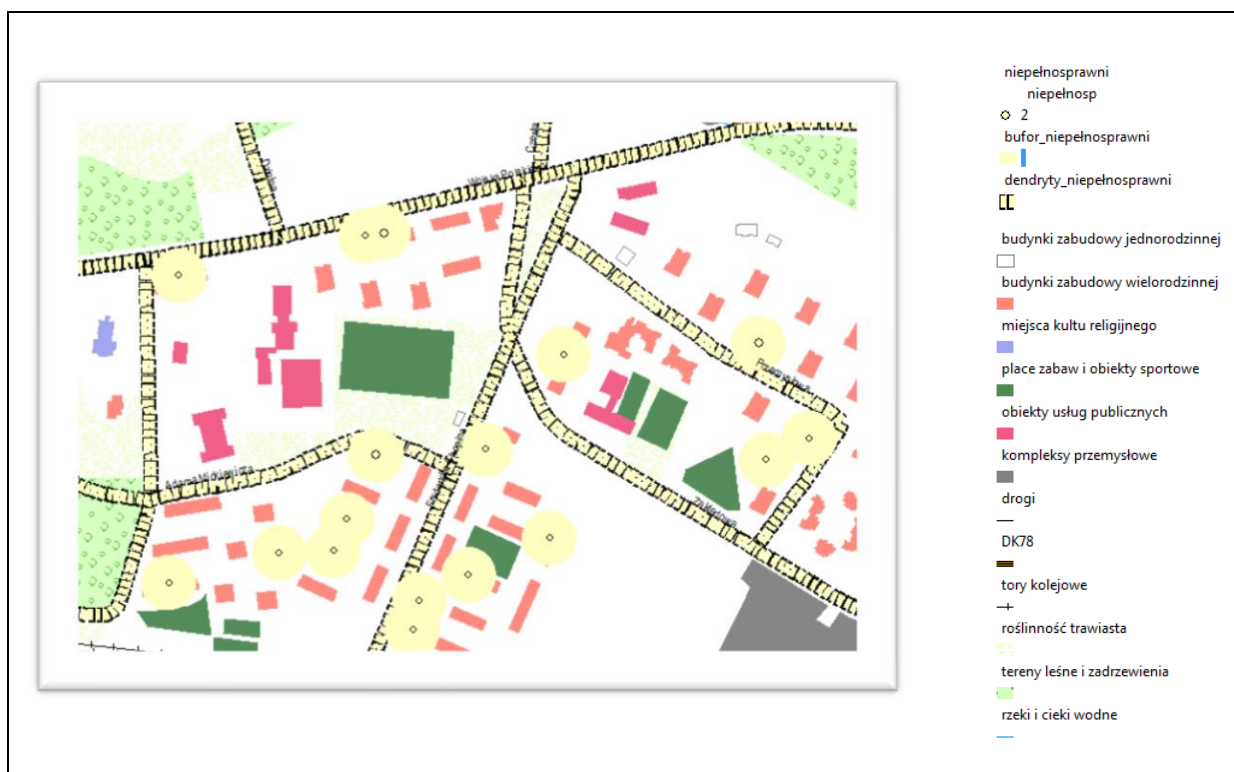

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl

Brak jest przestrzennego obrazu zjawisk dezintegracji społecznej wywołanych przez dojazdy dzieci do szkół podstawowych poza miasto.

Zdrowie w wymiarze społecznym dotyka procesu wykluczenia i ograniczenia uczestnictwa osób w aktywności społecznej, a związane jest przede wszystkim z niepełnosprawnością osób. W mieście Poręba występuje współzależność koncentracji przestrzennej osób z niepełnosprawnościami z gęstością zaludnienia. Tym samym w obszarze wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego obszaru śródmiejskiego występuje największa koncentracja zjawiska dysfunkcjonalności osób. Nie oznacza to, że poza obszarem tym zjawisko to nie występuje. Niepełnosprawni mieszkańcy miasta Poręba muszą korzystać z usług rehabilitacyjnych głównie poza miejscem zamieszkania.

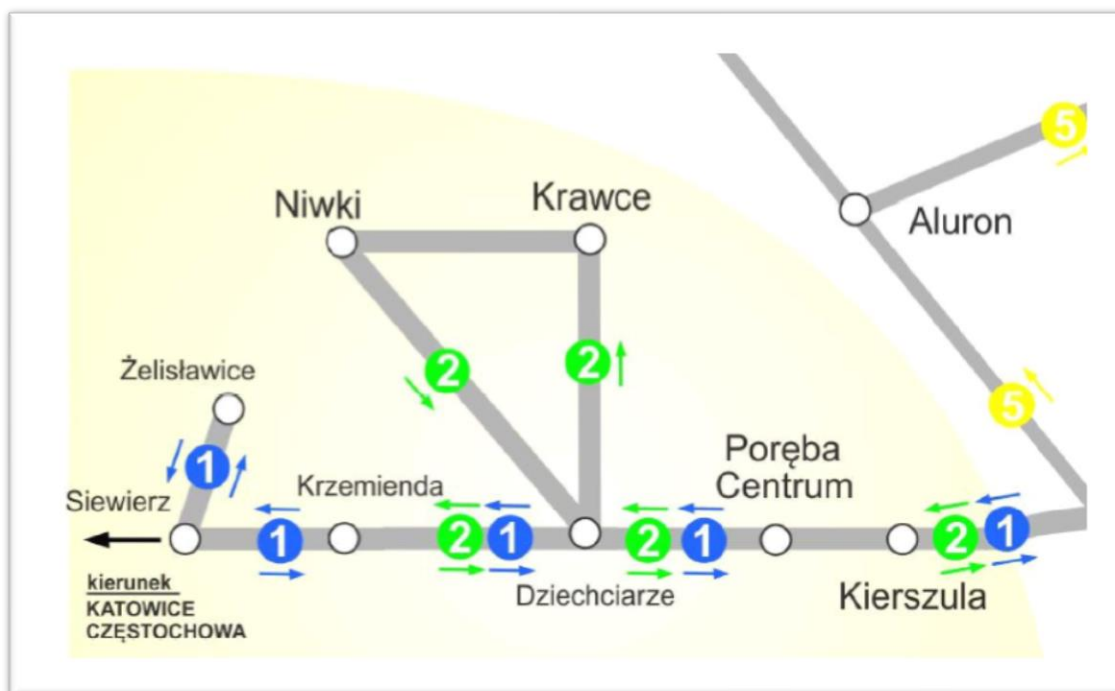
Rys. 12. Zdrowie - niepełnosprawność osób, obręb Poręba – ulice: Wojska Polskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych UM Poręba

Dostępność do usług komunikacji dotyka znacznej części mieszkańców miasta. Na obszarze miasta Poręba występuje pogłębiające się zjawisko peryferyzacji struktur osiedleńczych związane z terytorialną i czasową organizacją zbiorowego transportu publicznego. Obsługa komunikacyjna ma charakter niemalże „tranzytowy” na linii powiązań komunikacyjnych Siewierz – Zawiercie. Z punktu widzenia czasowej organizacji transportu zbiorowego skoncentrowany jest na obsłudze dojazdów do pracy, co skutecznie eliminuje w szczególności ludzi młodych do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych w godzinach popołudniowych i wieczornych⁵. Daje to obraz znaczącego uzależnienia funkcjonowania ludzi młodych i starszych od korzystania z indywidualnego transportu samochodowego. Dotyczy to m.in. obszarów: Niwki i Kierszula oraz północnej części obszaru śródmiejskiego. Przy dużym obciążeniu gospodarstw domowych dojazdami do pracy poza miasto Poręba, młodzież szkolna ma bardzo ograniczony dostęp do imprez, wydarzeń i zajęć pozaszkolnych organizowanych w obszarze śródmiejskim (w szczególności w dni wolne od pracy i zajęć).

Rys. 13. Ograniczona dostępność do usług komunikacji zbiorowej

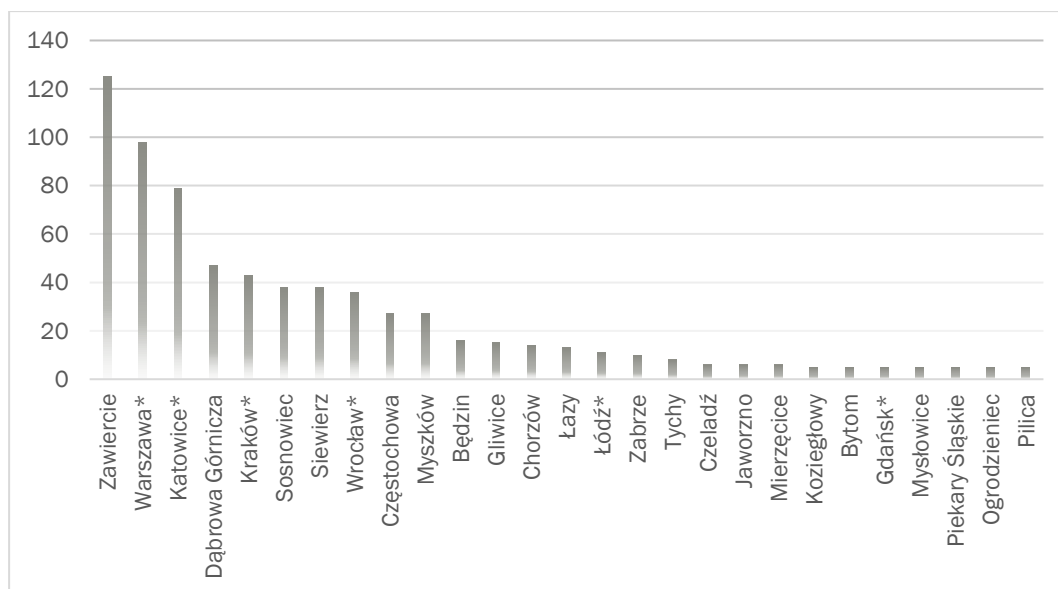

Źródło: http://www.zkm-zawiercie.com.pl/pdf/schemat_polaczen_komunikacji_miejskiej.pdf (pobranie: 20-04-2018)

⁵ Patrz: http://www.zkm-zawiercie.com.pl/pdf/rozkład_jazdy_1530515660.pdf - rozkład jazdy

Równowaga pomiędzy pracą i życiem podlega ciągłemu procesowi destabilizacji związanej z wydłużaniem się czasu dojazdów do pracy poza miejsce zamieszkania. Jest to deficytu miejsc pracy w miejscu zamieszkania. Wskaźnik deficytu charakteryzuje się wysoką dynamiką wzrostu, co jest obrazowane przez zjawisko niekontrolowanych zmian strukturalnych i idących za nimi zmian społecznych.

Rys. 14. Mieszkańcy – zatrudnieni poza Porębą, wybrane miejscowości pow. 5 os. dojeżdżających (dane za rok 2016)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zjawisko dyskomfortu dotyczy całego obszaru miasta. Trudno jest uzyskać obraz przestrzennego zróżnicowania tego zjawiska.

SIATKA MODULARNA TYPU GRID – POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY MIASTA

Dla pogłębionej analizy i zobrazowania przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych w układzie innym niż statystyczno-administracyjny wykorzystano **mapę typu GRID, w której siatka modularna ma wartość 1km x 1 km**. Tym samym możliwe jest dokonanie przestrzennej diagnozy gęstości zjawisk demograficznych, społecznych, ekonomicznych, funkcjonalnych, itd. Wartością tej analizy jest przybliżenie przestrzenne skali zjawisk uwzględniające rozkład gęstości zaludnienia oraz bilans ludności w różnych przekrojach wieku i aktywności ekonomicznej.

Intensywność zjawisk reprezentowana jest przez wskaźnik liczbowy. Jego brak wskazuje, że jest to obszar niezurbanizowany, nie objęty bezpośrednio występowaniem zjawisk społecznych.

Tab.10. Potencjał demograficzny miasta

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY	TYP ZJAWISKA	WSKAŹNIK POMIARU
Struktura zaludnienia	Przestrzenne rozmieszczenie społeczności lokalnej	Liczba ludności w mieście w jednostce modularnej
Struktura wiekowa ludności	Witalność społeczności lokalnej	Liczba ludności w wieku 0-14 w mieście w jednostce modularnej
Struktura według płci		Liczba ludności w wieku 15-65 w mieście w jednostce modularnej
		Liczba ludności w wieku 65+ w mieście w jednostce modularnej
		Wskaźnik feminizacji w mieście w jednostce modularnej

Źródło: opracowanie własne

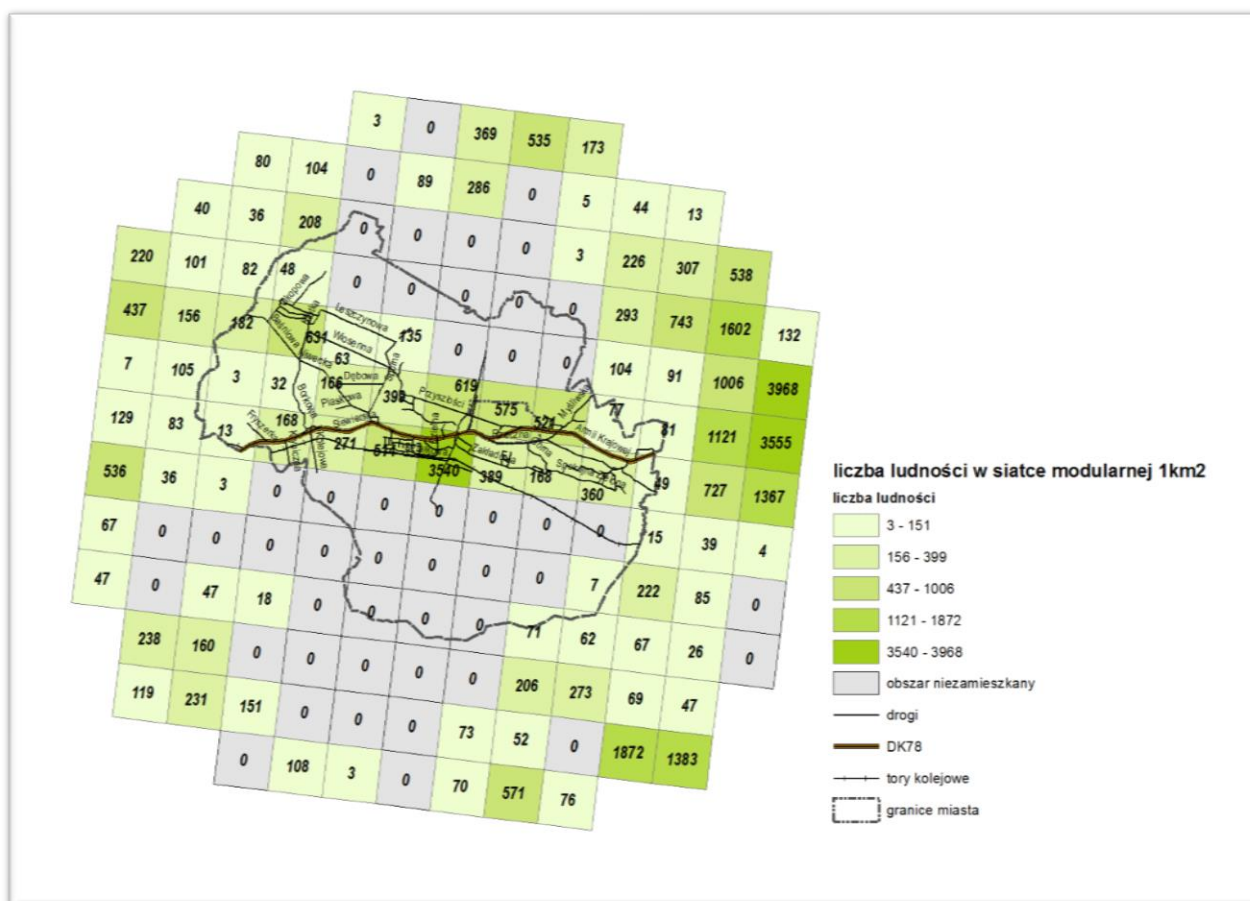
Opis potencjału demograficznego wymaga rozpoznania struktury zaludnienia miasta, której analiza pozwala na ocenę przestrzennych zjawisk demograficznych. Po drugie, analiza struktury wiekowej ludności i podziału według płci, daje możliwość wnioskowania co do witalności społeczności lokalnej.

Szczegółowa diagnoza zróżnicowania zjawisk społecznych

Przestrzenne rozmieszczenie społeczności lokalnej można opisać w kategoriach podstawowych struktur osiedleńczych. Struktura rozmieszczenia ludności miasta Poręba jest bardzo mocno zróżnicowana. Znaczna nadkoncentracja gęstości zaludnienia (wynosząca 3540 os./km²) w stosunku do pozostałych części miasta występuje na obszarze skoncentrowanego wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego. Tak więc, w mieście Poręba na 1 km² egzystuje ponad 40% całej populacji.

Na kolejnych rysunkach przedstawiono naturalne przedziały opisujące liczbę ludności w układzie siatki modularnej GRID 1km x 1km.

Rys. 15. Potencjał demograficzny Poręby w układzie ośrodków sąsiedzkich

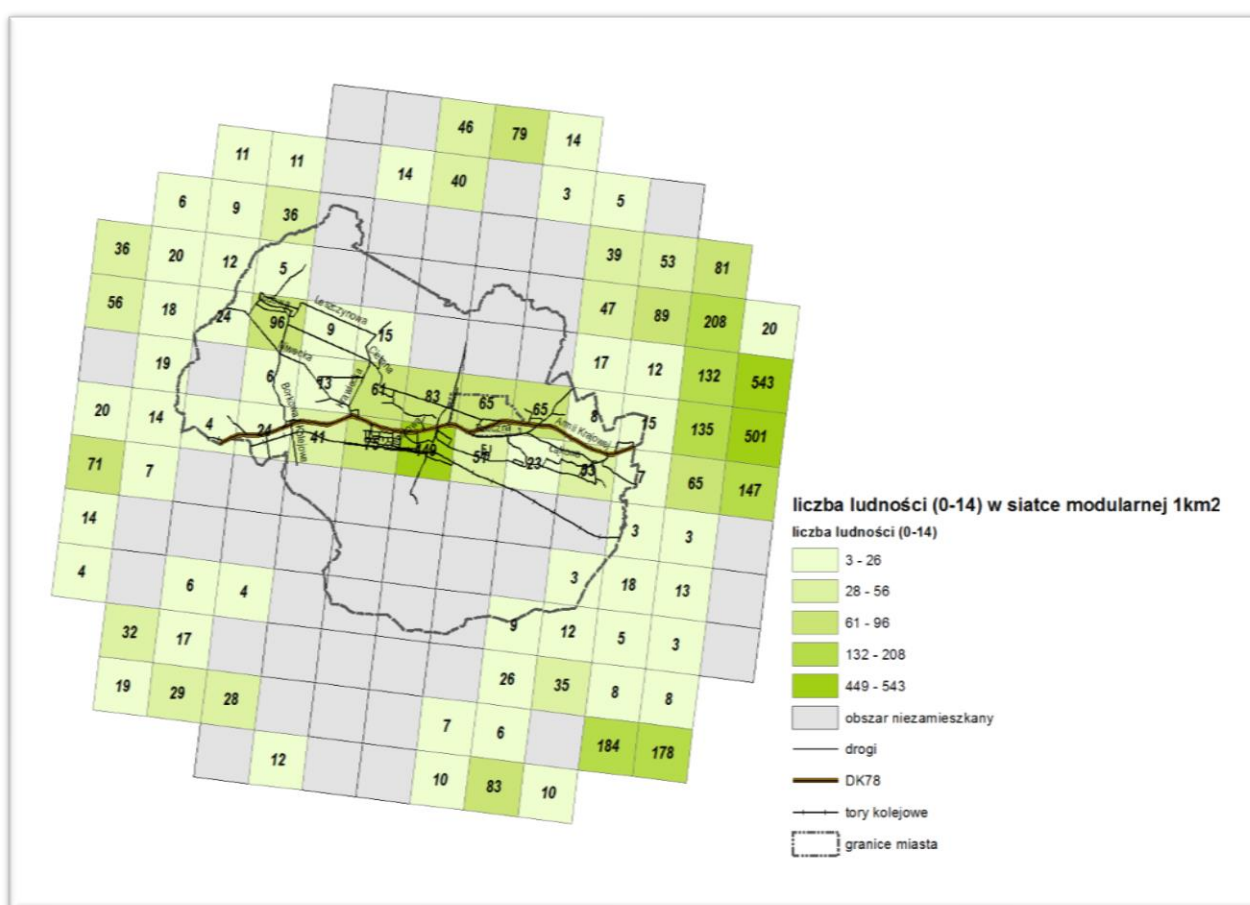
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

Umiarkowany poziom koncentracji rozmieszczenia ludności pozwala na wytypowanie dwóch obszarów urbanizacji. Północny obszar śródmiejski (część obrębu Poręba), gdzie gęstość zaludnienia wykazuje relatywnie wyrównany poziom, w przedziale 514-619 os./km² oraz obręb niwecki, gdzie koncentracja ludności osiąga poziom 631 os./km². Pozostałą część miasta cechuje relatywnie niższy poziom

koncentracji ludności, co wskazuje na występowanie dużych obszarów rozproszonego budownictwa mieszkaniowego. W sąsiedzkim układzie odniesienia ukształtowała się struktura demograficzna o relatywnie niskim poziomie zaludnienia, będąca cechą przynależną do obszarów wiejskich (poniżej 120 os./km²). Podobną cechą struktury zaludnienia wykazanej dla obszaru śródmiejskiego Poręby odznacza się centrum Zawiercia.

Witalność społeczności lokalnej można analizować poprzez identyfikację przestrzennego rozmieszczenia ludności w grupach wiekowych 0-14, 15-64 i 65 oraz więcej lat.

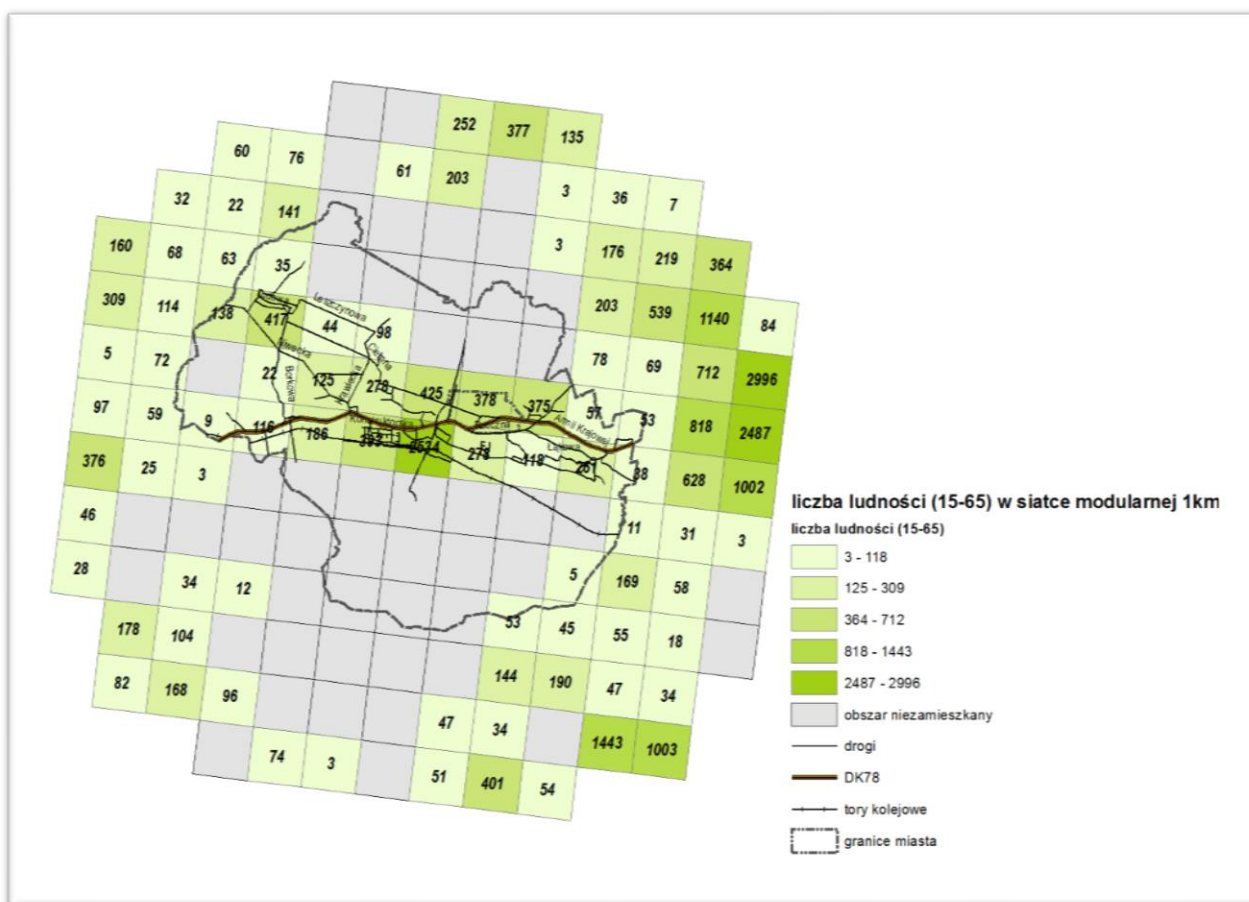
Rys. 16. Przestrzenne rozmieszczenie ludności w wieku 0-14 lat w Porębie

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

Rozmieszczenie ludności w wieku 0-14 lat w całej populacji w przekrojach przestrzennych miasta nie wykazuje istotnych różnicowań i należy je uznać za zrównoważone terytorialnie.

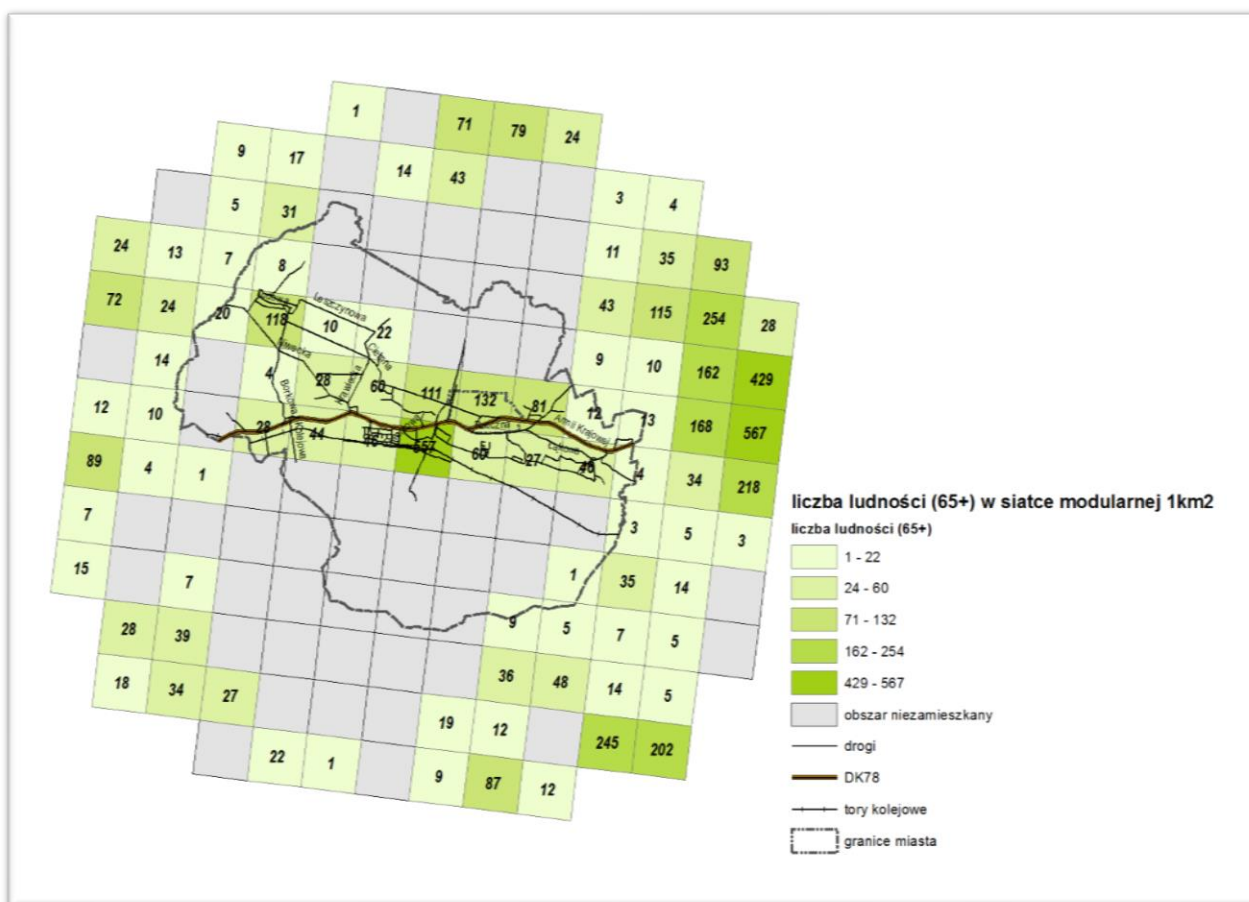
Rys. 17. Przestrzenne rozmieszczenie ludności w wieku 15-64 lat w Porębie

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modułowej GRID 1 km x 1 km

Koncentracja ludności w wieku produkcyjnym występuje na obszarze śródmiejskim i dotyczy obszaru wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej związanej z osiedlami zakładowymi wybudowanymi na rzecz pracowników zatrudnionych w FUM Poręba (rdzeń obrębu Poręba).

Rys. 18. Przestrzenne rozmieszczenie ludności w wieku 65 + w Porębie

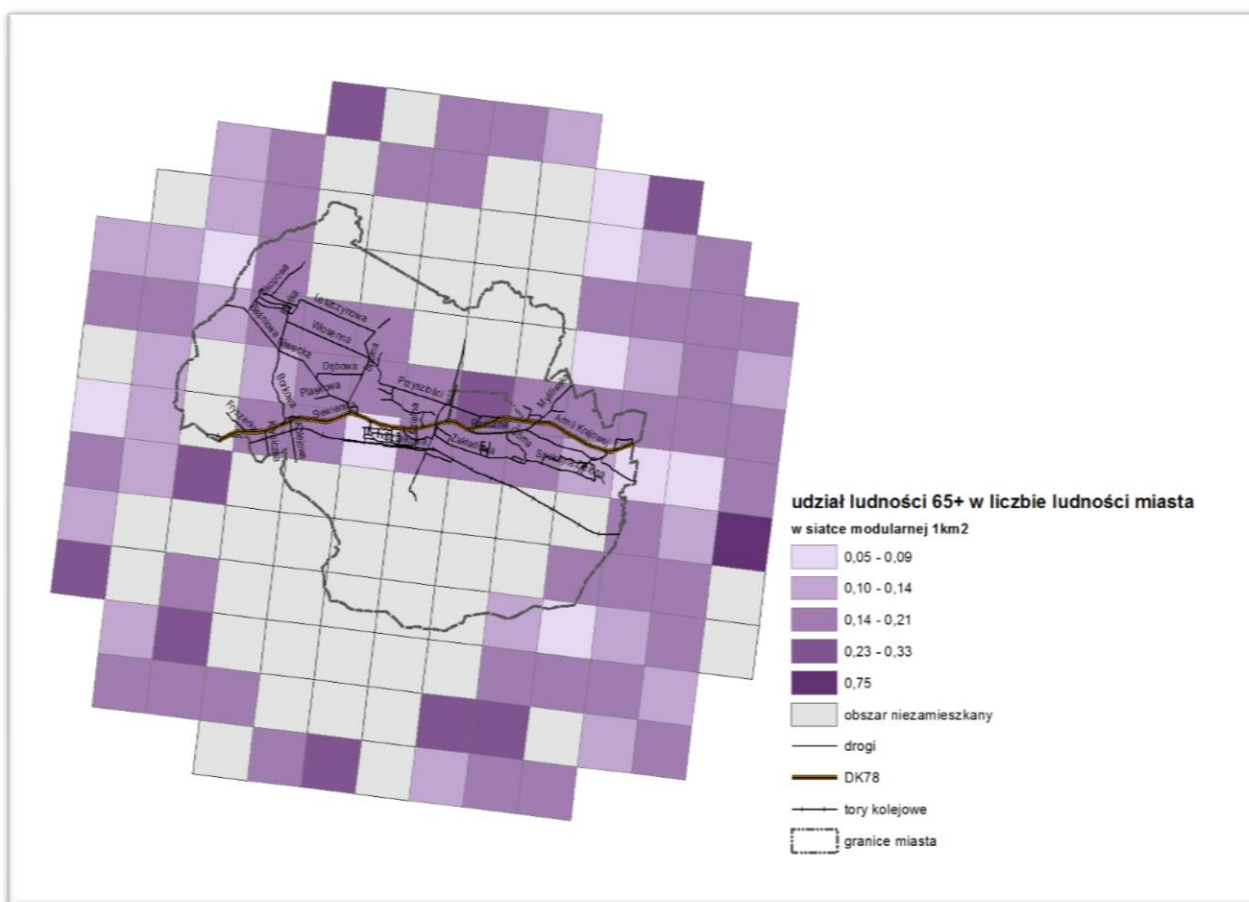

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

Rozmieszczenie ludności w wieku 65+ w całej populacji miasta w przekrojach przestrzennych wykazuje nieznaczne zróżnicowanie.

Ciekawym wskaźnikiem, z punktu widzenia zmian demograficznych w całej populacji jest wskaźnik obrazujący udział ludności w wieku 65+ w całkowitej liczbie ludności. W wymiarze przestrzennym może on mieć w określonych warunkach urbanistyczno-funkcjonalnych znaczenie dla badania cech i typów infrastruktury społecznej, czy szerzej udogodnień miejskich.

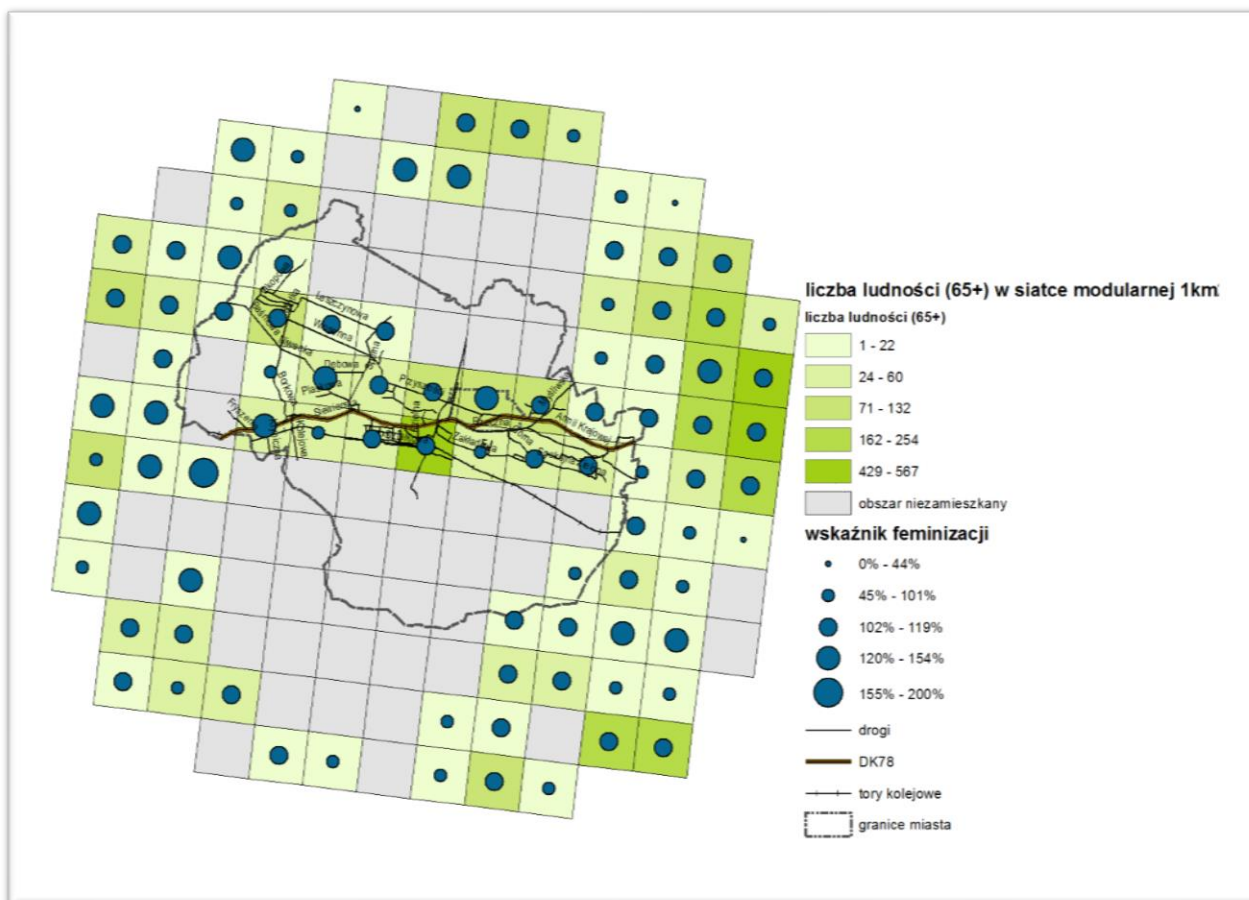
Rys. 19 Udział ludności w wieku 65+ w całkowitej liczbie ludności – układ przestrzenny

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

Relatywnie wysoki poziom koncentracji osób starszych występuje na obszarze śródmiejskim w jego części północno-wschodniej (obręb Poręba), którego rdzeniem są ulice: Wiejska, Świerczewskiego i Przyszłości. Jest to obszar rozproszonej zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej, którą należy traktować jako monostrukturę funkcjonalno-przestrzenną o ograniczonej dostępności do usług społecznych oraz braku zorganizowanych przestrzeni publicznych. Oddalenie od funkcji centralnej obszaru śródmiejskiego ogranicza uczestnictwo w życiu społecznym wspólnoty.

Rys. 20. Ludność w wieku 65+ i wskaźnik feminizacji

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem siatki modularnej GRID 1 km x 1 km

W Porębie struktura demograficzna wykazuje nierównowagę związaną z ponadprzeciętnym poziomem feminizacji przy jednoczesnej nadkoncentracji osób w wieku 65+ na trzech obszarach, w północno-wschodniej części obszaru śródmiejskiego (obręb Poręba), w części obrębu Krzemienda oraz na styku obrębów Krawce, Niwki i Dziechciarze. Wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa w części śródmiejskiej cechuje się zrównoważoną z punktu widzenia wieku i płci strukturą demograficzną, co dotyczy przede wszystkim osiedla J. Słowackiego (obręb Poręba). Oznacza to, że w poszukiwaniu obszaru zdegradowanego/obszaru rewitalizacji w ramach obrębu Poręba należy zwracać uwagę na zróżnicowania wewnętrzne tego obrębu.

SPECYFIKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA - OCENA FIZYCZNYCH CECH OBSZARÓW MIEJSKICH

Identyfikacja specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta użyteczna dla uruchomienia procesów rewitalizacji jest wynikiem opisu i diagnozy stanu rozmieszczenia podstawowych funkcji miastotwórczych. Diagnoza specyfiki uwzględnia zarówno wynik wizyt lokalnych zrealizowanych w Porębie, jak i uwagi płynące ze spontanicznych spotkań z mieszkańcami miasta. Dla zobrazowania specyfiki funkcjonalno-przestrzennych cech miasta zastosowano pojęcie stref miejskich i miejsc.

W warunkach miasta Poręba, koncentrując prace analityczne głównie na obrębie Poręba, funkcje miastotwórcze związane są z:

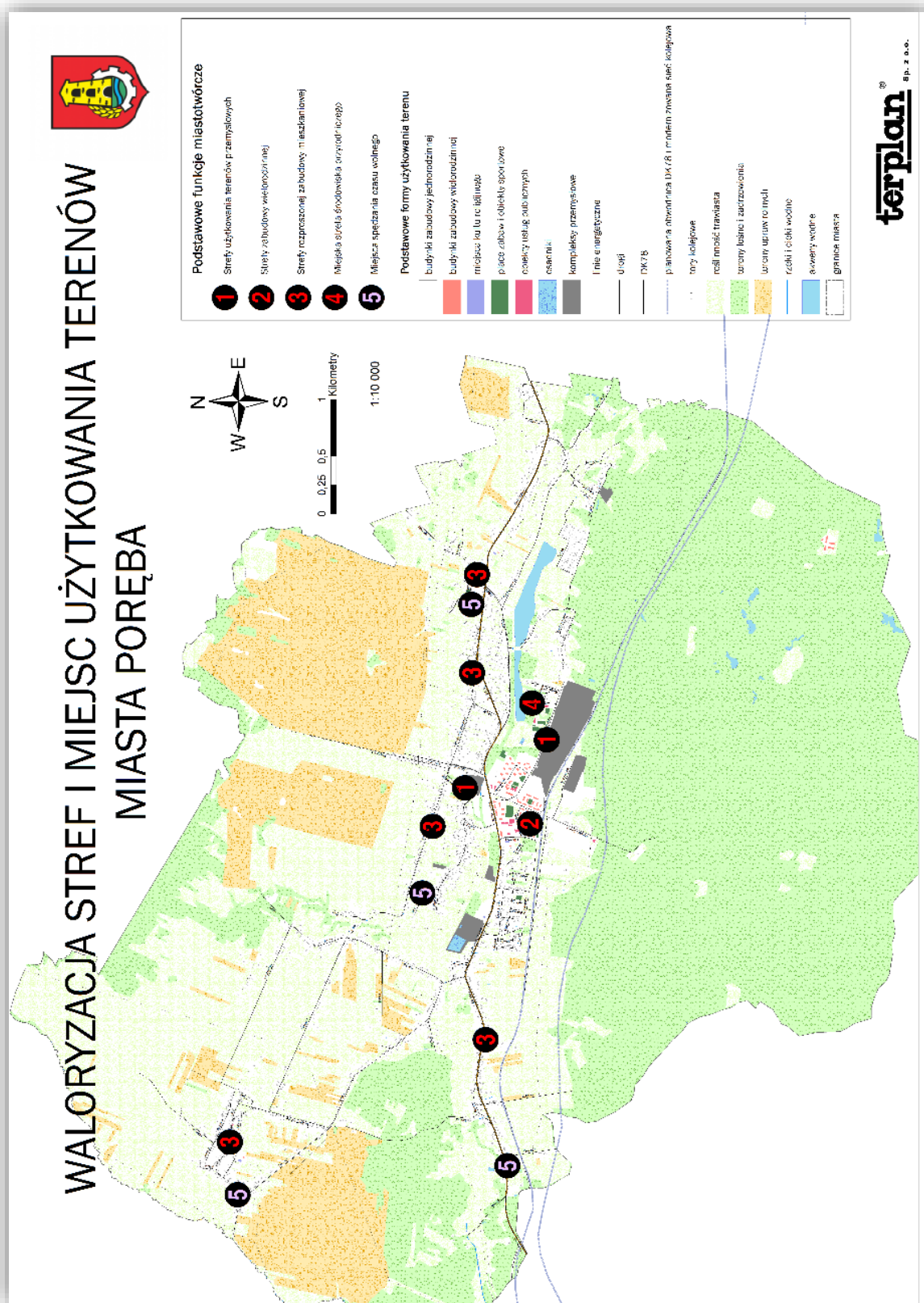
- strefą użytkowania terenów przemysłowych o różnym poziomie ich produktywności (1),
- strefą zabudowy wielorodzinnej, która historycznie jest osiedlem zakładowym o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (2),
- strefą rozproszonej zabudowy mieszkaniowej o niskich standardach infrastruktury komunalnej (3),
- miejską strefę środowiska przyrodniczego o wysokim lecz niewykorzystanym potencjale rozwojowym miasta związanym z różnymi formami obiektów i przestrzeni spędzania czasu wolnego. Strefa ta stanowi swoisty łącznik pomiędzy wszystkimi strefami, (4)
- miejscami spędzania czasu wolnego o substandardowym wyposażeniu nie zachęcającym do korzystania z nich zlokalizowanymi w dzielnicach położonych poza obszarem śródmiejskim (5),

Podstawowym progiem rozwoju miasta i integracji społecznej pozostaje zatłoczenie wywołane ruchem tranzytowym w drodze DK78.

Poszczególne strefy i miejsca, które mogą mieć istotne znaczenie dla odtworzenia funkcji miastotwórczych w Porębie, a tym samym winny być uznane za punkty ciężkości pogłębionej diagnozy zjawisk kryzysowych istotnych dla rewitalizacji miasta przedstawia mapa 2⁶.

⁶ Mapy w skali 1:5000 oraz 1:10000 zostały dołączone odrębnie do tekstu opracowania. Mapy zawarte w tekście są pomniejszonymi obrazami, dlatego mają charakter poglądowy.

Mapa 2. Waloryzacja stref i miejsc użytkowania terenów miasta Poręba

3. PRZESTRZENNA DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH WRAZ Z POGŁĘBIONĄ ANALIZĄ NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH I ŚRODOWISKOWYCH ZE WSKAZANIEM ZWIĄZKÓW PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH ORAZ SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Nakreślony we wstępnych pracach analitycznych (analiza obrębów) oraz w dialogu społecznym obraz diagnostyczny **przestrzennej interakcji społecznych zjawisk kryzysowych we współpowiązaniu ze sferą kryzysową przestrzenno-funkcjonalną** wraz pogłębioną analizą ich specyfiki (analiza siatki dendrytów), rozpoznaniem przestrzennego zróżnicowania zjawisk społecznych (analiza siatki modularnej GRID) oraz wykonaną w wymiarze kartograficznym i studialnym (rzeczywistym) analizą specyfiki funkcjonalno-przestrzennej cech miasta, stały się łącznie fundamentem wyznaczenia granic **obszaru zdegradowanego dla obrębu Poręba**.

Zidentyfikowana istota sytuacji kryzysowej **obszaru zdegradowanego w sposób syntetyczny została przedstawiona w tab. 11**. Umiejscowienie **obszaru zdegradowanego w przestrzeni miasta Poręba zostało zobrazowane na mapie 3**. **Obszar zdegradowany w mieście Poręba jest obszarem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współpowiązanych z problemami oraz podwyższonym ryzykiem dalszej przestrzennej i funkcjonalnej degradacji miasta**. Granice obszaru zdegradowanego wyznaczone są w układzie urbanistycznym, tj. poprzez **krawędzie obrazu miasta**, w tym: rzeki i cieki wodne, torry kolejowe, drogi, linie energetyczne, planowane inwestycje drogowe obwodnicy DK78 i inwestycje kolejowe.

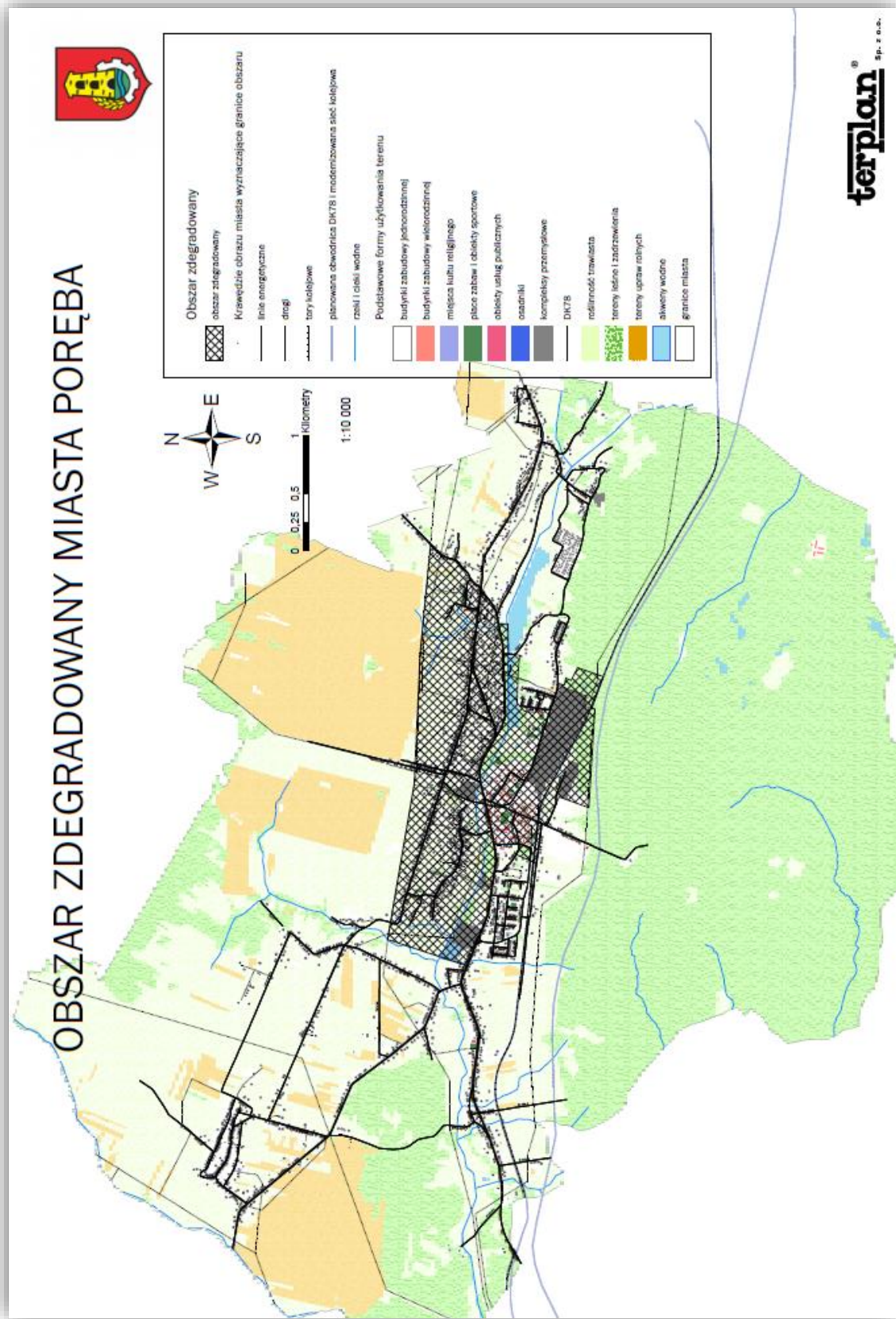
Diagnoza z wykorzystaniem przeprowadzonych spotkań partycypacyjnych z mieszkańcami miasta (piknik rewitalizacyjny, spacer rewitalizacyjny i ekspercki warsztat z Młodzieżową Radą Miasta – dokumentacja w aneksie) ukazująca związki przyczynowo skutkowe negatywnych zjawisk wraz z dokumentacją z prowadzonych w mieście Poręba studialnych wizji lokalnych znajduje się w tab. 12-20.

Tab. 11. Istota sytuacji kryzysowej na obszarze zdegradowanym w granicach obrębu Poręba

<p>STRUKTURA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO</p>	<p>ISTOTA SYTUACJI KRYZYSOWEJ NA OBSZARZE ZDEGRADOWANYM</p>
<p>strefa przemysłowa FUM strefa przemysłowa Gichta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - negatywne przestrzenne, infrastrukturalne i społeczne skutki niekontrolowanych procesów sektorowej restrukturyzacji przedsiębiorstw obszaru dawnej FUM Poręba - niska produktywność terenów w centrum miasta oraz utrzymywanie się wysokiej uciążliwości funkcji przemysłowych w obszarze śródmiejskim
<p>obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postępująca degradacja i dekapitalizacja budynków mieszkalnych w osi ulic: Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina powiązana z nadkoncentracją gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem ekonomicznym i społecznym - ugrzęźnięcie w trudnych społecznie i ekonomicznie sytuacjach życiowych powiązane z niską zdolnością do adaptacyjności na rynku pracy - brak dostępu do przestrzeni publicznych i wspólnych przestrzeni przydomowych w strefach wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej osiedli przy ulicach: Adama Mickiewicza oraz Fryderyka Chopina i Przemysłowej
<p>obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - degradacja infrastruktury drogowej i niski poziom technologiczny i pro środowiskowy systemów grzewczych w rozproszonej, indywidualnej zabudowie mieszkaniowej w paśmie urbanizacji obsługiwanych ulicami Przyszłości, Świerczewskiego i Wyzwolenia (nadkoncentracja źródeł niskiej emisji z palenisk) - naruszenie struktury demograficznej obszaru poprzez porzucanie miejsca zamieszkania i procesy depopulacyjne
<p>miejskie strefy środowiska przyrodniczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dekapitalizacja obiektów spędzania czasu wolnego o funkcjach ogólnomiejskich w strefie wysokiego potencjału przyrodniczego doliny rzeki Czarnej Przemszy - nieczynny osadnik szlamów poprodukcyjnych wraz z jego strefą przenikania do wód powierzchniowych i przesączania się w sposób niekontrolowany zgromadzonych tam substancji

Źródło: opracowanie własne

Mapa 3. Obszar zdegradowany w mieście Poręba

Źródło: opracowanie własne

Synergia społecznych zjawisk kryzysowych oraz negatywnych zjawisk funkcjonalno-przestrzennych oraz negatywne oddziaływania dla sfery środowiskowej i gospodarczej pozwalają na wyodrębnienie w mieście Poręba elementów struktury obszaru rewitalizacji. Przedstawiają je poniższe tabele.

Tab. 12. Wyróżniki obszaru zdegradowanego – strefa przemysłowa FUM i strefa przemysłowa Gichta

Źródło: zdjęcia własne z wizyt studyjnych za wyjątkiem zdjęcia nr 6 (maps.google.pl) – 1. Stara strefa przemysłowa Gichta – sąsiedztwo magazynów i obrót złomem, 2. Porębska Gichta wraz z tyłem zabudowy magazynowej, 3. Silosy w starej strefie przemysłowej – obszar śródmiejski, 4.,5., 6. Strefa przemysłowa FUM – zabudowa fabryczna

Tab. 13. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – strefa przemysłowa FUM i strefa przemysłowa Gichta

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
<p>strefa przemysłowa FUM strefa przemysłowa Gichta</p>	<p>Stan i koncentracja przestrzenna negatywnych zjawisk społecznych zachodzących w mieście Poręba jest wynikiem przerzucania skutków sektorowej restrukturyzacji przemysłu i przedsiębiorstw zlokalizowanych w mieście na organizm miejski. Do okresu transformacji baza ekonomiczna Poręby miała charakter monofunkcyjny i kondycja społeczna, ekonomiczna i przestrzenna miasta była ściśle uzależniona od stanu i rozwoju Fabryki Urządzeń Mechanicznych Poręba (FUM). FUM pozostawał rdzeniem strefy przemysłowej, która była infrastrukturalnie powiązana z systemem komunalnym miasta, w tym szczególnie systemem gospodarki wodno-ściekowej i systemem transportowym. Cechą strefy przemysłowej tworzonej przez FUM była wysoka ekstensywność wykorzystania terenów. Proces niekontrolowanej sektorowej restrukturyzacji strefy przemysłowej doprowadził do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podziału terenów przemysłowych na dwie formy ich wykorzystania, a więc obszaru silnie odtwarzanej produktywności terenów oraz obszaru „rdzy” poprzemysłowej, – degradacji infrastruktury technicznej strefy przemysłowej, a szczególnie dróg i urządzeń sieci kolejowej, – niekontrolowanych procesów zanieczyszczeń terenów strefy przemysłowej i rozprzestrzenianie się ich na sąsiednie obszary miejskie, – dekapitalizacji urządzeń gospodarki wodno-ściekowej na styku strefy przemysłowej i strefy miejskiej skutkującej degradacją środowiskową obszaru osiedleńczego, – wywołania skutków pośrednich restrukturyzacji związanych z ograniczeniem transferu środków pochodzących z FUM, a skierowywanych dotychczas na utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych i obiektów zaplecza socjalnego pracowników będących mieszkańcami miasta, – zatrzymania procesów odnowy i rozbudowy przestrzeni publicznych wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej południowej części obszaru śródmiejskiego, – misalokacji użytkowania terenów i zerwania więzi funkcjonalno-przestrzennych strefy przemysłowej z organizmem miejskim. <p>Symbolem skutków niekontrolowanej restrukturyzacji bazy ekonomicznej miasta Poręba jest zdewastowany wielopiętrowy budynek FUM. Zaś symbolem niekontrolowanych procesów w obszarze śródmiejskim jest ekstensywne wykorzystywanie terenów centralnie położonych pod funkcje działalności obrotu złotem i magazynowania ograniczającą społeczno-kulturowe możliwości wykorzystania symbolu dziedzictwa poprzemysłowego miasta, jakim jest Porębska Gichta.</p>

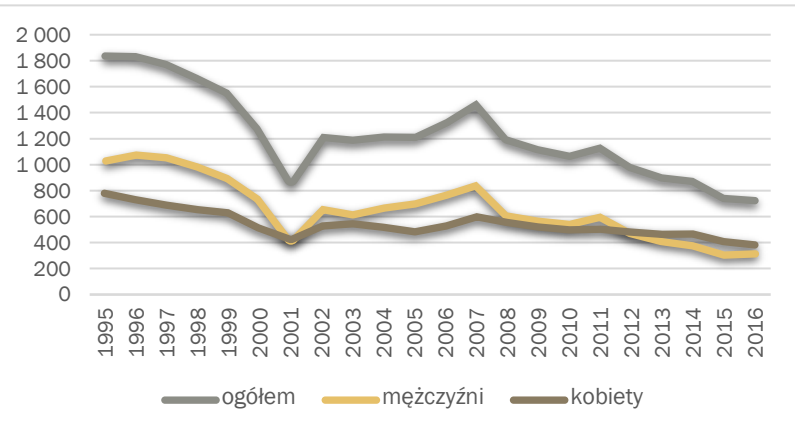
Źródło: opracowanie własne

Tab. 14. Wyróżniki obszaru zdegradowanego – obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych

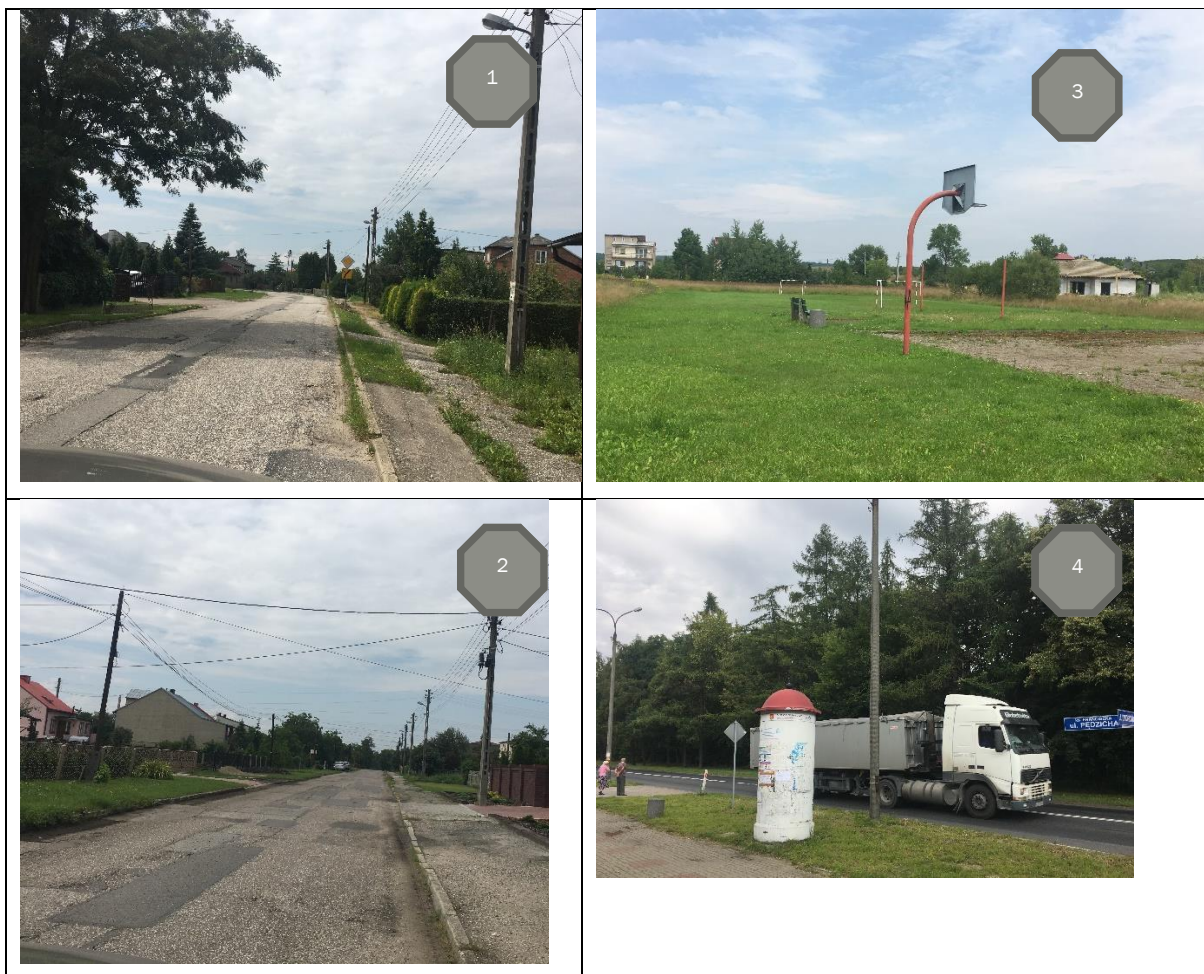
Źródło: zdjęcia własne z wizyt studyjnych – 1. , 2., 3., 6. - obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych przy ulicy Wojska Polskiego 2 i 8a; 4.- obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych, przykład dekapitalizacji budynku przy ulicy Fryderyka Chopina; 5. - obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych – przykład degradacji przestrzeni sąsiedzkich przy ul. Adama Mickiewicza

Tab. 15. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI																																																				
<p>obszary miejskie koncentracji społecznych zjawisk kryzysowych</p>	<p>Najistotniejszym negatywnym skutkiem niekontrolowanej restrukturyzacji bazy ekonomicznej miasta Poręba jest spadek zatrudnienia. Skutkiem bezpośrednim ograniczenia liczby miejsc pracy w mieście Poręba są negatywne procesy społeczne związane z ubóstwem oraz degradacją substancji mieszkaniowej ludności podlegającej wykluczeniu społecznemu z tytułu braku lub ograniczenia dostępu do miejsca pracy.</p> <p>Zmiany strukturalne zachodzące w gospodarce miasta Poręba skutkowały obniżeniem poziomu zatrudnienia. W latach 2005-2016 liczba zatrudnionych ogółem zmniejszyła się o niespełna 500 osób. W chwili obecnej wynosi ona około 750 osób.</p>																																																				
	<p>Zmiany liczby osób zatrudnionych w firmach zatrudniających pow. 9 os.</p> <table border="1" data-bbox="534 761 1364 907"> <thead> <tr> <th></th> <th>2005</th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ogółem</td> <td>1 238</td> <td>1 349</td> <td>1 496</td> <td>1 217</td> <td>1 141</td> <td>1 094</td> <td>1 156</td> <td>1 005</td> <td>926</td> <td>898</td> <td>767</td> <td>751</td> </tr> <tr> <td>mężczyźni</td> <td>726</td> <td>793</td> <td>868</td> <td>633</td> <td>593</td> <td>567</td> <td>625</td> <td>497</td> <td>434</td> <td>404</td> <td>332</td> <td>341</td> </tr> <tr> <td>kobiety</td> <td>512</td> <td>556</td> <td>628</td> <td>584</td> <td>548</td> <td>527</td> <td>531</td> <td>508</td> <td>492</td> <td>494</td> <td>435</td> <td>410</td> </tr> </tbody> </table>		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	ogółem	1 238	1 349	1 496	1 217	1 141	1 094	1 156	1 005	926	898	767	751	mężczyźni	726	793	868	633	593	567	625	497	434	404	332	341	kobiety	512	556	628	584	548	527	531	508	492	494	435	410
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016																																								
	ogółem	1 238	1 349	1 496	1 217	1 141	1 094	1 156	1 005	926	898	767	751																																								
	mężczyźni	726	793	868	633	593	567	625	497	434	404	332	341																																								
kobiety	512	556	628	584	548	527	531	508	492	494	435	410																																									
<p>Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl</p>																																																					
<p>Pracujący w Porębie (podmioty gospodarki narodowej zatrudniające powyżej 9 os.)</p> 																																																					
<p>Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stat.gov.pl</p> <p>Na przestrzeni dwudziestu lat (1995-2016) liczba pracujących w mieście Poręba obniżyła się o blisko 1000 osób i obniżyła się do wartości 40% stanu bazowego, czyli obniżyła się dwu i pół krotnie. Cechą charakterystyczną zmiany w strukturze zatrudnienia jest wyższa dynamika spadku zatrudnienia mężczyzn od dynamiki spadku zatrudnienia kobiet. Skutkuje to w chwili obecnej przewagą aktywności ekonomicznej kobiet na lokalnym rynku pracy wobec liczby pracujących mężczyzn. W chwili obecnej na lokalnym rynku pracy aktywnie ekonomicznie jest 410 kobiet wobec 341 mężczyzn. Proces feminizacji lokalnego rynku pracy skutkuje przemianami społecznymi oraz głębokimi zmianami stylu życia.</p> <p>Podstawą egzystencji mieszkańców obszaru śródmiejskiego osiedli zakładowych stały się transfery społeczne; emerytalno-rentowe i pomocy społecznej. Symbolem i przejawem koncentracji przestrzennej tych zjawisk jest postępująca degradacja i dekapitalizacja budynków mieszkalnych przy ulicy Wojska Polskiego. Straciły one atrakcyjność lokalizacyjną pod wpływem środowiskowych skutków kongestii na głównym, tranzytowym ciągu komunikacyjnym miasta oraz brakiem skutecznych mechanizmów gromadzenia środków finansowych na restytucję komunalnej substancji mieszkaniowej. W budynkach zlokalizowanych w obszarze śródmiejskim zaszyły daleko posunięte zjawiska gettyzacji społecznej.</p>																																																					

Źródło: opracowanie własne

Tab. 16. Wyróżniki obszaru zdegradowanego – obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych

Źródło: zdjęcie własne z wizyty studyjnej – 1., 2. – obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych – przykłady degradacji dróg w strefie zabudowy jednorodzinnej przy ulicy Walentego Roździeńskiego, 3. – niskiego standardu placów sportowych – przykład przy ulicy Nowowiejskiej oraz 4. - obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych – przykład radykalnego obniżania dostępności usług przez ruch tranzytowy na drodze DK78

Tab.17. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
<p><i>obszary koncentracji przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych</i></p>	<p>Procesy degradacji bazy ekonomicznej miasta dotknęły swoimi skutkami obszar rozproszonej indywidualnej zabudowy mieszkaniowej w osi ulic: Przyszłości, Wolności, Wyzwolenia i Świerczewskiego. Skutkami bezpośrednimi negatywnych zjawisk ekonomicznych na obszarze rozproszonym północnej części śródmiejskiej jest postępująca degradacja infrastruktury drogowej oraz zatrzymanie procesów odnowy technologicznej budynków mieszkalnych, co szczególnie dotyczy indywidualnych systemów grzewczych oraz wodno-ściekowych. Gospodarstwa domowe korzystają w zdecydowanej większości z niskosprawnych palenisk węglowych opalanych najczęściej niskogatunkowym węglem. Zanieczyszczenia emitowane są emitorami o wysokości około 10 m, co powoduje rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń po najbliższej okolicy. Na obszarze tym znajduje się wybudowana wcześniej kanalizacja sanitarna (2,9 km) nie podłączona do istniejącej oczyszczalni ścieków.</p> <p>Skutkiem demograficznym degradacji bazy ekonomicznej miasta jest wyludnianie się tego obszaru oraz pogłębianie się ubóstwa ekonomicznego. Obrazuje to nadkoncentracja ludności w wieku 65+ oraz relatywnie wysoki odsetek osób pobierających zasiłek 500+ na pierwsze dziecko opisane we wcześniejszej części opracowania.</p> <p>Obniżanie się atrakcyjności lokalizacyjnej tej części miasta oraz stan systemu dróg lokalnych ogranicza perspektywę organizacji transportu zbiorowego na tym terenie. Podstawowym progiem obsługi tego obszaru przez usługi publiczne i rynkowe zlokalizowane w centralne części obszaru śródmiejskiego jest obciążenie tranzytowe DK78.</p>

Źródło: opracowanie własne

Tab. 18. Wyróżniki obszaru rewitalizacji – miejskie strefy środowiska przyrodniczego

Źródło: zdjęcie własne z wizyt studyjnych – 1., 2., 3., 4., 5, 7., 8. miejskie strefy środowiska przyrodniczego – Czarna Przemsza, tereny przy basenie miejskim, plac targowiska teren parkowy wzdłuż DK78, plac zabaw w przestrzeni wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej (ul. Adama Mickiewicza) oraz zdjęcie 6. – maps.google.pl miejskie strefy środowiska przyrodniczego – potencjał rzeki Czarnej Przemszy i rezerwatu dębu szypułkowego zagrożony przez osadnik

Tab. 19. Pogłębiona diagnoza sytuacji kryzysowej – miejskie strefy środowiska przyrodniczego

WYRÓŻNIK OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	POGŁĘBIONA DIAGNOZA SYTUACJI KRYZYSOWEJ – GENEZA I SKUTKI
<p><i>miejskie strefy środowiska przyrodniczego</i></p>	<p>Największym potencjałem rozwoju miasta Poręba jest potencjał przyrodniczy, którego części są wpisane w kompozycję urbanistyczną obszaru śródmiejskiego miasta tworząc wraz obiektami spędzania czasu wolnego miejską strefę środowiska przyrodniczego, która winna służyć rozwijaniu działań społecznych mieszkańców miasta. W obszarze miejskiego środowiska przyrodniczego znalazły się obiekty i place spędzania czasu wolnego o różnym standardzie, podstawowych funkcjach i wartości użytkowej. Wyposażenie tych obiektów ocenić należy na relatywnie niskim poziomie. W Porębie nie występują: promenada, bulwary, zorganizowany park miejski, ośrodek sportowo-rekreacyjny, czy też ośrodek wypoczynkowy itp.</p> <p>Miejsca sportu i rekreacji przypisane do przedszkoli i szkół mają relatywnie wyższą wartość użytkową. Natomiast ogólnodostępne place zabaw i gier w osiedlach wielorodzinnego budownictwa rodzinnego, a także otwarte przestrzenie zielone ulegają procesowi ciągłej degradacji; nie zachęcają do aktywnego spędzania czasu wolnego i nie są miejscem nawiązywania kontaktów społecznych. Relatywnie wyższą atrakcyjność dla spędzania czasu wolnego posiadają obiekty ogólnomiejskie takie jak: estrada miejska (amfiteatr), basen odkryty oraz sąsiednie boiska, które dla ich dalszej eksploatacji wymagają pilnych działań naprawczych.</p> <p>W dzielnicach poza śródmiejskich miasta Poręba stan obiektów i miejsc spędzania czasu wolnego ma charakter substandardowy i nie zachęca do korzystania z nich.</p>

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie pogłębionej diagnozy sytuacji kryzysowej na obszarze zdegradowanym zidentyfikowano działania interwencyjne opisujące skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych (tab. 20).

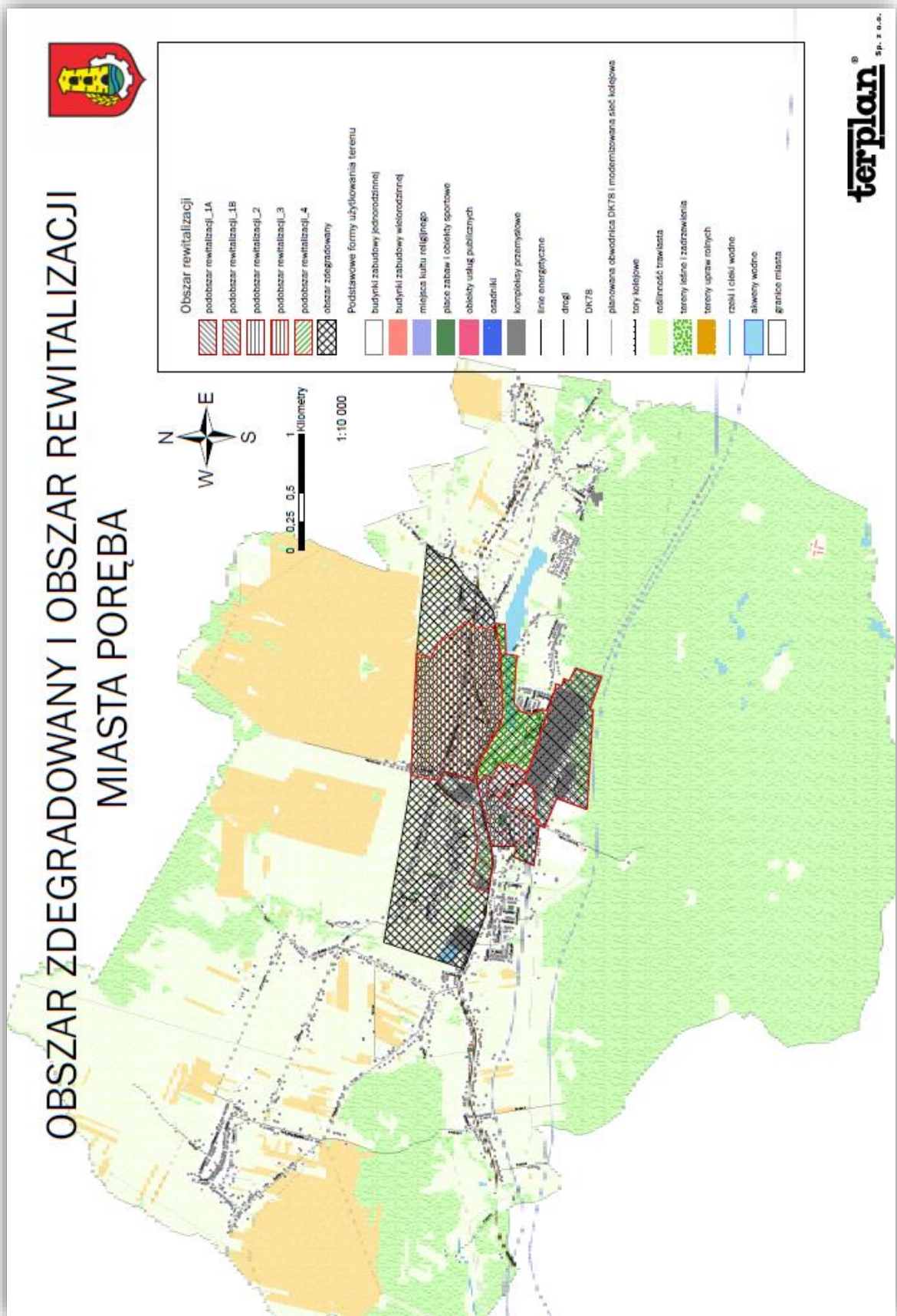
Tab. 20. Potrzeby rewitalizacyjne – synteza pogłębionej diagnozy sytuacji kryzysowej

ISTOTA SYTUACJI KRYZYSOWEJ	POTRZEBY REWITALIZACYJNE - DZIEDZINA INTERWENCJI NAPRAWCZEJ
<ul style="list-style-type: none"> – postępująca degradacja i dekapitalizacja budynków mieszkalnych w osi ulic: Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina powiązana z nadkoncentracją gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem ekonomicznym i społecznym – ugrzęźnięcie w trudnych społecznie i ekonomicznie sytuacjach życiowych powiązane z niską zdolnością do adaptacyjności na rynku pracy – brak dostępu do przestrzeni publicznych i wspólnych przestrzeni przydomowych w strefach wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej osiedli przy ulicach: Adama Mickiewicza oraz Fryderyka Chopina i Przemysłowej 	<ul style="list-style-type: none"> – zdekapitalizowane budynki mieszkalne – kompetencje społeczne i zawodowe osób dotkniętych ubóstwem społecznym i ekonomicznym – przydomowe przestrzenie publiczne
<ul style="list-style-type: none"> – degradacja infrastruktury drogowej i niski poziom technologiczny i pro środowiskowy systemów grzewczych w rozproszonej, indywidualnej zabudowie mieszkaniowej w paśmie urbanizacji obsługiwanym ulicami Przyszłości, Rożdzieńskiego i Wyzwolenia (nadkoncentracja źródeł niskiej emisji z palenisk) – naruszenie struktury demograficznej obszaru poprzez porzucanie miejsca zamieszkania i procesy depopulacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – transport zbiorowy i drogownictwo – uczestnictwo w życiu publicznym osób starszych i aktywność wielopokoleniowych grup – innowacje na rzecz działań społecznych – infrastruktura wodno-kanalizacyjna – infrastruktura rozproszonej energetyki
<ul style="list-style-type: none"> – dekapitalizacja obiektów spędzania czasu wolnego o funkcjach ogólnomiejskich w strefie wysokiego potencjału przyrodniczego doliny rzeki Czarnej Przemszy 	<ul style="list-style-type: none"> – urządzenia rekreacyjno-sportowe i przestrzenie publiczne ogólnomiejskie i subregionalne – zielona infrastruktura miasta – infrastruktura rozproszonej energetyki – infrastruktura wodno-kanalizacyjna
<ul style="list-style-type: none"> – negatywne przestrzenne, infrastrukturalne i społeczne skutki niekontrolowanych procesów sektorowej restrukturyzacji przedsiębiorstw obszaru dawnej FUM Poręba – niska produktywność terenów w centrum miasta oraz utrzymywanie się wysokiej uciążliwości funkcji przemysłowych w obszarze śródmiejskim 	<ul style="list-style-type: none"> – potencjał lokalizacyjny – infrastruktura transportowa (droga i kolej) – infrastruktura gospodarki ściekowej – postindustrialne dziedzictwo kulturowe kształtujące przestrzeń symboliczną miasta (wieża pohutnicza)

Źródło: opracowanie własne

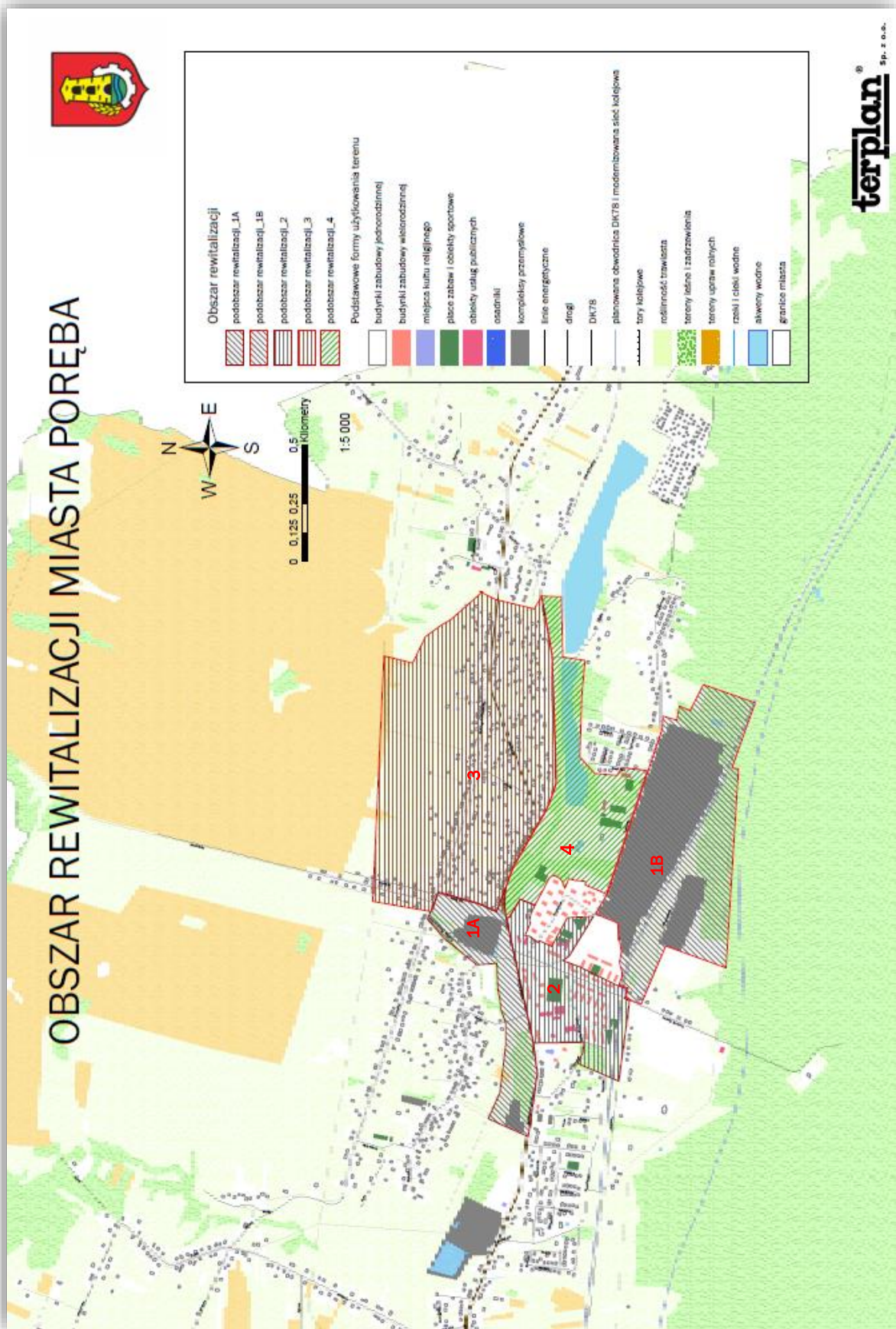
Korzystając ze szczegółowej identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych, w drodze dialogu z liderami zmian i partycypacji społeczności lokalnej, uwzględniając przyjętą koncepcję rewitalizacji (patrz rozdział 4) wyznaczono obszar rewitalizacji. Granice obszaru rewitalizacji opracowano uwzględniając, że maksymalna powierzchnia terenów objętych procesem rewitalizacji może wynosić 20% powierzchni miasta, zaś liczba ludności objętych obszarem rewitalizacji nie może przekraczać 30% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Powiązanie obszaru zdegradowanego z obszarem rewitalizacji ilustruje mapa 4. Obszar rewitalizacji pokazano na mapie 5.

Mapa 4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w mieście Poręba

Źródło: opracowanie własne

Mapa 5. Obszar rewitalizacji w mieście Poręba

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji przedstawiony na mapie 5 obejmuje łącznie pięć podobszarów: **podobszar 1A i podobszar 1B** o potrzebach rewitalizacyjnych dotyczących przemysłowego dziedzictwa kulturowego oraz potencjału lokalizacyjnego wraz z infrastrukturą techniczną; **podobszar 2** o potrzebach rewitalizacyjnych dotyczących zdekapitalizowanych budynków mieszkalnych, kompetencji społecznych i zawodowych osób dotkniętych ubóstwem społecznym i ekonomicznym oraz przydomowych przestrzeni publicznych; **podobszar 3** o potrzebach rewitalizacyjnych dotyczących uczestnictwa w życiu publicznym osób starszych i aktywność wielopokoleniowych grup oraz transportu zbiorowego, drogownictwa, proekologicznych i prospołecznych innowacji oraz **podobszaru 4**, którego potrzeby rewitalizacyjne dotyczą urządzeń i infrastruktury (w tym zielonej) spędzania czasu wolnego w przestrzeniach publicznych o znaczeniu miejskim i ponadlokalnym, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetyki.

Przebieg granic obszaru rewitalizacji wyznaczono:

- od południa w kierunku zachodnim od punktu początkowego 50°28'43.4"N 19°21'09.2"E wzdłuż torów kolejowych linii kierunku Zawiercie-Siewierz umiejscowionej w sąsiedztwie ENERGOINSTAL S.A., następnie w korytarzem linii energetycznej do ulicy Modrzewiowej, ulicą Modrzewiową do ulicy Fryderyka Chopina, następnie ulicą Działkową przecinając tory kolejowe i biegnąc w kierunku północnym na wysokości ulicy Dworcowej 6, w kierunku ulicy Sosnowej, a następnie wzdłuż ulicy Sosnowej do ulicy Dworcowej i w kierunku północnym do ulicy Wojska Polskiego. DK78 (ulica ks. Franciszka Pędzicha) w kierunku Siewierza do ulicy Franciszka Pędzicha 6 i kierunku północnym wzdłuż ciągu pieszego do korytarza linii energetycznej, w kierunku północno-wschodnim w przebiegu pasma drzew do ulicy Mierzejewskiego do ulicy Przyszłości, następnie korytarzem linii energetycznej w kierunku północnym (wzdłuż ulicy Partyzantów) do wysokości ulicy Słonecznej 10, następnie w kierunku wschodnim w korytarzu linii energetycznej do przebiegu pasma drzew i cieku wodnego w kierunku południowym do ulicy Wyzwolenia w kierunku ulicy Rzecznej, następnie wzdłuż pasma drzew i rzeki Czarnej Przemszy w kierunku wschodnim do ulicy Górnej, w kierunku południowym wzdłuż jej biegu i w kierunku wschodnim wzdłuż pasma roślinności i zbiornika wodnego Jezioro Poręba I za ulicę Orzechową i z uwzględnieniem ulicy Zakładowej 15; następnie wzdłuż ulicy Zakładowej w kierunku zachodnim i domknięciem do punktu początkowego.
- z wyłączeniem obszaru wzdłuż ulicy Fryderyka Chopina 16 w kierunku północnym do ulicy Zakładowej i w kierunku wschodnim wzdłuż ulicy Zakładowej, a następnie ścieżką osiedlową wzdłuż placu zabaw do parkingu przy ulicy Przemysłowej i Zespołu Szkół w Porębie przy ulicy Zakładowej 1, a następnie ulicą Przemysłową 2 w kierunku północnym do ulicy Przodowników i w kierunku wschodnim wzdłuż ulicy Zakładowej i północną granicą kompleksu przemysłowego FUM Poręba do punktu początkowego.

Obszar rewitalizacji składający się z pięciu podobszarów zamieszkiwany jest w sposób zróżnicowany pod względem liczby ludności. Największa liczba ludności zamieszkuje podobszar 2 – 1668 osób (na podstawie danych spisowych UM Poręba), następnie obszar 3 – 650 osób (na podstawie siatki GRID i kalkulacji własnej dla zabudowy rozproszonej). W podobszarze 1A, 1B i w podobszarze 4 łącznie szacuje

się liczbę mieszkańców na około 250 osób. Łącznie udział osób zamieszkujących obszar rewitalizacji w stosunku do liczby osób zamieszkujących miasto wynosi 29,7 %. Obszar rewitalizacji zajmuje łącznie powierzchnię 2 km², co stanowi 5% powierzchni miasta. **Syntetyczna analiza wskaźników ludnościowych i powierzchniowych** obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiona została w tab. 21.

Tab. 21. Podstawowe parametry obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego

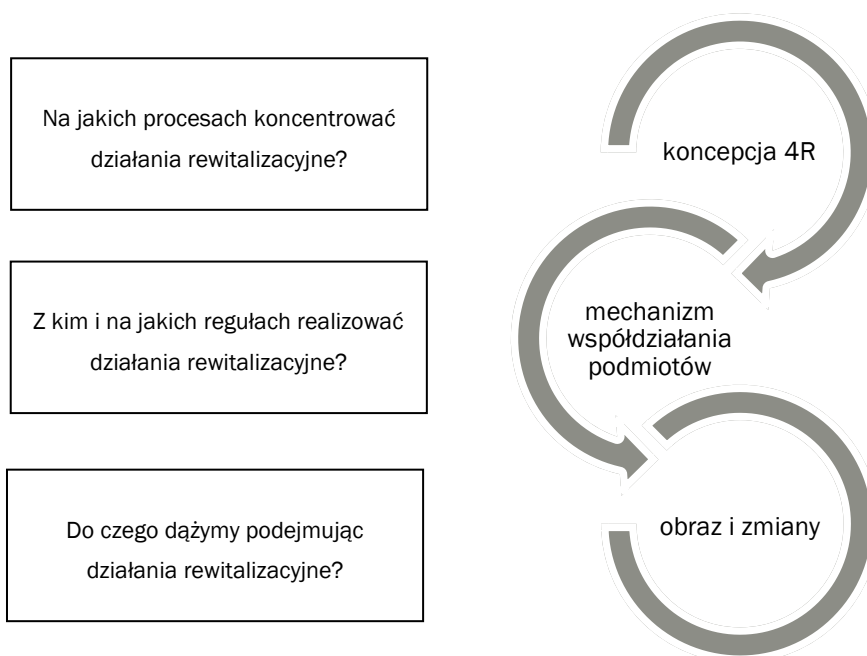
TYP OBSZARU	POWIERZCHNIA OBSZARU [KM ²]	LICZBA LUDNOŚCI [OSOBY]	UDZIAŁ POWIERZCHNI OBSZARU W POWIERZCHNI MIASTA [%]	UDZIAŁ LUDNOŚCI OBSZARU W LICZBIE LUDNOŚCI MIASTA [%]
obszar zdegradowany	3,45	5655	8,6	65,4
obszar rewitalizacji	2,00	2568	5,0	29,7
Miasto	39,99	8.650	100	100

4. WIZJA REWITALIZACJI

Wizja rewitalizacji miasta Poręba obejmuje łącznie trzy fundamentalne elementy. Są to:

- koncepcja rewitalizacji 4R, która obrazuje procesy wokół których należy koncentrować cele rewitalizacji i projekty rewitalizacyjne,
- mechanizm współdziałania podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za proces rewitalizacji miasta,
- obraz docelowy i pożądane zmiany dotyczące obszaru rewitalizacji.

Rys. 20. Model wizji rewitalizacji miasta Poręba

Źródło: opracowanie własne

Koncepcja rewitalizacji 4R

Ze „Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+” wnioskować można, że proces rewitalizacji postrzegany jako nośnik integracji społecznej i funkcjonalno-przestrzennej miasta powinien obejmować cztery podstawowe procesy:

- rehabilitacja (resocjalizacja),
- rezyliencja,
- renaturalizacja,
- redevelopment.

Proces **rehabilitacji** (resocjalizacji) oznacza podejmowanie działań na rzecz zatrzymania procesu wykluczenia społecznego i włączania defaworyzowanych grup społecznych w procesy rozwojowe miasta. Innymi słowy, jest to wykorzystanie dobrze urządzonej przestrzeni publicznych i przestrzeni społecznych międzybudynkowych do kształtowania zachowań społeczności miasta na rzecz kształtowania obywatelskich mechanizmów wychodzenia osób defaworyzowanych z ubóstwa społecznego i ekonomicznego.

Proces **rezyliencji** oznacza podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia odporności osób i grup na zewnętrzne (płynące z otoczenia) zjawiska kryzysowe oraz witalności osób i wspólnot lokalnych zwiększających żywotność miasta. Warunkiem podstawowym skutecznego wdrażania idei rezyliencji jest pokonanie bariery ostatniej mili społeczeństwa informacyjnego. Innymi słowy, jest to wykorzystanie osiągnięć cywilizacji, w tym nowych technologii systemów infrastrukturalnych i informatycznych, na rzecz podejmowania przedsięwzięć i projektów dostarczających nie tylko wartość dla pojedynczego mieszkańca, ale także generujących wysoką społeczną wartość dodaną dla miasta.

Proces **renaturalizacji** oznacza podejmowanie działań na rzecz wykorzystania idei życia w zgodzie z naturą; czerpania doświadczeń z obserwacji natury, obcowania człowieka z naturą i poznawania natury. Innymi słowy, jest to edukowanie i kształtowanie wrażliwości mieszkańców miasta na rzecz zahamowania procesów degradujących środowisko przyrodnicze i odtwarzania korzyści płynących z użytkowania środowiska przyrodniczego w mieście Poręba. Jest to proces mądrej przebudowy infrastruktury spędzania czasu wolnego i kształtowania aktywności mieszkańców w miejskiej strefie środowiska przyrodniczego.

Proces **redevelopment** oznacza podejmowanie działań na rzecz znoszenia barier i progów wykorzystania czynników ekonomicznych aktywności gospodarczej mieszkańców nawiązującej do zdobytych i zgromadzonych przez mieszkańców doświadczeń, umiejętności, kompetencji społecznych i zawodowych. Innymi słowy, jest to tworzenie warunków na bazie wielopodmiotowej współpracy środowisk odpowiedzialnych za rozwój bazy ekonomicznej miasta do kreacji nowych, cennych i trwałych miejsc pracy.

Mechanizm współdziałania podmiotów rewitalizacji

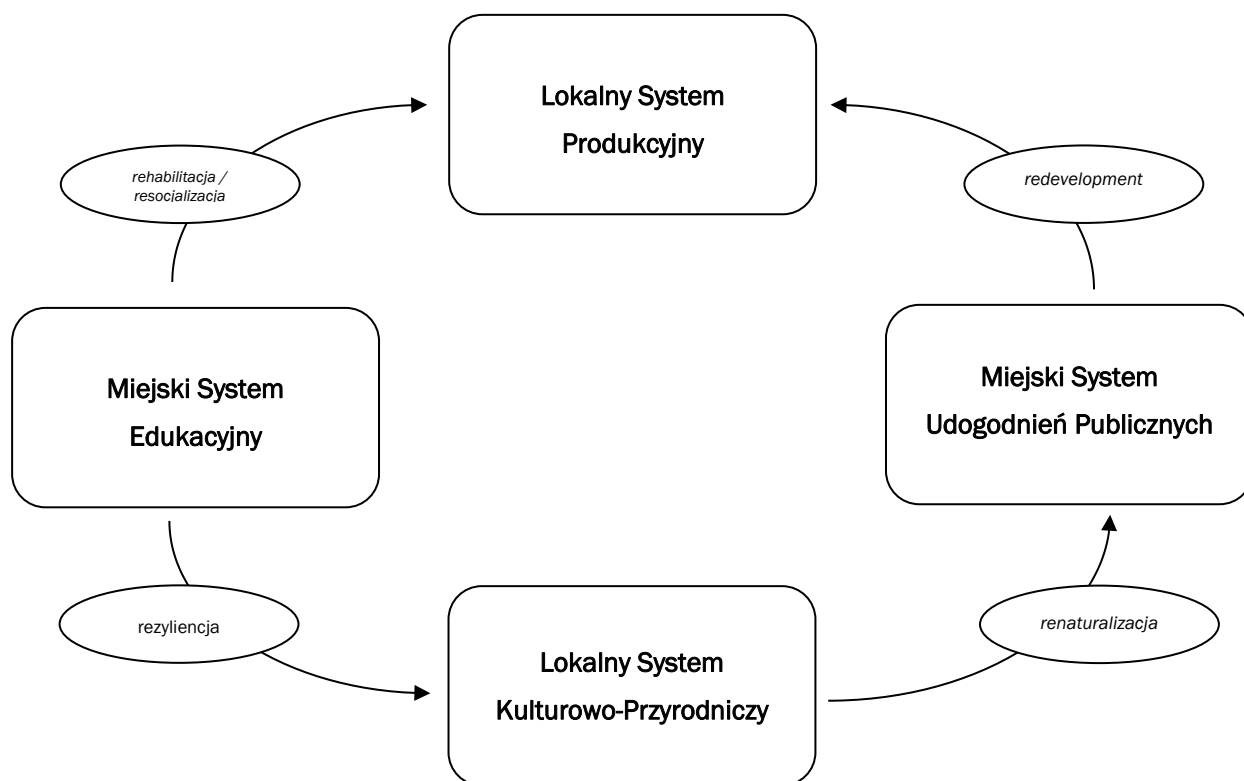
Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju miasta Poręba 2020+, podmioty będące uczestnikami procesów rozwojowych tworzą cztery systemy, tj. Lokalny System Produkcyjny, Miejski System Edukacyjny, Miejski System Udogodnień Publicznych oraz Lokalny System Kulturalno-Przyrodniczy. Są one rdzeniem podmiotowym rozwoju miasta Poręba.

Ujmując rewitalizację jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez działania całościowe bierze się pod uwagę relacje i tworzone przez nie warunki generowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Założenie to zapewnia integralne podejście do procesu rewitalizacji. Sukces realizacji wizji rewitalizacji miasta Poręba uzależniony jest od przestrzegania reguł współdziałania tych podmiotów wynikających ze współzależności czterech procesów rewitalizacji. Tym samym, Miejskiemu Systemowi Edukacyjnemu przyznaje się funkcję inicjującą procesu rewitalizacji miasta Poręba. System ten kształtuje warunki rewitalizacji biorąc pod uwagę równocześnie dwa procesy: rehabilitację / resocjalizację i rezyliencję. Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy i Miejski System Udogodnień Publicznych uznają transmisyjność i służebność swoich działań wobec Lokalnego Systemu Produkcyjnego. Miejski System Udogodnień Publicznych w ustalaniu warunków procesu redevelopment uznaje pierwotność warunków wynikających z procesów renaturalizacji kształtowanych przez Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy.

Wyniki całego procesu rewitalizacyjnych są skierowane na wzmocnienie Lokalnego Systemu Produkcyjnego, który jest podstawowym źródłem czynników degradacji miasta i witalności (rozwoju) miasta. W takim ujęciu mechanizm współzależności podmiotów w procesach rewitalizacji miasta skierowany jest na usuwanie przyczyn degradacji, a nie usuwania ich skutków.

Współrządzenie i współzarządzanie w procesie rewitalizacji uwzględnia jako naczelną zasadę komplementarność obydwu ścieżek wobec formułowanych i wdrażanych projektów rewitalizacji miasta Poręba.

Rys. 21. Współzależność podmiotów i procesów rewitalizacji miasta

Źródło: opracowanie własne

Miejski System Edukacyjny Poręby, który tworzą szkoły, placówki edukacji pozaszkolnej, obiekty kulturalno-edukacyjne oraz wielopokoleniowe środowisko animatorów i uczestników życia kulturalnego miasta, wyposażony w nowoczesne technologie informatyczne wzmocnione wysokimi kompetencjami kadry nauczycielskiej stał się instytucją efektywnego włączania i uczestnictwa mieszkańców w rozwijaniu idei społeczeństwa informacyjnego skutecznie ograniczając negatywne skutki wykluczenia cyfrowego. Mając na uwadze przedstawioną koncepcję rewitalizacji 4R, **Miejski System Edukacyjny animuje w procesie rewitalizacji działania związane z dwoma procesami. Są to działania dotyczące procesu rehabilitacji / resocjalizacji oraz działania ukierunkowane na proces rezyliencji.** Wynika to z faktu, iż miejski system edukacji skupia największe możliwości materialne i mentalne. Przeszedł fazę reorganizacji i dobrego wyposażenia infrastrukturalnego. Jest także współcześnie postrzegany w mieście jako nośnik nowych idei. Warunkiem uruchamiania efektywnej współpracy podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji przez Miejski System Edukacji jest powiększane w sposób ciągły i trwały zaufanie. Przedstawiciele miejskiego systemu edukacji poprzez dialog społeczny rozszerzają liczbę podmiotów i aktywność podmiotów uczestniczących w procesie rehabilitacji / resocjalizacji oraz rezyliencji. Współdziałanie podmiotów na rzecz rehabilitacji / resocjalizacji oraz rezyliencji jest podstawowym warunkiem osiągnięcia strategicznych celów rewitalizacji. Liderzy Miejskiego Systemu Edukacji zaangażowani w sferę życia publicznego wspierani przez instytucje władzy publicznej są mentorami projektów rewitalizacji, które są instrumentami osiągnięcia rezultatów i jednocześnie dziedzinami, w

których kształtowane są nowe reguły integracji społecznej. Miejski System Edukacyjny uruchamiając proces rezyliencji kształtuje warunki dla podejmowania działań dla Lokalnego Systemu Kulturowo-Przyrodniczego, a podejmując procesy resocjalizacji w sposób bezpośredni oddziałuje i wzmacnia możliwości rozwoju Lokalnego Systemu Produkcyjnego. **Procesy rehabilitacji służą przywracaniu uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym osób. Procesy rezyliencji służą do kształtowania nadmiarowości czynników rozwoju.**

Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy, który tworzą instytucje kultury, sportu, rekreacji i organizacje dbające o potencjał środowiskowo-przyrodniczy i wskazujące na kierunki jego użytkowania. Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy jest więc odpowiedzialny za stan potencjału środowiskowo-przyrodniczego i bogactwo krajobrazu związane z Doliną Rzeki Czarnej Przemszy oraz ukształtowaną w procesie historycznym kompozycję urbanistyczną miasta oraz dziedzictwo kulturowe. Mając na uwadze przedstawioną koncepcję rewitalizacji 4R, **Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy, a więc jego instytucje animuje włączanie procesów i działań związanych z renaturalizacją do swojego zakresu działań tworząc jednocześnie warunki dla aktywności Miejskiego Systemu Udogodnień Publicznych.** Wynika to z faktu, iż lokalny system kulturowo-przyrodniczy ze względu na swoją wrażliwość i podstawowe funkcje, które przyjmuje w procesach rozwojowych miasta skutecznie działa na rzecz odtworzenia wartości przyrodniczych, biologicznych i naturalnego krajobrazu miasta. Podmioty tego systemu zaangażowane są także w poszukiwanie, wyłanianie, ułatwianie działania talentów i artystów oraz ochronę ich aktywności na ścieżce identyfikacji i wsparcia oferty kulturowej miasta Poręba. Warunkiem uruchamiania efektywnej współpracy podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji przez Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy jest podzielenie idei 'przyszłość z naturą'. Zgodnie z ideą renaturalizacji, funkcje lokalnego systemu kulturowo-przyrodniczego są zdywersyfikowane i powiększone o kreowanie aktywności i miejsc spędzania czasu wolnego i jednocześnie odpowiedzialności za naturę. Działania związane z renaturalizacją ukierunkowane są na rzecz poprawy jakości udogodnień publicznych w mieście i rekompozycji obszaru śródmiejskiego miasta Poręba, a także tworzenia przestrzeni publicznych i symbolicznych kształtujących nowych wizerunek miasta. Główną kompetencją wnoszoną do procesu renaturalizacji przez podmioty Lokalnego Systemu Kulturowo-Przyrodniczego jest zdolność do wyłaniania i dbania o osoby i grupy posiadające talent, unikatową wiedzę i umiejętności oraz wolę do działania na rzecz skupiania aktywności osób wokół wartości środowiska przyrodniczo-kulturowego miasta Poręba. Jest to warunek do tworzenia niezbędnych w rewitalizacji impulsów generujących łańcuchy pomnażania społecznej wartości dodanej na bazie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. **Procesy renaturalizacji służą znoszeniu ograniczeń wynikających z degradacji kulturowej i przyrodniczej.**

Miejski System Udogodnień Publicznych, który tworzą podmioty gospodarki komunalnej i współpracujące z nimi instytucje zapewniające udogodnienia tak w sferze infrastruktury komunalnej, jak i w takich dziedzinach jak: ochrona zdrowia i profilaktyki zdrowotna, transport zbiorowy, sport i rekreacja. W warunkach procesów rewitalizacji miasta Poręba następuje mądre rozszerzanie funkcji

miejskiego systemu udogodnień publicznych o gospodarowanie i dostarczanie korzyści płynących z użytkowania środowiska przyrodniczego. Dodatkowym obszarem działania Miejskiego Systemu Udogodnień Publicznych jest miejska strefa środowiska przyrodniczego wraz z zmodernizowaną infrastrukturą czasu wolnego. Proces przebudowy systemów infrastruktury komunalnej wyznacza nowe warunki funkcjonowania Lokalnego Systemu Produkcyjnego w mieście Poręba. W związku z tym, że Miejski System Udogodnień Publicznych działa w warunkach ograniczonej alokacji środków inwestycyjnych, wypracowuje z pozostałymi systemami reguły i procedury oceny wykonalności projektów rewitalizacyjnych uwzględniające od strony wynikowej procesy redevelopment formułowane wokół Lokalnego Systemu Produkcyjnego oraz od strony nakładowej łącznie traktowane procesy rezyliencji i renaturalizacji formułowane przez Miejski System Edukacji i Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy. Miejski System Udogodnień Publicznych pozyskuje i organizuje kompetencje na rzecz zarządzania ryzykiem alokacji nakładów inwestycyjnych. **Procesy redevelopment służą poszerzania i odkrywania szans aktywności ekonomicznej.**

Lokalny System Produkcyjny bazuje na rozproszonych miejscach pracy oraz podmiotach gospodarczych wyrosłych w wyniku restrukturyzacji Fabryki Urządzeń Mechanicznych. Jest współpowiązany z miastem poprzez rynek pracy oraz system udogodnień publicznych. System ten jest w początkowej fazie kształtowania reguł współpracy z miastem i ujawnia swoje oczekiwania wobec lokalnego środowiska przedsiębiorczości. Składowe procesy rewitalizacji tworzą nowe reguły funkcjonowania lokalnego systemu produkcyjnego. Lokalny System Produkcyjny uzyskuje wsparcie poprzez współustalenie warunków płynących z czterech składowych koncepcji rewitalizacji. Tym samym, ponosi całkowitą odpowiedzialność za dywersyfikację systemu produkcyjnego i napływ nowych inwestycji do miasta łącznie ze zmianą funkcji miejsca lokalizacji swojej działalności.

W warunkach rewitalizacji miasta Poręba wyznaczonych przez koncepcję 4R:

- **Miejski System Edukacyjny jest animatorem logiki działań rewitalizacyjnych i ich zakorzeniania w świadomości społecznej,**
- **Lokalny System Kulturowo-Przyrodniczy jest organizatorem działań rewitalizacyjnych,**
- **Miejski System Udogodnień Publicznych jest gwarantem efektywnej alokacji inwestycji i sposobów racjonalizacji użytkowania przestrzeni miasta,**
- **Lokalny System Produkcyjny jest instytucją lokalnego środowiska przedsiębiorczości wyznaczającą konkurencyjną i strategiczną pozycję miasta w otoczeniu gospodarczym, społecznym.**

Obraz pożądanых zmian obszaru rewitalizacji

Obraz pożądanых zmian obszaru rewitalizacji w mieście Poręba jest wynikiem uruchomienia dwóch ścieżek procesów rewitalizacyjnych.

Po pierwsze jest to ścieżka wynikająca z procesu rehabilitacji / resocjalizacji, czyli wyniku współdziałania i bezpośrednich relacji pomiędzy Miejskim Systemem Edukacyjnym, a Miejskim Systemem Produkcyjnym. Odnowiona substancja mieszkaniowa wraz z przestrzeniami podwórek i atrakcyjnymi przestrzeniami publicznymi wraz z efektywnie działającymi instrumentami aktywności prospołecznych przyczynia się do zatrzymania ubóstwa społecznego i ekonomicznego. Procesy integracji społecznej uruchomione pod wpływem zatrzymania ubóstwa przekształciły kwartał śródmiejski przy ulicach Wojska Polskiego i Fryderyka Chopina w atrakcyjne i bezpieczne miejsce międzypokoleniowej aktywności.

Po drugie, jest to ścieżka oparta na współzależnych procesach: rezyliencji, renaturalizacji i redevelopment, czyli łącznego tworzenia warunków dla rozwoju Lokalnego Systemu Produkcyjnego przez współdziałanie Miejskiego Systemu Edukacyjnego, Lokalnego Systemu Kulturowo-Przyrodniczego i Miejskiego Systemu Udogodnień Publicznych. Miasto Poręba jest atrakcyjnym miejscem pracy i wyboru miejsca zamieszkania. Oferta wysokiej klasy przestrzeni publicznych czerpiących walory użytkowe z nowoczesnych urządzeń i form urbanistycznych oraz dziedzictwa przyrodniczego doliny rzeki Czarnej Przemszy. Dolina rzeki Czarnej Przemszy wraz z nowymi urządzeniami jest żywym miejscem spotkań i wydarzeń integrujących mieszkańców miasta i osoby przyjezdne. Miejskie środowisko przyrodnicze i wraz z architekturą jest nowym centrum miasta. Porębska Gichta jest miejscem dialogu o przeszłości i przyszłości dla zrozumienia, uczenia się i utrzymania tożsamości miasta, miejscem skupiającym nowe aktywności twórcze i inspirujące do przedsiębiorczości w ramach różnych aktywności prokulturowych, prospołecznych i probiznesowych, w tym w zorganizowanym w niej fab-labie. Odnowiona Gichta dzięki aktywnościom jest symbolem i magnesem miasta na Śląskim Szlaku Zabytków Techniki.

Inwestycje i projekty prospołeczne uruchamiane w ramach tych ścieżek rozwoju są dźwignią rewitalizacji miasta.

5. ORIENTACJE STRATEGICZNE REWITALIZACJI I CELE REWITALIZACJI

Na podstawie koncepcji wizji rewitalizacji przyjęto cztery orientacje strategiczne rewitalizacji i wyznaczono dla każdej z nich cele rewitalizacji. Dziedziny interwencji wyprowadzono z diagnozy stanu potrzeb rewitalizacji. Operacjonalizacja celów rewitalizacji wymaga zaś każdorazowo oceny poziomu ich osiągnięcia. Służą temu wskaźniki przyjęte dla poszczególnych dziedzin interwencji / celów.

Orientacja I

Łagodzenie społecznych negatywnych skutków restrukturyzacji przedsiębiorstw w mieście Poręba

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
<ul style="list-style-type: none"> – kompetencje społeczne i zawodowe osób dotkniętych ubóstwem społecznym i ekonomicznym – zdekapitalizowane budynki mieszkalne – przydomowe przestrzenie publiczne 	<p>C.I.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy</p> <p>C.I.2. Mobilizacja wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów budynków i ich podwórek na terenie obszaru rewitalizacji</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem</p> <p>Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/ objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej</p> <p>Liczba mieszkań treningowych</p> <p>Liczba odnowionych placów zabaw i gier oraz innych przestrzeni podwórkowych</p> <p>Liczba mikroprogramów uruchomionych w ramach miejskiego inkubatora inicjatyw społecznych i biznesowych</p>

Orientacja II

Odtworzenie wartości lokalizacyjnych terenów przemysłowych

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
– potencjał lokalizacyjny – infrastruktura transportowa (droga i kolej) – infrastruktura gospodarki ściekowej – postindustrialne dziedzictwo kulturowe kształtujące przestrzeń symboliczną miasta (wieża pohutnicza)	C.II.1. Modernizacja infrastruktury technicznej terenów przemysłowych typu brownfield poprawiająca ich dostępność inwestycyjną C.II.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców na bazie postindustrialnego dziedzictwa kulturowego Porębskiej Gichty C.II.3. Ożywienie gospodarcze obszaru śródmiejskiego poprzez wzmocnienie funkcji usługowej i drobnego biznesu
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
1.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (obligatoryjny)
2.	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
3.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe i niefinansowe

Orientacja III

Kreowanie społecznej wartości dodanej dla wzmocnienia więzi społecznych i tożsamości z miejscem zamieszkania

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
– innowacje na rzecz działań społecznych – uczestnictwo w życiu publicznym osób starszych i aktywność wielopokoleniowych grup – telemedycyna	C.III.1. Wspieranie aktywności pozadomowych osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci C.III.2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla osób w wieku starszym C.III.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
1.	Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe
2.	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
3.	Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej

Orientacja IV

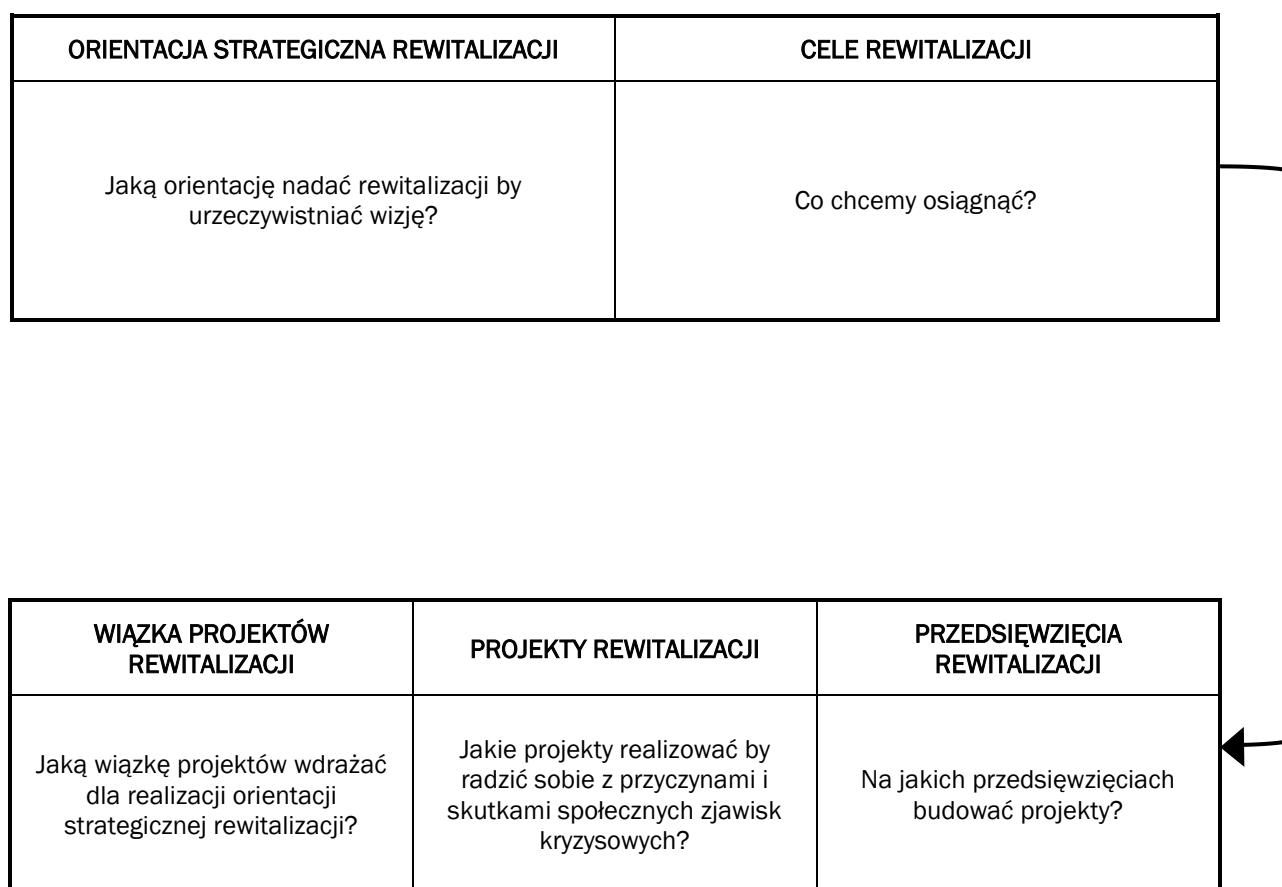
Przywracanie atrakcyjności środowiska zamieszkania

DZIEDZINY INTERWENCJI	CELE REWITALIZACJI
<ul style="list-style-type: none">– urzędnia rekreacyjno-sportowe i przestrzenie publiczne ogólnomiejskie i subregionalne– zielona infrastruktura miasta– infrastruktura rozproszonej energetyki– transport zbiorowy i drogownictwo– infrastruktura wodno-kanalizacyjna	<p>C.IV.1. Poprawa jakości i standardów przestrzeni publicznych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich, podejmowania działalności gospodarczej i rozwijania oferty kulturowej miasta w regionie</p> <p>C.IV.2. Rozwijanie idei 'life-long-learning' i 'przyszłości z naturą' z wykorzystaniem infrastruktury w miejskich strefach środowiska przyrodniczego</p> <p>C.IV.3. Podniesienie jakości obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem przebudowy systemów energetycznych budynków indywidualnych i użyteczności publicznej oraz promocją prosumeryzmu</p> <p>C.IV.4. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej</p>
WSKAŹNIKI REZULTATU/PRODUKTU	
1.	Ludność mieszkająca na obszarach objętych interwencją
2.	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
3.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych
4.	Przyrost liczby mieszkań podłączonych do zorganizowanego systemu infrastruktury wodno-ściekowej

6. PRZEDSIĘWZIĘCIA, PROJEKTY I WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI

Na kolejnych planszach przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne będące składowymi projektów rewitalizacji oraz zorientowane na społeczne zjawiska kryzysowe wiązki projektów rewitalizacji. Proponowane projekty są konkretną odpowiedzią na zdiagnozowane w obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji społecznych zjawisk kryzysowych. Schemat ideowy wraz z pytaniami przedstawiono poniżej.

Schemat 2. Logika powiązania orientacji strategicznych rewitalizacji, celów z przedsięwzięciami, projektami i wiązkami

Źródło: opracowanie własne

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
Łagodzenie społecznych negatywnych skutków restrukturyzacji przedsiębiorstw w mieście Poręba	<p>C.I.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy</p> <p>C.I.2. Mobilizacja wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów budynków i ich podwórek na terenie obszaru rewitalizacji</p>

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczenia społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia	<ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja oraz zmiana systemów ogrzewania nieruchomości. Celem projektu będzie zmiana systemu ogrzewania w lokalach indywidualnych mając na uwadze ograniczenie niskiej emisji oraz docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropów, dachów i stropodachów. Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej posiadającej niski współczynnik przenikania ciepła. Rezultatem będzie liczba zmodernizowanych mieszkań przy ulicy Wojska Polskiego 2 - Rewitalizacja podwórka zlokalizowanego przy termo-modernizowanym budynku oraz sąsiednich przestrzeni miejskich z wydzieleniem i wyposażeniem chronionej przestrzeni społecznej dla dzieci i młodzieży przy ulicy Wojska Polskiego 2
	PR2. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie	<ul style="list-style-type: none"> - Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych. Celem projektu będzie uruchomienie co najmniej jednego mieszkania treningowego oraz organizację usług społecznych zgodnie z obowiązującym standardem przewidzianym dla mieszkań wspomaganych. Rezultatem będzie liczba miejsc dostępnych w mieszkaniach wspomaganych przy ulicy Wojska Polskiego 2
	PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	<ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja oraz zmiana systemów ogrzewania nieruchomości. Celem projektu będzie zmiana systemu ogrzewania w lokalach indywidualnych mając na uwadze ograniczenie niskiej emisji oraz docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropów, dachów i stropodachów. Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej posiadającej niski współczynnik przenikania ciepła. Rezultatem będzie liczba zmodernizowanych mieszkań przy ulicy Wojska Polskiego 8a - Rewitalizacja podwórka zlokalizowanego przy termomodernizowanym budynku oraz sąsiednich przestrzeni miejskich z wydzieleniem i wyposażeniem chronionej przestrzeni społecznej dla dzieci i młodzieży przy ulicy Wojska Polskiego 8a
	PR4. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	<ul style="list-style-type: none"> - Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych. Celem projektu będzie uruchomienie co najmniej jednego mieszkania treningowego oraz organizację usług społecznych zgodnie z obowiązującym standardem przewidzianym dla mieszkań wspomaganych. Rezultatem będzie liczba miejsc dostępnych w mieszkaniach wspomaganych przy ulicy Wojska Polskiego 8a
	PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	<ul style="list-style-type: none"> - Świetlica inicjatyw społecznych. Celem projektu będzie utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej i pracy podwórkowej mobilizującej dzieci i młodzież do prospołecznych zachowań i nawiązywania więzi społecznych oraz odpowiedzialności za wspólnotę miejsca zamieszkania. Rezultatem będzie liczba dzieci i młodzieży objętych opieką dzienną i liczba wykształconych wolontariuszy przy ulicy Wojska Polskiego 8a - Ekonomia społeczna w Porębie. Celem projektu będzie promocja i edukacja na rzecz ekonomii społecznej a dzięki temu aktywizacja zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadząca do stabilnego zatrudnienia. Rezultatem będzie grupa liderów ekonomii społecznej oraz uczestnictwo w sieci inicjatyw społecznych przy ulicy Wojska Polskiego 8a

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
Odtworzenie wartości lokalizacyjnych terenów przemysłowych	C.II.1. Modernizacja infrastruktury technicznej terenów przemysłowych typu brownfield poprawiająca ich dostępność inwestycyjną C.II.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców na bazie postindustrialnego dziedzictwa kulturowego Porębskiej Gichty

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
WPR2. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu gospodarczemu obszaru rewitalizacji	PR6. Nowe życie porębskiego brownfieldu przy obwodnicy DK78	<ul style="list-style-type: none"> - Remediacja i rekultywacja terenu do nowych inwestycji, w szczególności wykonanie robót geologiczno-inżynierskich oraz badań geofizycznych, częściową wymianę gruntu, oczyszczanie gruntu z zanieczyszczeń, zagospodarowanie terenu. - Inicjatywa komercyjna „Hotel – FUM Poręba”.
	PR7. Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych	<ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie muzeum miejskiego ze zbiorami o charakterze przemysłowym i dziedzictwa historii lokalnej. Przedmiotem są prace remontowo-konserwatorskie obejmujące konserwację wątku ceglano-kamiennego detalu architektonicznego, odtworzenie i naprawę kamiennych detali, prace towarzyszące wraz z zagospodarowaniem przestrzeni dziedzińca przed wieżą na podstawie zaktualizowanego projektu budowlano-wykonawczego - Szlak Zabytków Techniki - wpisanie wieży wyciągowej/ gichtowej na listę zabytków turystyki industrialnej - FabLab Gichta oferujący warsztaty typu otwartego o wybranych specjalnościach dla osób kreatywnych. Szkolenia i warsztaty dla kandydatów do zakładania nowych przedsiębiorstw. - „Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem projektu będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców. - „Jesienne koncerty pod Wieżą” – cykl koncertów promujących lokalnych artystów i dziedzictwo kulturalno-historyczne. - Podstawowe funkcje realizowane przez zrewitalizowaną Gichtę: Centrum Działań Rewitalizacyjnych, szkolenia i doradztwo zawodowe na bazie rzemiosła metalurgicznego, treningi umiejętności społecznych, porady eksperckie: m.in. z zakresu prawa, przedsiębiorczości, centrum tradycji rzemieślniczej, interaktywne wystawa edukacyjno-twórcze, akademie młodych talentów, akademie seniora metalurga, wystawy prac dzieci i młodzieży oraz seniorów, ośrodek dokumentacji FUM, Ferroneum – Centrum Wiedzy o Metalurgii

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
<p>Kreowanie społecznej wartości dodanej dla wzmocnienia więzi społecznych i tożsamości z miejscem zamieszkania</p>	<p>C.III.1. Wspieranie aktywności pozadomowych osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci</p> <p>C.III.2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla różnych grup wiekowych</p> <p>C.III.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego</p>

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
<p>WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych obszaru zdegradowanego</p>	<p>PR8. Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Chopina 1a</p> <p>PR9. Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach – projekt komplementarny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – CUS. Celem jest wzrost dostępności i jakości usług wsparcia rodzin poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych, które będzie świadczyło usługi społeczne, wspierające rodziny biologiczne i zastępcze, a także będzie prowadziło szkolenia kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych, działania wspierające proces usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Rezultatem będzie liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym. – „Niwki dla Młodych”. Celem projektu będzie rozwój świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży poprzez wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (w szczególności poprzez: kształtowanie umiejętności interpersonalnych, wzmacnianie więzi ludzi młodych z rodziną, środowiskiem lokalnym, kształtowania umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania oraz otwartości na udzielanie pomocy w grupach rówieśniczych. – „Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem projektu będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców.
	<p>PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa ogólnodostępnych, bezpłatnych stref sportowo-rekreacyjnych, które mają szansę stać się miejscem pierwszej aktywności fizycznej dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych, które podniosą w sposób znaczący estetykę przestrzeni publicznej i poprawią jakość życia mieszkańców danego obszaru rewitalizacji.
	<p>PR11. Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski – projekt komplementarny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa ścieżek i dróg rowerowych, parkingu Bike&Ride oraz budowa systemu miejskiej wypożyczalni rowerów wraz z zakupem rowerów oraz budowa miejskiego toru typu pumtruck dla młodzieży. – System poprawy bezpieczeństwa i prowadzenia płynności ruchu samochodowego w mieście Poręba, w tym modernizacja dróg lokalnych wraz z inteligentnym oświetleniem, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, stref woonerfowych oraz zatok autobusowych.

ORIENTACJA STRATEGICZNA REWITALIZACJI	CELE REWITALIZACJI
Przywracanie atrakcyjności środowiska zamieszkania	<p>C.IV.1. Poprawa jakości i standardów przestrzeni publicznych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich, podejmowania działalności gospodarczej i rozwijania oferty kulturowej miasta w regionie</p> <p>C.IV.2. Rozwijanie idei 'life-long-learning' i 'przyszłości z naturą' z wykorzystaniem infrastruktury w miejskich strefach środowiska przyrodniczego</p>

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
WPR4. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym	<p>PR12. Rynek miasta – „agora miejska” na obszarze targowiska</p> <p>PR13. Bulwary Rzeki Czarnej Przemysy – rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja przestrzeni środowiska miejskiego. Ma na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z infrastrukturą sportową. – Przedmiotem są działania związane z zachowaniem i zapobieganiem procesom utraty różnorodności biologicznej nabrzeża i rzeki Czarnej Przemysy wraz z rozwojem infrastruktury przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności obszaru (ścieżki spacerowe, ścieżki dydaktyczne) oraz edukacją ekologiczną, a także włączeniem Bulwarów w regionalny projekt parku linearnego Czarnej Przemysy.
	<p>PR14. Mediateka miejska – budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej</p> <p>PR15. „Porębski tydzień rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja przestrzeni środowiska miejskiego. Ma na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z infrastrukturą sportową. – Mediateka miejska – nowoczesny, niewielki obiekt architektoniczny o skali dostosowanej do wielkości miasta, nawiązujący stylem tworzywa oraz spuścizny historycznej do kultury miejsca oraz będący symbolem nowej tożsamości miasta otwartego na ludzi młodych. Obiekt wywołujący tzw. efekt Bilbao. Obiekt, którego kształt i cechy funkcjonalne zostaną wypracowane w wyniku dialogu władz miasta z młodzieżą i osobami/organizacjami dzięki których charyzmie i kompetencjom projekt może uzyskać poparcie. Obiekt winien być miejscem uczenia się poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych w zakresie posługiwania się systemami informatycznymi oraz miejsce zdobywania wiedzy o procesach zachodzących w świecie. Otoczenie miasta powinno postrzegać ten obiekt jako symbol prężności miasta. Jednym z rdzeniowych przedsięwzięć winno być stały warsztat „Bądź programistą”, który zakłada nabycie praktycznych umiejętności uczniów porębskich szkół w zakresie IT, a tym samym zwiększenie ich kompetencji i umiejętności uczenia osób starszych poruszania się w przestrzeni wirtualnej. – Przebudowa funkcjonalna terenów rekreacyjno-sportowych polegająca na nadaniu obiektom nowych funkcji: edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej i komercyjnej. – Przedsięwzięcia flagowe Porębskiego Tygła Rekreacji Nowy Amfiteatr, Park Trampolin, Park Linowy, Basen Miejski, Skatepark, Zimowe Lodowisko i otwarte grilowiska – Miejska infrastruktura zielona wraz z obiektami sportu i rekreacji będzie wartością dodaną dla sąsiednich zespołów mieszkaniowych, a szczególnie zespołów mieszkaniowych po zrestrukturyzowanym zakładzie FUM Poręba – Naturalne place zabaw dla rozwijania i ćwiczenia funkcji motorycznych dzieci, kształtowania wrażliwości na zachowanie krajobrazu naturalnego. – Przygodowe place zabaw, jako miejsca opieki nad dziećmi po zajęciach szkolnych w wieku 9-

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACJI
		15 lat wraz z uczeniem sprawności manualnej i konstrukcyjnej, ciekawości kreacji i pracy w grupie. <ul style="list-style-type: none"> - Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji". Celem będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców. - Światowy Festiwal Prażonek – cykliczna impreza promująca lokalne dziedzictwo kulturowe.
	PR16. Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim – I rządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie
	PR17. Nowa aglomeracja Poręba – budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej wraz z przebudową przepompowni ścieków w Porębie (etap I i II) - Modernizacja oczyszczalni ścieków w Porębie – część mechaniczna i biologiczna

Mając na uwadze, że istotą działań rewitalizacyjnych jest wprowadzenie maksymalnej komplementarności zarówno na poziomie projektów, jak i na poziomie przestrzennym, w tabeli 22 zaprezentowano znaczenie projektów dla komplementarności oraz charakter oddziaływania względem poszczególnych wymiarów zjawisk kryzysowych.

Tab. 22. Znaczenie projektów dla komplementarności i oddziaływania na zjawiska kryzysowe

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA I PRZESTRZENNA	ODDZIAŁYWANIE NA SPOŁECZNE ZJAWISKA KRYZYSOWE W WYMIARZE				
			SPOŁECZNYM	GOSPODARCZYM	ŚRODOWISKOWYM	PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM	TECHNICZNYM
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczenia społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia	PR2. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	X			X	X
	PR2. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia	X			X	
	PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	PR4. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia	X			X	X
	PR4. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	X			X	
	PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	PR2. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie PR4. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	X	X		X	X
WPR2. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu gospodarczemu obszaru rewitalizacji	PR6. Nowe życie porębskiego brownfieldu przy obwodnicy DK78	PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie PR8. Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych PR2. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie PR4. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	X	X	X	X	X
	PR7. Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych	PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie PR6. Nowe życie porębskiego brownfieldu przy obwodnicy DK78	X	X		X	X
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa	PR8. Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Chopina 1a	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w	X	X		X	

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMATYKA I PRZESTRZENNA	ODDZIAŁYWANIE NA SPOŁECZNE ZJAWISKA KRYZYSOWE W WYMIARZE				
			SPOŁECZNYM	GOSPODARCZYM	ŚRODOWISKOWYM	PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNYM	TECHNICZNYM
infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych obszaru zdegradowanego		Porebie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porebie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione					
	PR9. Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach	PR8. Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Chopina 1a PR15. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych	X	X		X	X
	PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY)	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porebie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porebie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	X			X	X
	PR11. Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porebie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porebie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY) PR15. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych	X	X	X	X	X
	PR12. Rynek miasta – „agora miejska” na obszarze targowiska	PR13. Bulwary Rzeki Czarnej Przemyszy – rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej PR14. Mediateka miejska – budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej PR15. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji	X	X		X	X

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA I PRZESTRZENNA	ODDZIAŁYWANIE NA SPOŁECZNE ZJAWISKA KRYZYSOWE W WYMIARZE				
			SPOŁECZNYM	GOSPODARCZYM	ŚRODOWISKOWYM	PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNYM	TECHNICZNYM
		społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY)					
WPR4. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym	PR13. Bulwary Rzeki Czarnej Przemyszy - rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej	PR12. Rynek miasta - „agora miejska” na obszarze targowiska PR15. Mediateka miejska - budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej PR15. „Porębski tygiel rekreacji” - odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY) PR17. Nowa aglomeracja Poręba - budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	X	X	X	X	X
	PR14. Mediateka miejska - budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej	PR12. Rynek miasta - „agora miejska” na obszarze targowiska PR15. „Porębski tygiel rekreacji” - odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY)	X	X	X	X	X
	PR15. „Porębski tygiel rekreacji” - odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych	PR12. Rynek miasta - „agora miejska” na obszarze targowiska PR14. Mediateka miejska - budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej PR13. Bulwary Rzeki Czarnej Przemyszy - rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY) PR8. Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Chopina 1a PR14. Mediateka miejska - budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się	X	X		X	X

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA I PRZESTRZENNA	ODDZIAŁYWANIE NA SPOŁECZNE ZJAWISKA KRYZYSOWE W WYMIARZE				
			SPOŁECZNYM	GOSPODARCZYM	ŚRODOWISKOWY M	PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNYM	TECHNICZNYM
		z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej PR11. Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski PR7. Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych PR9. Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie					
	PR16. Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY) PR8. Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Chopina 1a PR14. Mediateka miejska – budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej PR11. Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski PR7. Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie PR9. Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach	X	X	X	X	X
	PR17. Nowa aglomeracja Poręba – budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	PR16. Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii PR13. Bulwary Rzeki Czarnej Przemysły – rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

7. PLANOWANY PROCES REWITALIZACJI A DOKUMENTY STRATEGICZNE, PLANISTYCZNE I PROGRAMOWE MIASTA

Za jeden z ważnych czynników sukcesu wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ uznać należy spójność i zgodność działań wypracowanych na rzecz przywrócenia miasta do życia z innymi dokumentami strategicznymi, planistycznymi i programowymi miasta Poręba określającymi podstawy jego funkcjonowania oraz rozwoju. Tab. 23 podsumowuje analizę spójności i zgodności ustaleń zawartych w tych dokumentach.

Tab.23. Proces rewitalizacji, a dokumenty strategiczne, planistyczne i programowe miasta Poręba

NAZWA DOKUMENTU STRATEGICZNEGO, PLANISTYCZNEGO, PROGRAMOWEGO MIASTA PORĘBA	ZAKRES SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI	POZIOM SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI
Strategia Rozwoju Miasta Poręba 2020+	cele strategiczne rozwoju miasta i projekty rozwoju	pełna w zakresie wszystkich celów rewitalizacji (patrz Aneks)
Program współpracy Miasta Poręba z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018.	cele szczegółowe programu	pełna w zakresie wybranych celów i projektów rewitalizacji, w szczególności dotyczących poprawy jakości życia, integracji społecznej, promowanie programów pomocowych i umacniania poczucia odpowiedzialności społecznej za otoczenie i wspólnotę lokalną
Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020	cele generalne programu	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących uwrażliwienia społeczności lokalnej na problemy przemocy w rodzinie, promowania modelu rodziny wolnej od przemocy, edukacji i działań na rzecz przeciwdziałania przemocy
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018	cele operacyjne programu	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących poprawy jakości życia rodzin z problemem alkoholowym, w tym przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania w społeczeństwie zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych

NAZWA DOKUMENTU STRATEGICZNEGO, PLANISTYCZNEGO, PROGRAMOWEGO MIASTA PORĘBA	ZAKRES SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI	POZIOM SPÓJNOŚCI I ZGODNOŚCI
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018	cele programu	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących wspierania działań o charakterze edukacyjnym w zakresie rozpoznawania, udzielania pomocy dzieciom wykazującym zachowania ryzykowne
Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych eksploatowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Porębie na lata 2017-2018 na terenie gminy Poręba	przedsięwzięcia rozwojowo - modernizacyjne	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Poręba	działania zapisane w planie	pełna w zakresie wybranych projektów i przedsięwzięć rewitalizacji, w szczególności dotyczących termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, rozwoju rozproszonych źródeł energii, wymiany energochłonnego oświetlenia, termomodernizacji budynków mieszkalnej zabudowy wielorodzinnej
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poręba	dokument w trakcie aktualizacji	wytyczne wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta Poręba 2020+ i Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ wskazują na kierunkowe formy użytkowania terenów
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poręba	dokument w trakcie aktualizacji	wytyczne do ustalenia stref rewitalizacji do MPZP Gminy Poręba wynikają z LPR

Źródło: opracowanie własne

W zakresie przedsięwzięć, projektów i celów planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ stwierdzić można ich pełną zgodność z wyżej wymienionymi dokumentami strategicznymi i programowymi miasta.

Aktualizowane dokumenty planistyczne co prawda nie pozwalają na ostateczną ocenę poziomu ich spójności i zgodności, nie mając co do istniejących założeń przyjętych dla tych opracowań można stwierdzić, że będą one posiadać pełną lub częściową zgodność w zakresie proponowanych działań rewitalizacyjnych, w szczególności zaś umożliwią rozbudowę funkcjonalno-przestrzenną miasta w zakresie poprawy atrakcyjności osiedleńczej miasta, rozbudowy infrastruktury spędzania czasu wolnego oraz kluczowych dla ożywienia gospodarczego stref działalności biznesowej w mieście Poręba.

8. RAMY FINANSOWE PROGRAMU REWITALIZACJI

Mając na uwadze potrzebę monitorowania wielkości i struktury alokacji środków niezbędnych dla wsparcia rewitalizacji, w poniższej tabeli przedstawiono komplementarność źródeł finansowania z podziałem na wiązki projektów przeznaczone do wdrożenia w okresie programowania 2014-2020 (oznaczone kolorem zielonym).

Dodatkowo, kolorem niebieskim wyróżniono koszty projektów uzupełniających, które mimo, że nie znajdują się bezpośrednio w zasięgu tej perspektyw finansowej, to ze względu na aktywność społeczną zgłaszaną na etapie formułowania tego dokumentu mogą stanowić **pomysły na działania komplementarne dla wdrożenia programu rewitalizacji w dłuższym horyzoncie czasu**. Są podstawą do negocjacji kształtu przyszłego dokumentu wyznaczającego kierunki rewitalizacji (wobec aktualnych zapisów wytycznych rządowych - Gminnego Programu Rewitalizacji) na lata 2023+. Projekty te mają zatem charakter informacyjny i pełnią funkcję integracyjną.

Tab.24. Indykatywne ramy finansowe

WIĄZKA PROJEKTÓW REWITALIZACJI	POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ KRAJOWYCH PUBLICZNYCH	POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ PRYWATNYCH	POCHODZĄCE Z FUNDUSZY UE: EFRR, EFS, FS	POCHODZĄCE Z INNYCH ŹRÓDEŁ	SUMA
	[kwota]	[kwota]	[kwota]	[kwota]	[kwota]
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczenia społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim	345 000	-	1 805 000	-	2 150 000
	322 500	-	1 872 500	-	2 150 000
WPR2. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu gospodarczemu obszaru rewitalizacji	300 000	-	1 700 000	-	2 000 000
	-	600 000	3 400 000	-	4 000 000
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych obszaru zdegradowanego	555 000	-	3 145 000	-	3 700 000
	-	-	-	-	-
WPR4. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym	1 950 000	-	11 050 000	-	13 000 000
	5 400 000	-	30 600 000	-	36 000 000
SUMA	2 850 000	0	17 700 000	0	20 850 000
SUMA 2022+	5 722 500	600 000	35 872 500	0	42 150 000
Łącznie	8 572 500	600 000	53 572 500	0	63 000 000

Źródło: opracowanie własne

9. MECHANIZM PARTYCYPACYJNEGO WŁĄCZENIA GRUP INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI

Za podstawowe wyzwanie sukcesu każdego programu działań, w tym programu rewitalizacji uznać należy działania podejmowane na rzecz jego społecznienia. Proces społecznienia nie jest tylko zabiegiem marketingowym działań podejmowanych z inicjatywy władz samorządowych. Jest on realną próbą włączenia w procesy demokratycznego wyboru różnych grup interesu, w szczególności mieszkańców miasta użytkujących jego przestrzeń i wyposażenie w postaci obiektów i urządzeń. Tak rozumiana idea społecznej odpowiedzialności interesariuszy oznacza nie tylko przywileje, ale przede wszystkim jest ona fundamentem kształtowania reguł i zasad – obowiązków jakie winny uznać wszystkie grupy wpływu.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przyjęto dwa mechanizmy partycypacyjnego włączenia grup interesariuszy w proces rewitalizacji. Po pierwsze, jest to mechanizm współzrządzenia rozumiany jako aktywność różnych grup interesariuszy wyrażana wolą zmian i zaangażowania na etapie formułowania założeń dla niezbędnych zmian. Mechanizm ten został uaktywniony zarówno ze względu na niezbędne prace diagnostyczne, jak i twórcze. Prace partycypacyjne przybrały postać:

- warsztatu eksperckiego z zaproszonymi przedstawicielami środowisk publicznych, obywatelskich i gospodarczych,
- warsztatu dyskusyjnego z Młodzieżową Radą Miasta
- wspólnych wizji lokalnych z przedstawicielami różnych systemów miejskich/lokalnych,
- spaceru rewitalizacyjnego z zaproszonymi przedstawicielami środowisk publicznych, obywatelskich i gospodarczych,
- pikniku rewitalizacyjnego z mieszkańcami miasta,
- spontanicznych rozmów z mieszkańcami miasta podczas wizyt studyjnych dokumentujących stan miasta,
- publicznych konsultacji propozycji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+.

Rezultat wprowadzenia tego mechanizmu partycypacji można odczytać przede wszystkim w transparentności działań i mobilizacji społecznej do zmian. Jeśli zatem warunek współzrządzenia traktować nie tylko jako czynnik determinujący sukces przygotowania programu rewitalizacji, ale przede wszystkim jako warunek zaszczepienia idei zmian wśród różnych środowisk miasta Poręba, to drugim warunkiem niezbędnym dla sukcesu wdrożenia programu rewitalizacji w mieście Poręba jest skuteczność mechanizmu współzarządzania. Mechanizm ten rozumiany jest jako fundament uzgodnień i realizacji technicznej, ekonomicznej, społecznej, środowiskowej i funkcjonalnej sfery projektów programu rewitalizacji, a nade wszystko zbiór reguł i zasad wdrożenia przyjętej koncepcji rewitalizacji (patrz rozdział 5).

Tak rozumiany mechanizm partycypacyjny gwarantuje pełne włączenie grup interesariuszy na każdym etapie przygotowania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+.

10. INSTRUMENTY WSPARCIA PROJEKTÓW REWITALIZACJI W ZAKRESIE FINANSOWO- EKONOMICZNYM ORAZ PRAWNO- ADMINISTRACYJNYM

Analiza instrumentów wsparcia projektów rewitalizacji obejmuje zarówno wsparcie dostępne na poziomie krajowym, jak i wsparcie dostępne w regionie w ramach różnych alokacji środków publicznych (tab. 25)⁷. Nie wyczerpuje ono możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego oraz prawno-administracyjnego.

Tab. 25. Alokacja projektów rewitalizacji miasta Poręba w dokumentach strategicznych polityki spójności, polityki rozwoju regionalnego i lokalnych programów wsparcia.

WIĄZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	DOKUMENTY STRATEGICZNE POZIOMU KRAJOWEGO, REGIONALNEGO I SUBREGIONALNEGO
WPR1. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczenia społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim	PR1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia	RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych Poddziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych – ZIT RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT RPO WSL (ZIT) - Działanie 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej Poddziałanie 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – ZIT „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”
	PR2. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie	RPO WSL - Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs „Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020”
	PR3. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione	RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych Poddziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych – ZIT RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT RPO WSL (ZIT) - Działanie 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej Poddziałanie 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – ZIT

⁷ Założono, że ewentualne przyspieszenie realizacji projektów zaplanowanych na lata 2022+ winno mieć zagwarantowaną potencjalną spójność z dostępnymi w tym etapie programowania źródłami finansowania.

WIAZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	DOKUMENTY STRATEGICZNE POZIOMU KRAJOWEGO, REGIONALNEGO I SUBREGIONALNEGO
		„Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”
	PR4. Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	RPO WSL - Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs „Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020”
	PR5. Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie	RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT RPO WSL - Działanie 9.3. Rozwój ekonomii społecznej w regionie Poddziałanie 9.3.1. Wsparcie sektora ekonomii społecznej - projekty konkursowe RPO WSL - Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” „Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020”
WPR2. Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu gospodarczemu obszaru rewitalizacji	PR6. Nowe życie porębskiego brownfieldu przy obwodnicy DK78	RPO WSL (ZIT) - Działanie 3.1. Poprawa warunków do rozwoju MŚP Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT POliŚ - 2.5. Poprawa jakości środowiska miejskiego „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” „Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020”
	PR7. Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych	RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT RPO WSL (ZIT) - Działanie 3.1. Poprawa warunków do rozwoju MŚP Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT RPO WSL - RPO WSL Działanie 10.4. Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny. POliŚ - 2.5. Poprawa jakości środowiska miejskiego „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” „Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020”
WPR3. Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzennie-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych	PR8. Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Chopina 1a PR9. Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach – projekt komplementarny	RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT RPO WSL - Działanie 9.1. Aktywna integracja Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”

WIAZKI PROJEKTÓW REWITALIZACJI	PROJEKTY REWITALIZACJI	DOKUMENTY STRATEGICZNE POZIOMU KRAJOWEGO, REGIONALNEGO I SUBREGIONALNEGO
obszaru zdegradowanego		„Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020” Programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
	PR10. Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY)	Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA), Ministerstwo Sportu i Turystyki
	PR11. Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski – projekt komplementarny	RPO WSL (ZIT) - Działanie 4.5. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie Poddziałanie 4.5.1. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - ZIT
WPR4. Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym	PR12. Rynek miasta – „agora miejska” na obszarze targowiska PR13. Bulwary Rzeki Czarnej Przemszy – rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej PR14. Mediateka miejska – budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej PR15. „Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych	RPO WSL (ZIT) - Działanie 9.1. Aktywna integracja Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT RPO WSL (ZIT) - Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT RPO WSL Działanie 10.4. Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny POLiŚ - Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego 2.5.1. Wsparcie dla zanieczyszczonych lub zdegradowanych terenów 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych Program dla Śląska. Projekt strategiczny SOR. Działanie 3.3. „Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Perła Jury na lata 2014-2020” Programy WFOŚiGW (ścieżki dydaktyczne, edukacja ekologiczna) „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”
	PR16. Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	RPO WSL (ZIT) - Działanie 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej Poddziałanie 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT
	PR17. Nowa aglomeracja Poręba – budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej	RPO WSL (ZIT) - Działanie 5.1. Gospodarka wodno-ściekowa Poddziałanie 5.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa ZIT

Źródło: opracowanie własne

Ważnym dla realizacji działań rewitalizacyjnych jest także zgodność dziedzin interwencji przewidzianych na etapie wyznaczania potrzeb rewitalizacyjnych ze Strategią Subregionu Centralnego i poszczególnymi działaniami realizowanymi przez Subregion Centralny (tab. 26).

Tab. 26. Komplementarność dziedzin interwencji naprawczej zdiagnozowanych w pracach nad programem rewitalizacji z działaniami Subregionu Centralnego

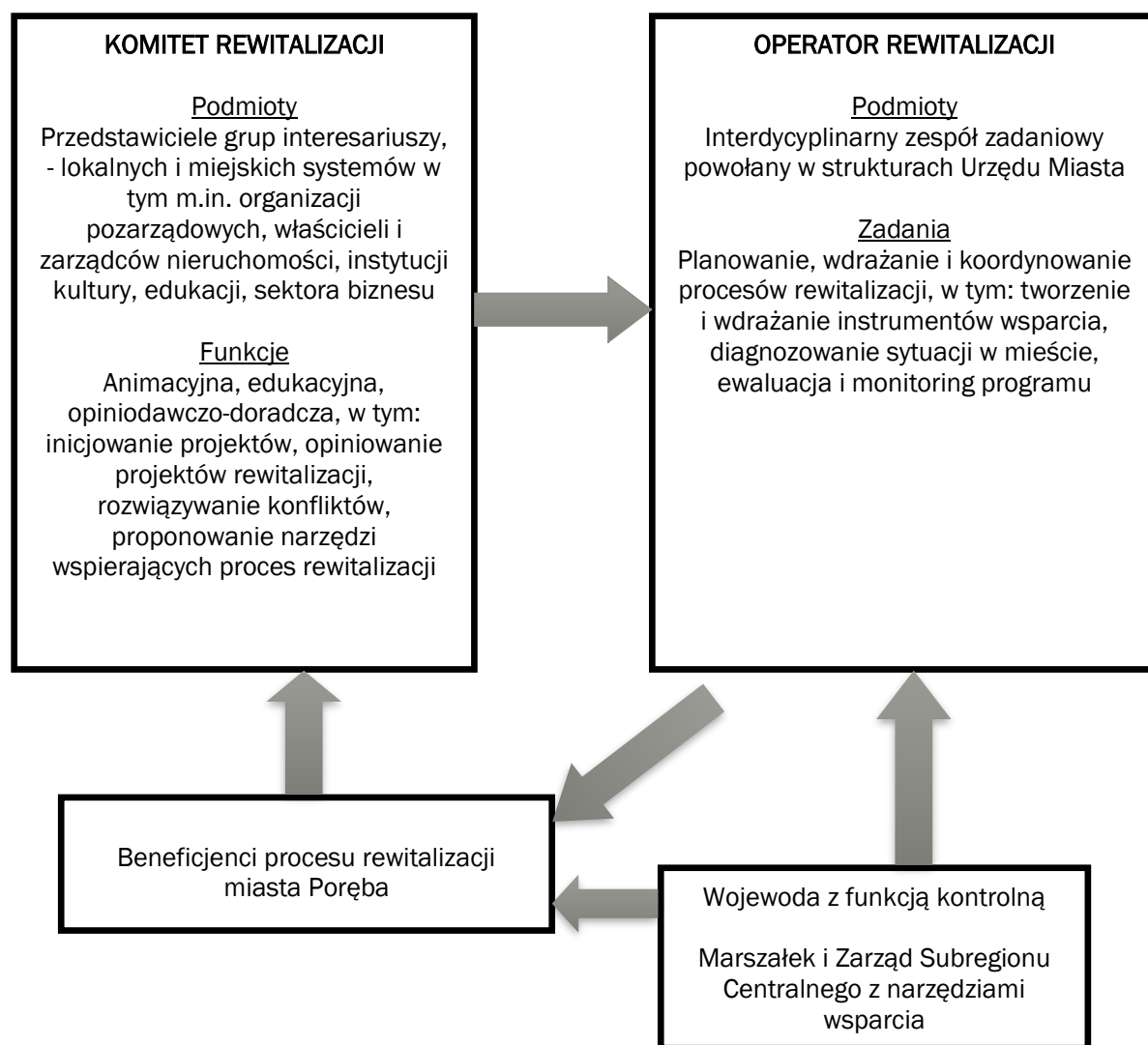
POTRZEBY REWITALIZACYJNE - DZIEDZINA INTERWENCJI NAPRAWCZEJ	POWIĄZANIE INTERWENCJI Z DZIAŁANAMI SUBREGIONU CENTRALNEGO
<ul style="list-style-type: none"> - zdekapitalizowane budynki mieszkalne - kompetencje społeczne i zawodowe osób dotkniętych ubóstwem społecznym i ekonomicznym - przydomowe przestrzenie publiczne 	<p>D1.2.1. Wzmocnienie lokalnych potencjałów rozwoju oraz kompleksowa rewitalizacja D1.1..2. Wyrównywanie szans wejścia i powrotu na rynek pracy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - transport zbiorowy i drogownictwo - uczestnictwo w życiu publicznym osób starszych i aktywność wielopokoleniowych grup - innowacje na rzecz działań społecznych - telemedycyna 	<p>D1.2.1. Wzmocnienie lokalnych potencjałów rozwoju oraz kompleksowa rewitalizacja D2.1.1. Równoważenie mobilności</p>
<ul style="list-style-type: none"> - urządzenia rekreacyjno-sportowe i przestrzenie publiczne ogólnie miejskie i subregionalne - zielona infrastruktura miasta - infrastruktura rozproszonej energetyki - infrastruktura wodno-kanalizacyjna 	<p>D1.2.2. Zapewnienie dostępu do dziedzictwa przyrodniczego D2.1.2. Zapobieganie niskiej emisji w nieruchomościach publicznych i budynkach mieszkaniowych D2.2.2. Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej</p>
<ul style="list-style-type: none"> - potencjał lokalizacyjny - infrastruktura transportowa (droga i kolej) - infrastruktura gospodarki ściekowej - postindustrialne dziedzictwo kulturowe kształtujące przestrzeń symboliczną miasta (wieża pohutnicza) 	<p>D1.1.1. Przywrócenie funkcji gospodarczych na obszarach zdegradowanych D2.2.2. Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej</p>

Źródło: opracowanie własne

11. SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Proponowany schemat wdrażania programu rewitalizacji w mieście Poręba przedstawiono poniżej.

Rys. 22. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

12. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU W ZAKRESIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH WRAZ Z SYSTEMEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI

Podstawą monitorowania i ewaluacji programu są:

- wskaźniki rezultatu i produktu (opisane dla każdej z orientacji strategicznych),
- narzędzia kontrolne w postaci kart projektów rewitalizacji, umożliwiające identyfikację odpowiedzialności, źródeł finansowania, czasu realizacji oraz charakteru oczekiwanych zmian,
- spotkania diagnostyczne zwoływane ad hoc przez operatora rewitalizacji samodzielnie lub na wniosek beneficjentów,
- sprawozdania Burmistrza z realizacji prac wdrożeniowych przedstawiane Członkom Rady Miasta oraz zainteresowanym grupom beneficjentów,
- cykliczna analiza roczna postępu prac nad wdrożeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ przeprowadzana na rzecz weryfikacji postępów oraz wyznaczająca potencjalne kierunki aktualizacji zmian.

ANEKS

Inicjatywy projektowe w mieście Poręba zrealizowane i realizowane na bieżąco

- „Elektroniczny Urząd – rozwój e-usług publicznych w Mieście Poręba” – projekt zrealizowany (numer umowy: UDA-RPSL.02.02.00-00-018/08-03, Priorytet: II - Społeczeństwo Informacyjne, Działanie/poddziałanie: 2 - Rozwój elektronicznych usług publicznych)
- „Modernizacja i dosprzętowanie SP ZOZ w Porębie w celu poprawy jakości i dostępności usług medycznych” (numer umowy: UDA-RPSL.09.02.00-00-068/08-03, Priorytet: IX - Zdrowie i rekreacja, Działanie/poddziałanie: 2 - Infrastruktura leczenia otwartego)
- „Rekultywacja zamkniętej kwatery Nr 1 składowiska odpadów komunalnych w Porębie” (numer umowy: UDA-RPSL.05.02.00-00-024/09-05, Priorytet: V - Środowisko Działanie/poddziałanie: 2 - Gospodarka odpadami)
- „Sieć tras rowerowych dla centralnej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej w gminie Poręba” (numer umowy: UDA-RPSL.03.02.02-00-035/09-02, Priorytet: III - Turystyka, Działanie/poddziałanie: 2.2 - Infrastruktura okołoturystyczna - podmioty publiczne)
- „„Równe szanse dla wszystkich. Zajęcia pozalekcyjne dla klas I - III”. (Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych)
- "Termomodernizacja budynku wielofunkcyjnego położonego w Porębie przy ulicy Mickiewicza 2 oraz budynku SPZOZ położonego w Porębie przy ul. LWP 20" - projekt zrealizowany (dofinansowany z NFOŚiGW oraz z Mechanizmu Finansowego EEA Grants)
- „Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 1 i Gimnazjum w Porębie” - otrzymane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego, poddziałanie 11.1.4. Poprawa efektywności kształcenia ogólnego – konkurs
- "Budowa placu zabaw i siłowni zewnętrznej w Porębie" projekt otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

Tab. 27. Ocena zgodności celów strategii rozwoju miasta i celów rewitalizacji

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU MIASTA	CELE REWITALIZACJI
<p>C1. Poręba miastem powiększającym ofertę atrakcyjnych miejsc pracy skierowanych do mieszkańców, którzy osiągają różne poziomy kompetencji społecznych i zawodowych poprzez wysokiej jakości edukację.</p>	<p>C.I.1. Aktywizacja zawodowa i prospołeczna mieszkańców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem z rynku pracy C.II.1. Modernizacja infrastruktury technicznej terenów przemysłowych typu brownfield poprawiająca ich dostępność inwestycyjną C.II.2. Podniesienie poziomu kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców na bazie postindustrialnego dziedzictwa kulturowego Porębskiej Gichty C.II.3. Ożywienie gospodarcze obszaru śródmiejskiego poprzez wzmocnienie funkcji usługowej i drobnego biznesu C.III.2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla osób w wieku starszym C.IV.3. Podniesienie jakości obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem przebudowy systemów energetycznych budynków indywidualnych i użyteczności publicznej oraz promocją prosumeryzmu</p>
<p>C2. Poręba miastem poprawiającym cywilizacyjne i technologiczne standardy zamieszkania i skutecznie redukującym rozpiętości przestrzenne w dostępności do udogodnień publicznych.</p>	<p>C.I.2. Mobilizacja wspólnot mieszkaniowych i zarządców nieruchomości mieszkaniowych na rzecz modernizacji i podniesienia standardów budynków i ich podwórek na terenie obszaru rewitalizacji C.III.1. Wspieranie aktywności pozadomowych osób starszych i dostosowanie środowiska zamieszkania do oczekiwań dzieci C.IV.3. Podniesienie jakości obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem przebudowy systemów energetycznych budynków indywidualnych i użyteczności publicznej oraz promocją prosumeryzmu C.IV.4. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej</p>
<p>C3. Poręba miastem o wzrastającej dostępności do usług transportu zbiorowego i przyjaznych form przemieszczania się w mieście i regionie.</p>	<p>C.III.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego</p>
<p>C4. Poręba miastem wzrastającej integracji wspólnot lokalnych wokół nowych i przebudowanych miejsc aktywności społecznych w dzielnicach miejskich.</p>	<p>C.IV.2. Rozwijanie idei 'life-long-learning' i 'przyszłości z naturą' z wykorzystaniem infrastruktury w miejskich strefach środowiska przyrodniczego</p>
<p>C5. Poręba miastem o zrewitalizowanym obszarze śródmiejskim tworzącym centra rozwiniętych usług publicznych dla osób wymagających opieki, wsparcia i włączenia społecznego.</p>	<p>C.III.2. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych dla osób w wieku starszym C.IV.1. Poprawa jakości i standardów przestrzeni publicznych oraz miejsc spędzania czasu wolnego dla rozwijania kontaktów międzyludzkich, podejmowania działalności gospodarczej i rozwijania oferty kulturowej miasta w regionie</p>

Źródło: opracowanie własne

Dokumentacja zdjęciowa z partycypacyjnych form współpracy podjętych w ramach prac nad formułowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+

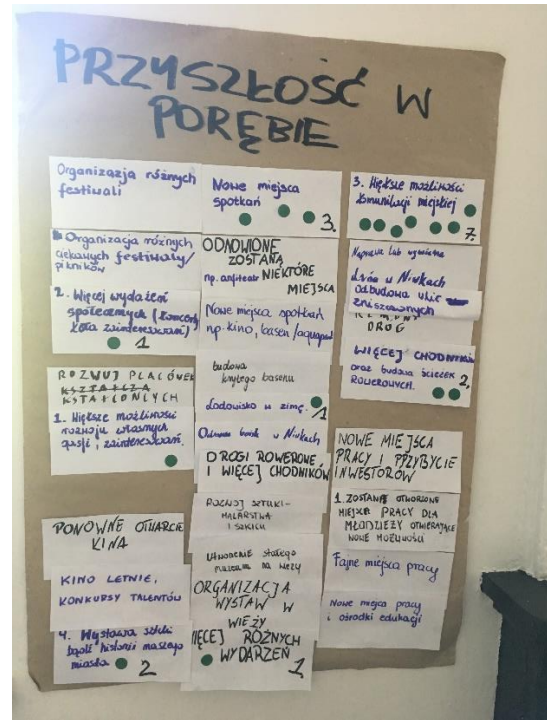
1. Warsztaty z liderami lokalnymi sektora publicznego, prywatnego i obywatelskiego – 07.05.2018

2. Piknik partycypacyjny – 09.05.2018

3. Warsztaty z Młodzieżową Radą Miasta – 12.06.2018

4. Spacer rewitalizacyjny – 21.06.2018

Konsultacje społeczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+

W ramach procedury sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ w dniach od 14 września do 28 września 2018r. (włącznie) przeprowadzone zostały konsultacje. Konsultacje miały na celu zapoznanie lokalnej społeczności z przyjętym projektem LPR Miasta Poręba 2020+.

Podstawowym wyzwaniem dla realizacji procesu rewitalizacji miasta Poręba określonym w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ jest wykorzystanie dwóch równoprawnych, a jednocześnie komplementarnych ścieżek zmian ujawnionych podczas prac partycypacyjnych nad koncepcją rewitalizacji miasta Poręba. Miasto Poręba w ramach procesu rewitalizacji winno podążać dwoma ścieżkami - ścieżką szybkich działań naprawczych i perspektywną ścieżką rewitalizacyjną. Ścieżki te są z jednej strony odpowiedzią na pytanie w jaki sposób należy instytucjonalnie podejść do wdrażania programu rewitalizacji miasta Poręba. Z drugiej strony, są one odpowiedzią na pytanie jakimi procesami zmian winny odpowiedzialnie się kierować podmioty wdrażające projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Celem konsultacji było zapoznanie mieszkańców, zainteresowanych osób i partnerów społecznych i gospodarczych z projektami Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ oraz uzyskanie opinii dotyczących akceptacji (bądź jej braku) i proponowanych treści dokumentu.

Konsultacje odbyły się w dniach od 14 września do 28 września 2018r. (włącznie) przy zastosowaniu poniższych form konsultacji:

- konsultacje pisemne umożliwiające odbiorcom wyrażenie swojej opinii na piśmie za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz poczty tradycyjnej,
- zbieranie uwag, opinii, wniosków i propozycji w punkcie konsultacyjnym.

Punkt konsultacyjny znajdował się w budynku Urzędu Miasta Poręba przy ul. Dworcowej 1 (pokój nr 3) w Referacie Nieruchomości i Mienia Komunalnego. W punkcie konsultacyjnym można było uzyskać informacje dotyczące projektów w tym wyjaśnienia dotyczące jego rozwiązań oraz zgłosić uwagi, opinie, wnioski i propozycje do projektów. Punkt konsultacyjny był czynny od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu. Projekty dokumentu został udostępniony na stronie internetowej urzędu www.umporeba.pl w dniach od 14 września do 28 września 2018r. Uwagi, opinie, wnioski i propozycje do projektu można było składać w terminie w dniach 14 września do 28 września 2018r. pisemnie na adres urzędu (ul. Dworcowa 1, 42-480 Poręba) lub pocztą e-mail na adres kancelaria@umporeba.pl.

Informacja o konsultacjach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Poręba 2020+ podana została do publicznej wiadomości:

- w Biuletynie Informacji Publicznej (w dniu 30.08.2018r.),
- na stronie internetowej urzędu miasta,

- przez umieszczenie informacji na głównej tablicy urzędu miasta.

Przez cały okres konsultacji tj. w dniach od 14 września do 28 września 2018r. projekty dokumentów dostępne były na stronie internetowej urzędu www.umporeba.pl.

W punkcie konsultacyjnym, w czasie przeprowadzenia konsultacji z możliwości zapoznania się z projektami dokumentów nie pojawiły się żadne osoby zainteresowane. W terminie wyznaczonym dla konsultacji projektów nie wpłynęły żadne uwagi. W trakcie prowadzonych konsultacji nie zostały złożone żadne zastrzeżenia dotyczące przyjętych form konsultacji oraz sposobu ich zrealizowania. W ramach procesu konsultacji przewidziany został udział możliwie najszerszej grupy interesariuszy. Niestety nie zostały wniesione żadne propozycje, uwagi czy zastrzeżenia. Można jedynie przypuszczać, że zaangażowane na etapie prac środowiska społeczne, publiczne oraz biznesowe uzyskały wystarczający poziom kompromisu, by nie wnosić o zmiany w konsultowanym dokumencie.

ZAŁĄCZNIK DO
LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA
PORĘBA 2020+

KARTA PROJEKTU 1 - REWITALIZACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO POPRZEZ PRZEBUDOWĘ BUDYNKU PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 2 W PORĘBIE NA MIESZKANIA SOCJALNE, WSPOMAGANE I CHRONIONE WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO OTOCZENIA

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , MOPS Poręba, Świetlica Środowiskowa w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Termomodernizacja oraz zmiana systemów ogrzewania nieruchomości. Celem projektu będzie zmiana systemu ogrzewania w lokalach indywidualnych mając na uwadze ograniczenie niskiej emisji oraz docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropów, dachów i stropodachów. Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej posiadającej niski współczynnik przenikania ciepła. Rewitalizacja podwórka zlokalizowanego przy termo-modernizowanym budynku oraz sąsiednich przestrzeni miejskich z wydzieleniem i wyposażeniem chronionej przestrzeni społecznej dla dzieci i młodzieży przy ulicy Wojska Polskiego 2
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba zmodernizowanych mieszkań oraz zagospodarowana przestrzeń pod plac zabaw i gier przy ulicy Wojska Polskiego 2.
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	2 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020 + WFOŚiGW w Katowicach
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2025-2026
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 2 - USŁUGI SPOŁECZNE W MIESZKANIACH WSPOMAGANYCH PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 2 W PORĘBIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego 2 w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>MOPS Poręba</u> , Świetlica Środowiskowa w Porębie, SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych. Celem projektu będzie uruchomienie co najmniej jednego mieszkania treningowego oraz organizację usług społecznych zgodnie z obowiązującym standardem przewidzianym dla mieszkań wspomaganych.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba miejsc dostępnych w mieszkaniach wspomaganych przy ulicy Wojska Polskiego 2
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	150 tys. zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020 + Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2025-2027
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 3 - REWITALIZACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO POPRZEZ PRZEBUDOWĘ BUDYNKU PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 8A W PORĘBIE WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO OTOCZENIA NA MIESZKANIA SOCJALNE, WSPOMAGANE I CHRONIONE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego poprzez przebudowę budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , MOPS Poręba, Świetlica Środowiskowa w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Termomodernizacja oraz zmiana systemów ogrzewania nieruchomości. Celem projektu będzie zmiana systemu ogrzewania w lokalach indywidualnych mając na uwadze ograniczenie niskiej emisji oraz docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropów, dachów i stropodachów. Wymiana stolarki drzwiowej i okiennej posiadającej niski współczynnik przenikania ciepła. Rewitalizacja podwórka zlokalizowanego przy termo-modernizowanym budynku oraz sąsiednich przestrzeni miejskich z wydzieleniem i wyposażeniem chronionej przestrzeni społecznej dla dzieci i młodzieży przy ulicy Wojska Polskiego 8a.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba zmodernizowanych mieszkań oraz zagospodarowana przestrzeń pod plac zabaw i gier przy ulicy Wojska Polskiego 8a
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	2 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 WFOŚiGW w Katowicach
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2019-2020
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

**KARTA PROJEKTU 4 - USŁUGI SPOŁECZNE W MIESZKANIACH
WSPOMAGANYCH PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 8A W PORĘBIE**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>MOPS Poręba</u> , Świetlica Środowiskowa w Porębie, SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Usługi społeczne w mieszkaniach wspomaganych. Celem projektu będzie uruchomienie co najmniej jednego mieszkania treningowego oraz organizację usług społecznych zgodnie z obowiązującym standardem przewidzianym dla mieszkań wspomaganych.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba miejsc dostępnych w mieszkaniach wspomaganych przy ulicy Wojska Polskiego 8a
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	150 tys. zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2020-2022
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 5 - MIEJSKI INKUBATOR INICJATYW SPOŁECZNYCH I BIZNESOWYCH W BUDYNKU PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO 8A W PORĘBIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Miejski inkubator inicjatyw społecznych i biznesowych w budynku przy ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej ograniczania społecznych zjawisk kryzysowych i aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem w obszarze śródmiejskim
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego 8a w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>MOPS Poręba</u> , Świetlica Środowiskowa w Porębie, SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Świetlica inicjatyw społecznych. Celem projektu będzie utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej i pracy podwórkowej mobilizującej dzieci i młodzież do prospołecznych zachowań i nawiązywania więzi społecznych oraz odpowiedzialności za wspólnotę miejsca zamieszkania. Ekonomia społeczna w Porębie. Celem projektu będzie promocja i edukacja na rzecz ekonomii społecznej a dzięki temu aktywizacja zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadząca do stabilnego zatrudnienia.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba dzieci i młodzieży objętych opieką dzienną i liczba wykształconych wolontariuszy przy ulicy Wojska Polskiego 8a Rezultatem będzie grupa liderów ekonomii społecznej oraz uczestnictwo w sieci inicjatyw społecznych przy ulicy Wojska Polskiego 8a
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	150 tys. zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2020-2022
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 6 - NOWE ŻYCIE PORĘBSKIEGO BROWNFIELDU PRZY OBWODNICY DK78

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Nowe życie porębskiego brownfieldu przy obwodnicy DK78
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu gospodarczemu obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Zakładowa w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, <u>inwestor prywatny</u>
Cel projektu, specyfika zadań	Remediacja i rekultywacja terenu do nowych inwestycji, w szczególności wykonanie robót geologiczno-inżynierskich oraz badań geofizycznych, częściową wymianę gruntu, oczyszczanie gruntu z zanieczyszczeń, zagospodarowanie terenu. Inicjatywa komercyjna „Hotel – FUM Poręba”.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba nowych miejsc pracy i powierzchnia odnowionych terenów inwestycyjnych
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	4 mln zł 15% udział własny potencjalnego przedsiębiorcy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2025-2027
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 7 - PORĘBSKA GICHTA KULTURY - REWITALIZACJA ZABYTKOWEJ WIEŻY PIECA HUTNICZEGO O WARTOŚCI KULTURALNEJ I HISTORYCZNEJ, JAKO MIEJSCA SPOTKAŃ I AKTYWNOŚCI TWÓRCZYCH

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Porębska Gichta Kultury - rewitalizacja zabytkowej wieży pieca hutniczego o wartości kulturalnej i historycznej, jako miejsca spotkań i aktywności twórczych
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Rozwój infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej ożywieniu gospodarczemu obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Fabryczna w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, Miejski Ośrodek Kultury w Porębie, Klub Pasjonatów Historii Lokalnej, Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Społecznych "IKS" w Porębie, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor", grupy artystyczne: zespół Retro, zespół MGM, grupa plastyczno-teatralna "Motylkowo", Teatr Na przekór, KGW Niwczanki, zespoły: Muzoskrzaty, Sweet Voices, Złota Jesień bis; SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	<p>Utworzenie muzeum miejskiego/ izby tradycji ze zbiorami o charakterze przemysłowym i dziedzictwa historii lokalnej. Przedmiotem są prace remontowo-konserwatorskie obejmujące konserwację wątku ceglanoego konserwację kamiennego detalu architektonicznego, odtworzenie i naprawę kamiennych detali, prace towarzyszące wraz z zagospodarowaniem przestrzeni dziedzińca przed wieżą na podstawie zaktualizowanego projektu budowlano-wykonawczego</p> <p>Szlak Zabytków Techniki - wpisanie wieży wyciągowej/gichtowej na listę zabytków turystyki industrialnej</p> <p>FabLab Gichta oferujący warsztaty typu otwartego o wybranych specjalnościach dla osób kreatywnych. Szkolenia i warsztaty dla kandydatów do zakładania nowych przedsiębiorstw.</p> <p>„Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem projektu będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców.</p> <p>„Jesienne koncerty pod Wieżą” – cykl koncertów promujących lokalnych artystów i dziedzictwo kulturalno-historyczne.</p> <p>Podstawowe funkcje realizowane przez zrewitalizowaną Gichtę: Centrum Działań Rewitalizacyjnych, szkolenia i doradztwo zawodowe na bazie rzemiosła metalurgicznego, treningi umiejętności społecznych, porady eksperckie: m.in. z zakresu prawa, przedsiębiorczości, centrum tradycji rzemieślniczej, interaktywne wystawy edukacyjno-twórcze, akademia młodych talentów, akademia seniora metalurga, wystawy prac dzieci i młodzieży oraz seniorów, Ferroneum – Centrum Wiedzy o Metalurgii</p>
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba osób korzystających z oferty udostępnionej przez Porębską Gichtę Kultury
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	<p>od 1,5 do 2 mln zł 15% udział własny Gminy , 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Lokalna Grupa Działania Perła Jury – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich</p>
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2019-2021
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 8 - CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH I STREFA AKTYWNOŚCI SENIORA W BUDYNKU PRZY UL. FRYDERYKA CHOPINA 1A

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA POREBA: 2020+	
Nazwa projektu	Centrum Usług Społecznościowych i Strefa Aktywności Seniora w budynku przy ul. Fryderyka Chopina 1a
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych obszaru zdegradowanego
Lokalizacja	ul. Fryderyka Chopina 1a
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>MOPS Poreba</u> , Urząd Miasta Poreba, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor", SP1 w Porebie, SP2 w Porebie, Zespół Szkół w Porebie, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Społecznych "IKS" w Porebie, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor"
Cel projektu, specyfika zadań	Celem jest wzrost dostępności i jakości usług wsparcia rodzin poprzez działalność Centrum Usług Społecznościowych, które będzie świadczyło usługi społeczne, wspierające rodziny biologiczne i zastępcze, a także będzie prowadziło szkolenia kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych, działania wspierające proces usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. „Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem projektu będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców.
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	600 tys. zł , 15% udział własny MOPS, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2021-2022
Jednostka koordynująca w UM Poreba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 9 - WIELOFUNKCYJNE I WIELOPOKOLENIOWE CENTRUM SPOTKAŃ W NIWKACH

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Wielofunkcyjne i wielopokoleniowe centrum spotkań w Niwkach
Typ projektu	Projekt komplementarny - Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych w bezpośrednim sąsiedztwie przestrzennym i społecznym obszarze zdegradowanego
Lokalizacja	ul. Kopernika w Porębie (Niwiki)
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , MOPS Poręba, OSP Poręba Niwki, Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	„Niwki dla Młodych”. Celem projektu będzie rozwój świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży poprzez wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (w szczególności poprzez: kształtowanie umiejętności interpersonalnych, wzmacnianie więzi ludzi młodych z rodziną, środowiskiem lokalnym, kształtowania umiejętności rozpoznawania i rozwiązywania oraz otwartości na udzielanie pomocy w grupach rówieśniczych. „Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem projektu będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców. Liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych integrujące obręby nie włączone do obszaru zdegradowanego miasta Poręba.
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	300 tys. zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2021-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

**KARTA PROJEKTU 10 - OTWARTE STREFY AKTYWNOŚCI -
OGÓLNODOSTĘPNE, WIELOFUNKCYJNE, PLENEROWE STREFY AKTYWNOŚCI
ORAZ TWORZENIE PRZESTRZENI AKTYWNOŚCI SPORTOWEJ, SPRZYJAJĄCEJ
MIĘDZYPOKOLENIOWEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (PORĘBSKIE OSY)**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne, wielofunkcyjne, plenerowe strefy aktywności oraz tworzenie przestrzeni aktywności sportowej, sprzyjającej międzypokoleniowej integracji społecznej (Porębskie OSY)
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych obszaru zdegradowanego
Lokalizacja	ul. Adama Mickiewicza w Porębie ul. Fryderyka Chopina w Porębie ul. Przemysłowa w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , wspólnoty mieszkaniowe w Porębie, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor", SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie, SP ZOZ w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Budowa ogólnodostępnych, bezpłatnych stref sportowo-rekreacyjnych, które mają szansę stać się miejscem pierwszej aktywności fizycznej dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych, które podniosą w sposób znaczący estetykę przestrzeni publicznej i poprawią jakość życia mieszkańców danego obszaru rewitalizacji.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Liczba mieszkańców, którym udostępniono bezpłatne strefy sportowo-rekreacyjne
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	300 tys. zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ Ministerstwo Sportu i Turystyki
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2020-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 11 - LOKALNY SYSTEM DŚR: DROGI - ŚCIEŻKI ROWEROWE – ROWER MIEJSKI

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Lokalny system DŚR: drogi - ścieżki rowerowe – rower miejski
Typ projektu	Projekt rdzeniowy/komplementarny - Odtwarzanie i rozbudowa infrastruktury materialnej i instytucjonalnej służącej zahamowaniu przestrzenno-funkcjonalnych zjawisk kryzysowych obszaru zdegradowanego i jego sąsiedztwa społecznego
Lokalizacja	ul. Niwecka w Porębie ul. Fryderyka Chopina w Porębie ul. Myśliwska w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , Policja, SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Budowa ścieżek i dróg rowerowych, parkingu Bike&Ride oraz budowa systemu miejskiej wypożyczalni rowerów wraz z zakupem rowerów oraz budowa miejskiego toru typu pumtruck dla młodzieży. System poprawy bezpieczeństwa i prowadzenia płynności ruchu samochodowego w mieście Poręba, w tym modernizacja dróg lokalnych wraz z inteligentnym oświetleniem, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, stref woonefowych oraz zatok autobusowych.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie długość ścieżek i dróg rowerowych w metrach bieżących Rezultatem będzie liczba udostępnionych mieszkańcom rowerów miejskich Rezultatem będzie długość odnowionych dróg wraz z infrastrukturą pobocza
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	2,5 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz 2020+ Ministerstwo Sportu i Turystyki WFOŚiGW w Katowicach
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2019-2023
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 12 - RYNEK MIASTA – „AGORA MIEJSKA” NA OBSZARZE TARGOWISKA

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Rynek miasta – „agora miejska” na obszarze targowiska
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , inwestor prywatny
Cel projektu, specyfika zadań	Modernizacja przestrzeni środowiska miejskiego. Ma na celu przywrócenie terenom zdekapitalizowanym i zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych wraz z infrastrukturą spędzania czasu wolnego.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń Liczba korzystających z infrastruktury spędzania czasu wolnego
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	4 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ Ministerstwo Sportu i Turystyki WFOŚiGW w Katowicach
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2023-2025
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

**KARTA PROJEKTU 13 - BULWARY RZEKI CZARNEJ PRZEMSZY –
REWITALIZACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO, OD UL. FABRYCZNEJ DO UL.
WIEJSKIEJ, JAKO MIEJSCA SPOTKAŃ WSPÓLNOTY LOKALNEJ**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Bulwary Rzeki Czarnej Przemszy – rewitalizacja obszaru zdegradowanego, od ul. Fabrycznej do ul. Wiejskiej, jako miejsca spotkań wspólnoty lokalnej
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u> , Zespół Szkół w Porębie, Stowarzyszenie Ogrodowe im. Adama Mickiewicza w Porębie, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor", Klub Pasjonatów Historii Lokalnej, SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, MPWiK Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	Przedmiotem są działania związane z zachowaniem i zapobieganiem procesom utraty różnorodności biologicznej nabrzeża i rzeki Czarnej Przemszy wraz z rozwojem infrastruktury przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności obszaru (ścieżki spacerowe, ścieżki dydaktyczne) oraz edukacją ekologiczną, a także włączeniem Bulwarów w regionalny projekt parku linearnego Czarnej Przemszy.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem jest powierzchnia zrewitalizowanego obszaru udostępnionego mieszkańcom i przyjezdnym
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	2 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ WFOŚiGW w Katowicach
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2023-2025
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 14 - MEDIATEKA MIEJSKA – BUDOWA WIELOPOKOLENIOWEGO CENTRUM UCZENIA SIĘ Z WYKORZYSTANIEM TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH JAKO SERCA AGORY MIEJSKIEJ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Mediateka miejska – budowa wielopokoleniowego centrum uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych jako serca agory miejskiej
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym
Lokalizacja	ul. Wojska Polskiego w Porębie
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, Miejski Ośrodek Kultury w Porębie, Klub Pasjonatów Historii Lokalnej, Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Społecznych "IKS" w Porębie, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor", SP1 w Porębie, SP2 w Porębie, Zespół Szkół w Porębie
Cel projektu, specyfika zadań	Mediateka miejska – nowoczesny, niewielki obiekt architektoniczny o skali dostosowanej do wielkości miasta, nawiązujący stylem tworzywa oraz spuścizny historycznej do kultury miejsca oraz będący symbolem nowej tożsamości miasta otwartego na ludzi młodych. Obiekt wywołujący tzw. efekt Bilbao. Obiekt, którego kształt i cechy funkcjonalne zostaną wypracowane w wyniku dialogu władz miasta z młodzieżą i osobami/organizacjami dzięki których charyzmie i kompetencjom projekt może uzyskać poparcie. Obiekt winien być miejscem uczenia się poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych w zakresie posługiwania się systemami informatycznymi oraz miejsce zdobywania wiedzy o procesach zachodzących w świecie. Otoczenie miasta powinno postrzegać ten obiekt jako symbol prężności miasta. Jednym z rdzeniowych przedsięwzięć winno być stały warsztat „Bądź programistą”, który zakłada nabycie praktycznych umiejętności uczniów porębskich szkół w zakresie IT, a tym samym zwiększenie ich kompetencji i umiejętności uczenia osób starszych poruszania się w przestrzeni wirtualnej.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez Mediatekę miejską
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	6 do 10 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Lokalna Grupa Działania Perła Jury – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2023-2025
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 15 - „PORĘBSKI TYGIEL REKREACJI” – ODTWORZENIE FUNKCJI OBSZARU SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO W CELU INTEGRACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA BAZIE OBIEKTÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	„Porębski tygiel rekreacji” – odtworzenie funkcji obszaru spędzania czasu wolnego w celu integracji społeczności lokalnej na bazie obiektów sportowo-rekreacyjnych
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym
Lokalizacja	Poręba
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	Urząd Miasta Poręba, Miejski Ośrodek Kultury w Porębie, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Porębie, Klub Pasjonatów Historii Lokalnej, Miejska Biblioteka Publiczna w Porębie, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Społecznych "IKS" w Porębie, Stowarzyszenie Ogrodowe im. Adama Mickiewicza w Porębie, Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów "Nestor", grupy artystyczne: zespół Retro, zespół MGM, grupa plastyczno-teatralna "Motylkowo", Teatr Na przekór, KGW Niwczanki, zespoły: Muzoskrzaty, Sweet Voices, Złota Jesień bis, SP1 w Porębie, SP2 w Porębie
Cel projektu, specyfikacja zadań	Przebudowa funkcjonalna terenów rekreacyjno-sportowych polegająca na nadaniu obiektom nowych funkcji: edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej i komercyjnej. Przedsięwzięcia flagowe Porębskiego Tygla Rekreacji Nowy Amfiteatr, Park Trampolin, Park Linowy, Basen Miejski, Skatepark, Zimowe Lodowisko i otwarte grilowiska Miejska infrastruktura zielona wraz z obiektami sportu i rekreacji będzie wartością dodaną dla sąsiednich zespołów mieszkaniowych, a szczególnie zespołów mieszkaniowych po zrestrukturyzowanym zakładzie FUM Poręba Naturalne place zabaw dla rozwijania i ćwiczenia funkcji motorycznych dzieci, kształtowania wrażliwości na zachowanie krajobrazu naturalnego. Przygodowe place zabaw, jako miejsca opieki nad dziećmi po zajęciach szkolnych w wieku 9-15 lat wraz z uczeniem sprawności manualnej i konstrukcyjnej, ciekawości kreacji i pracy w grupie. Doroczny Międzypokoleniowy Festiwal Integracji”. Celem będzie zwiększenie ilości usług w zakresie organizacji czasu wolnego dla mieszkańców modernizowanej przestrzeni publicznej i społecznej oraz zwiększenie integracji i aktywizacji mieszkańców. Rezultatem będą wspólne tematyczne wydarzenia artystyczne realizowane cyklicznie przez różne grupy aktywnych mieszkańców. Światowy Festiwal Prażonek – cykliczna impreza promująca lokalne dziedzictwo kulturowe.
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Rezultatem będzie liczba uczestników wydarzeń zorganizowanych Rezultatem będzie liczba korzystających z miejsc „Tygla”
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	Szacunkowy budżet: 20 mln zł 15% udział własny Gminy, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2020+ Ministerstwo Sportu i Turystyki Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego WFOŚiGW w Katowicach
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2023-2025
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 16 - BUDOWA INSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii
Typ projektu	Projekt rdzeniowy - Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym
Lokalizacja	Poręba – obszar rewitalizacji; obszar zdegradowany
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>Urząd Miasta Poręba</u>
Cel projektu, specyfika zadań	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim – Irządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Liczba instalacji OZE: instalacji fotowoltaicznych, instalacji kolektorów, pomp ciepła na cele CWU, pomp ciepła na cele CWU i CO, kotłów opalanych biomasą w postaci pellet. Oddziaływanie projektu: Poprawa jakości powietrza w województwie śląskim; Poprawa stanu zdrowia mieszkańców gmin objętych projektem; Obniżenie kosztów zakupu energii elektrycznej (co w dłuższej perspektywie przełoży się na wzrost zdolności inwestycyjnych); Obniżenie kosztów podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz ogrzewania budynków - redukcja zanieczyszczeń atmosfery w postaci ograniczenia emisji gazu CO ₂ ; Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystania OZE
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	od 6 do 7 mln zł 15% udział własny Gminy oraz mieszkańców, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2019-2020
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE

KARTA PROJEKTU 17 - NOWA AGLOMERACJA PORĘBA – BUDOWA I MODERNIZACJA KANALIZACJI SANITARNEJ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PORĘBA: 2020+	
Nazwa projektu	Nowa aglomeracja Poręba – budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej
Typ projektu	Projekt uzupełniający (po 2023) - Budowa nowych przestrzeni publicznych wykorzystujących walory i potencjał środowiska przyrodniczego miasta na rzecz integracji społecznej, zahamowaniu niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym na obszarze zdegradowanym
Lokalizacja	Poręba
Podmioty realizujące projekt (ze wskazaniem lidera projektu)	<u>MPWiK Poręba</u> , Urząd Miasta Poręba
Cel projektu, specyfika zadań	Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej wraz z przebudową przepompowni ścieków w Porębie (etap I i II) Modernizacja oczyszczalni ścieków w Porębie – część mechaniczna i biologiczna
Planowane rezultaty (ocena na podstawie cyklicznej analizy postępu prac nad wdrożeniem LPR)	Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonemu oczyszczania ścieków Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonemu zaopatrzenia w wodę Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych Liczba wyremontowanych oczyszczalni ścieków komunalnych Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej Długość wyremontowanej kanalizacji sanitarnej Liczba wspartych stacji uzdatniania wody Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje
Szacunkowy budżet projektu i możliwe źródła finansowania	od 5 do 6 mln zł 15% udział własny MPWiK, 85 % dofinansowanie ze środków unijnych RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz 2020+ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Proponowany termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu	2019-2030
Jednostka koordynująca w UM Poręba	Główny Specjalista ds. opracowywania projektów i pozyskiwania funduszy pomocowych z UE